

32002O0002

15.7.2002

EUROOPA ÜHENDUSTE TEATAJA

L 185/1

EUROOPA KESKPANGA SUUNIS,**7. märts 2002,****millega muudetakse suunist EKP/2000/7 eurosüsteemi rahapoliitika instrumentide ja menetluste kohta****(EKP/2002/2)****(2002/553/EÜ)**

EUROOPA KESKPANGA NÕUKOGU,

(4) Vastavalt põhikirja artiklitele 12.1 ja 14.3 moodustavad EKP suunised ühenduse õiguse lahutamatu osa,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut (edaspidi "asutamisleping") ja eriti selle artikli 105 lõike 2 esimest taanet,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA SUUNISE:

võttes arvesse Euroopa Keskpangade Süsteemi ja Euroopa Keskpanga põhikirja (edaspidi "põhikiri") artikleid 12.1 ja 14.3 koostoimes artikli 3.1 esimese taande, artikli 18.2 ja artikli 20 esimese lõiguga

*Artikkel 1***Ühtse rahapoliitika rakendamise instrumendid, vahendid, menetlused ja kriteeriumid**

ning arvestades järgmist:

Käesolevate suuniste lisa (Ühtne rahanduspoliitika euroalal. Eurosüsteemi rahapoliitika instrumentide ja menetluste üldine dokumentatsioon) asendab 31. augusti 2000. aasta suunise EKP/2000/7 (eurosüsteemi rahapoliitika instrumentide ja menetluste kohta) ⁽¹⁾ 1. lisa (Ühtne rahapoliitika kolmandas etapis. Eurosüsteemi rahapoliitika instrumentide ja menetluste üldine dokumentatsioon).

- (1) Ühtne rahapoliitika eeldab asutamislepingu kohaselt euro kasutusele võtnud liikmesriikide (edaspidi "osalevad liikmesriigid") keskpangadest ja Euroopa Keskpangast koosnevas eurosüsteemis kasutatavate instrumentide ja menetluste määramist, et rakendada sellist poliitikat ühetaoliselt kõigis osalevates liikmesriikides.

Artikkel 2

- (2) Ühtse rahapoliitika määramise ja rakendamise edasist arengut euroalal tuleb asjakohaselt kajastada.

Kontrollimine

- (3) EKP on volitatud kehtestama ühtse rahapoliitika rakendamiseks kasutatavate instrumentide ja menetluste jaoks vajalikud suunised ning liikmesriikide keskpangad on kohustatud tegutsema kooskõlas selliste suunistega.

Liikmesriikide keskpangad edastavad andmed käesolevate suuniste täitmiseks kavandatavate tekstide ja vahendite kohta EKPlle hiljemalt 25. aprilliks 2002.

⁽¹⁾ EÜT L 310, 11.12.2000, lk 1.

Artikkel 3

3. Käesolev suunis avaldatakse *Euroopa Ühenduste Teatajas*.

Lõppsätted

Frankfurt Maini ääres, 7. märts 2002

1. Käesolev suunis on adresseeritud osalevate liikmesriikide keskpankadele.

EKP nõukogu nimel

president

2. Käesolev suunis jõustub 7. juulil 2002.

Willem F. DUISENBERG

LISA

ÜHTNE RAHANDUSPOLIITIKA EUROALAL

Eurosüsteemi rahapoliitika instrumentide ja menetluste üldine dokumentatsioon

2002. aasta aprill

SISUKORD

	<i>Lk</i>
Sissejuhatus	108
1. PEATÜKK	
1. Ülevaade rahapoliitika raamistikust	109
1.1. Euroopa Keskpankade Süsteem	109
1.2. Eurosüsteemi eesmärgid	109
1.3. Eurosüsteemi rahapoliitika instrumendid	109
1.3.1. Avaturutehingud	109
1.3.2. Püsivahendid	110
1.3.3. Kohustuslikud reservid	110
1.4. Vastaspooled	110
1.5. Alusvara	111
1.6. Rahapoliitika raamistiku muudatused	111
2. PEATÜKK	
2. Kõlblikud vastaspooled	112
2.1. Üldised kõlblikuskriteeriumid	112
2.2. Vastaspoolte valimine kiirpakkumismenetlusteks ja kahepoolseteks toiminguteks	112
2.3. Vastaspoolte kohustuste rikkumise korral rakendatavad sanktsioonid	113
2.4. Peatamine või kõrvalejätmine ettevaatuspõhimõtete tõttu	113
3. PEATÜKK	
3. Avaturutehingud	114
3.1. Pöördtehingud	114
3.1.1. Üldkaalutlused	114
3.1.2. Põhilised refinantseerimistoimingud	114
3.1.3. Pikemaajalised refinantseerimistoimingud	115
3.1.4. Tasanduspöördtehingud	115
3.1.5. Struktuursed pöördtehingud	116
3.2. Otsetehingud	116
3.3. EKP võlasertifikaatide emiteerimine	117
3.4. Vääringute vahetustehingud	118
3.5. Tähtjaliste hoiuste kogumine	119
4. PEATÜKK	
4. Püsivahendid	119
4.1. Laenamise püsivõimalus	119
4.2. Hoiustamise püsivõimalus	120
5. PEATÜKK	
5. Menetlused	121
5.1. Pakkumismenetlused	121
5.1.1. Üldkaalutlused	121
5.1.2. Pakkumistoimingute kalender	123
5.1.3. Pakkumistoimingute väljakuulutamine	124
5.1.4. Vastaspoolte ettevalmistused pakkumisteks ja pakkumiste esitamine	125
5.1.5. Pakkumiste jaotamise menetlused	126

	<i>Lk</i>
5.1.6. Pakkumise tulemuste väljakuulutamine	129
5.2. Kahepoolsete toimingute menetlus	130
5.3. Arveldustoimingud	131
5.3.1. Üldkaalutlused	131
5.3.2. Avaturutehingute arveldamine	131
5.3.3. Päevalõpumenetlused	132
6. PEATÜKK	
6. Kõlblikud varad	132
6.1. Üldkaalutlused	132
6.2. Esimese astme vara	133
6.3. Teise astme vara	135
6.4. Riskide ohjamise meetmed	137
6.4.1. Esialgsed marginaalid	138
6.4.2. Riskide ohjamise meetmed esimese astme vara puhul	139
6.4.3. Riskide ohjamise meetmed teise astme vara puhul	141
6.5. Alusvara hindamise põhimõtted	143
6.6. Kõlblike varade piiriülene kasutamine	144
6.6.1. Keskpankade vaheline korrespondentpanganduse mudel	144
6.6.2. Piiriüleused ühendused	145
7. PEATÜKK	
7. Kohustuslikud reservid	146
7.1. Üldkaalutlused	146
7.2. Asutused, mille suhtes kehtib kohustusliku reservi nõue	146
7.3. Kohustusliku reservi määratlemine	147
7.4. Reservihoiuste hoidmine	149
7.5. Reservibaasist teatamine ja selle kontrollimine	150
7.6. Kohustusliku reservi kohustuse rikkumine	150
Lisad	
1. Näited rahapoliitiliste toimingute ja menetluste kohta	151
2. Sõnastik	162
3. Vastaspoolte valimine välisvaluuta sekkumistoimingute ja välisvaluutavahetuslepingute jaoks rahapoliitika eesmärgil	169
4. Euroopa Keskpanga monetaar- ja pangandusstatistika aruandlusraamistik	170
5. Eurosüsteemi veebisaidid	177
6. Vastaspoolte kohustuste rikkumise korral rakendatavad menetlused ja sanktsioonid	178
Jooniste, tabelite ja lahtrite loetelu	
<i>Joonised</i>	
1. Tavapakumiste teostamise etappide tavapärane ajaline raamistik	122
2. Kiirpakumismenetluste teostamise etappide tavapärane ajaline raamistik	123
3. Keskpankade vaheline korrespondentpanganduse mudel	144
4. Ühendused väärtpaberiarveldussüsteemide vahel	145

	<i>Lk</i>
<i>Tabelid</i>	
1. Eurosüsteemi rahapoliitika toimingud	111
2. Põhi- ja pikemaajaliste refinatseerimistoimingute tavapärased kauplemispäevad	124
3. Eurosüsteemi avaturutehingute tavapärased arvelduspäevad	132
4. Eurosüsteemi rahapoliitika toimingute jaoks kõlblik vara	135
<i>Lahtrid</i>	
1. EKP võlasertifikaatide emiteerimine	117
2. Vääringute vahetustehingud	118
3. Pakkumismenetluste teostamise etapid	122
4. Fikseeritud intressimääraga pakkumiste jaotamine	126
5. Euros vääringustatud muutuva intressimääraga pakkumiste jaotamine	127
6. Muutuva intressimääraga vääringute vahetustehingute pakkumiste jaotamine	128
7. Riskide ohjamise meetmed	138
8. Kõlbliku esimese astme vara suhtes rakendatava turuväärtuse allahindluste tasemed	139
9. Esialgse marginaali ja turuväärtuse allahindluse arvutamine	140
10. Kõlbliku teise astme vara suhtes rakendatava turuväärtuse allahindluste tasemed	141
11. Reservibaas ja kohustusliku reservi määr	148
12. Kohustusliku reservi hoidmise intressi arvutamine	149

Lühendid

CCBM	Keskpankade vaheline korrespondentpanganduse mudel [<i>Correspondent central banking model</i>]
CET	Kesk-Euroopa aeg [<i>Central European time</i>]
KAd	Krediidiasutused
CSD	Väärtpaberite keskodepositoorium
DVP	Ülekanne makse vastu [<i>Delivery-versus-payment</i>]
EÜ	Euroopa Ühendus
EKP	Euroopa Keskpank
EMP	Euroopa Majanduspiirkond
EMÜ	Euroopa Majandusühendus
EPM	EKP maksesüsteem
EKPS	Euroopa Keskpankade Süsteem
EL	Euroopa Liit
FOP	Tasuta [<i>Free of payment</i>]
FRN	Ujuva intressimääraga väärtpaber
IDC	Päevisisene laen [<i>Intraday credit</i>]
ISIN	Rahvusvaheline väärtpaberite identifitseerimisnumber [<i>International securities identification number</i>]
MFI	Rahaloomeasutus [<i>Monetary financial institution</i>]
MMF	Rahaturufond [<i>Money market fund</i>]
MMP	Rahaturupaberid [<i>Money market paper</i>]
RL	Rahaliit
MUMS	Rahaliidu liikmesriigid [<i>Monetary union Member States</i>]
RKP	Riigi keskpank
TR	Teised riigid
RTGS	Reaalajaline brutoarveldussüsteem
SSS	Väärtpaberiarveldussüsteem [<i>Securities settlement system</i>]
Strip	Põhiosast eraldatud kupongiga võlakiri
TARGET	Üleeuroopaline automaatne reaaalajaline brutoarvelduste kiirülekanDESüsteem
UCITS	Avatud investeerimisfond

Sissejuhatus

Käesolevas dokumendis esitatakse tegevusraamistik, mille eurosüsteem ⁽¹⁾ on valinud ühtse rahapoliitika jaoks euroalal. Käesolev dokument moodustab eurosüsteemi rahapoliitika instrumentide ja menetluste õigusliku raamistiku osa ja on mõeldud eurosüsteemi rahapoliitika instrumentide ja menetluste "ülddokumentatsiooniks", mille esmane eesmärk on pakkuda vastaspooltele teavet, mida nad vajavad seoses eurosüsteemi rahapoliitika raamistikuga.

Ülddokumentatsioon ise ei anna vastaspooltele õigusi ega tekita neile kohustusi. Eurosüsteemi ja selle vastaspoolte õiguslik suhe määratakse kindlaks asjaomase lepingulise või regulatiivse korraga.

Käesolev dokument on jagatud seitsmeks peatükiks. 1. peatükis antakse ülevaade eurosüsteemi rahapoliitika tegevusraamistikust. 2. peatükis sätestatakse eurosüsteemi rahapoliitika toimingutes osalevate vastaspoolte kõlblikuskriteeriumid. 3. peatükis kirjeldatakse avaturutehinguid ning 4. peatükis tutvustatakse vastaspoolte käsutuses olevaid püsivahendid. 5. peatükis sätestatakse rahapoliitika toimingute teostamisel rakendatav kord. 6. peatükis määratletakse rahapoliitika toimingute alusvara kõlblikuskriteeriumid. 7. peatükis tutvustatakse eurosüsteemi kohustusliku reservi süsteemi.

Lisades on esitatud näited rahapoliitika toimingute kohta, sõnastik, eurosüsteemi välisvaluuta sekkumistoimingute vastaspoolte valiku kriteeriumid, Euroopa Keskpanga monetaar- ja pangandusstatistika aruandlusraamistiku tutvustus, eurosüsteemi veebisaitide loetelu ning selliste menetluste ja sanktsioonide kirjeldus, mida kasutatakse juhul, kui vastaspoolel ei täida oma kohustusi.

⁽¹⁾ Euroopa Keskpanga nõukogu on leppinud kokku, et terminiga "eurosüsteem" tähistatakse koosseisu, milles Euroopa Keskpankade Süsteem teostab oma peamisi ülesandeid, st Euroopa Keskpank ja Euroopa Ühenduse asutamislepingu kohaselt ühisraha kasutusele võtnud liikmesriikide keskpangad.

1. PEATÜKK

1. ÜLEVAADE RAHAPOLIITIKA RAAMISTIKUST

1.1. Euroopa Keskpankade Süsteem

Euroopa Keskpankade süsteem (EKPS) koosneb Euroopa Keskpankangast (EKP) ja Euroopa Liidu liikmesriikide⁽¹⁾ keskpankadest. Euroopa Keskpankade Süsteem tegutseb kooskõlas Euroopa Ühenduse asutamislepinguga (asutamisleping) ning Euroopa Keskpankade Süsteemi ja Euroopa Keskpanka põhikirjaga (EKPS põhikiri). Euroopa Keskpankade süsteemi juhivad EKP otsuseid tegevad organid. Seoses sellega vastutab EKP nõukogu rahapoliitika väljatöötamise eest ning EKP juhatuse on volitatud rakendada rahapoliitikat vastavalt nõukogu tehtud otsustele ja kehtestatud suunistele. Kui see on võimalik ja otstarbekas ja aitab kaasa töö tulemuslikkuse tagamisele, laseb EKP liikmesriikide keskpankadel⁽²⁾ teostada eurosüsteemi ülesannete hulka kuuluvaid toiminguid. Eurosüsteemi rahapoliitika toiminguid teostatakse kõigis liikmesriikides⁽³⁾ ühtsetel tingimustel.

1.2. Eurosüsteemi eesmärgid

Asutamislepingu artikli 105 kohaselt on eurosüsteemi esmane eesmärk hindade stabiilsuse säilitamine. Ilma et see piiraks eesmärki säilitada hindade stabiilsus, peab eurosüsteem toetama Euroopa Ühenduse üldist majanduspoliitikat. Nende eesmärkide poole pürgimisel peab eurosüsteem tegutsesma kooskõlas vaba konkurentsiga avatud turumajanduse põhimõtetega ja toetama ressurside efektiivset jaotamist.

1.3. Eurosüsteemi rahapoliitika instrumendid

Oma eesmärkide saavutamiseks on eurosüsteemi käsutuses hulk rahapoliitika instrumende; eurosüsteem teostab *avaturutehinguid*, pakub *püsivahendeid* ja kohustab krediidiasutusi hoidma *kohustuslikku reservi* eurosüsteemis olevail kontodel.

1.3.1. Avaturutehingud

Avaturutehingud mängivad eurosüsteemi rahapoliitikas olulist rolli seoses intressimäärade suunamisega, likviidsuse haldamisega turul ja rahapoliitika seisukohtade väljendamisega. Eurosüsteemis on avaturutehingute teostamiseks viit liiki instrumende. Kõige olulisemad instrumendid on *pöördtehingud* (rakendatakse tagasiostulepingute või tagatud laenude baasil). Eurosüsteem võib kasutada ka *suunatud tehinguid*, *võlasertifikaatide emiteerimist*, *vääringute vahetustehinguid* ja *tähtajalise hoiuste kogumist*. Avaturutehingud algatab EKP, kes otsustab ka kasutatava instrumendi ja tehingu teostamise tingimused. Need võib teostada tavapakkumiste, kiirpakkumismenetluste või kahepoolsete menetluste põhjal.⁽⁴⁾ Eesmärkide, korrapärasuse ja menetluste põhjal võib eurosüsteemi avaturutehingud jagada järgmisse nelja kategooriasse (vt ka tabel 1):

— *põhilised refinantseerimistoimingud* on regulaarsed likviidsust lisavad pöördtehingud, mis toimuvad kord nädalas ja mille tähtaeg on tavaliselt kaks nädalat. Selliseid tehinguid teostavad liikmesriikide keskpangad tavapakkumiste põhjal. Põhilised refinantseerimistoimingud on eurosüsteemi avaturutehingute eesmärkide saavutamisel esmatähtsad ning tagavad finantssektorile suure osa refinantseerimise mahust,

⁽¹⁾ Tuleks märkida, et nende liikmesriikide keskpankadel, kes ei ole Euroopa Ühenduse asutamislepingu (edaspidi "asutamislepingu") kohaselt ühisraha kasutusele võtnud, säilivad rahapoliitika valdkonnas siseriikliku õiguse kohased volitused ning seega ei ole nad seotud ühtse rahanduspoliitika teostamisega.

⁽²⁾ Käesolevas dokumendis tähistatakse mõistega "liikmesriikide keskpangad" asutamislepingu kohaselt ühisraha kasutusele võtnud liikmesriikide keskpankasid.

⁽³⁾ Käesolevas dokumendis tähistatakse mõistega "liikmesriik" liikmesriiki, mis on asutamislepingu kohaselt võtnud kasutusele ühisraha.

⁽⁴⁾ Eurosüsteemi avaturutehingute, st standardpakkumiste, kiirpakkumismenetluste ja kahepoolsete menetluste teostamiseks kasutatavaid erinevaid menetlusi kirjeldatakse täpsemalt 5. peatükis. Standardpakkumiste puhul kuulub pakkumise väljakuulutamisest kuni otsuse tulemuste kinnitamiseni kõige rohkem 24 tundi. Standardpakkumistes võivad osaleda kõik vastaspoolel, kes vastavad punktis 2.1 sätestatud üldistele kõlblikkuskriteeriumidele. Kiirpakkumismenetlused teostatakse ühe tunni jooksul. Eurosüsteem võib kiirpakkumismenetlustes osalema valida piiratud arvu vastaspooli. Mõistega "kahepoolsete menetlused" tähistatakse kõiki juhtumeid, mil eurosüsteem teostab ühe või mitme vastaspooliga tehingu ilma pakkumismenetlust kasutamata. Kahepoolsete menetluste hulka kuuluvad väärtipaberibörside ja turuesindajate vahendusel teostatavad toimingud.

- *pikemaajalised refinantseerimistoimingud* on likviidsust lisavad pöördtehingud, mis toimuvad kord kuus ja mille tähtaeg on tavaliselt kolm kuud. Selliste toimingute eesmärk on tagada vastaspooltele täiendav pikemaajalised refinantseerimine ning neid teostavad liikmesriikide keskpangad tavapakkumiste põhjal. Selliste toimingute puhul ei katse eurosüsteem tavaliselt anda turule signaale ning seepärast on ta reeglina intressivõtja,
- *tasandustoimingud* toimuvad vastavalt vajadusele ja nende eesmärk on juhtida likviidsust turul ja suunata intressimääradele eelkõige selleks, et tasandada turul toimuvate ootamatute likviidsuse kõikumiste mõju intressimääradele. Tasandustoimingud toimuvad enamasti pöördtehingutena, kuid nad võivad toimuda ka suunatud tehingutena, vääringute vahetustehingutena ja tähtajalise hoiuste kogumisenä. tasandustoimingute teostamisel rakendatavaid instrumente ja menetlusi kohandatakse tehinguliikidega ja toimingute konkreetsete eesmärkidega. Tasandustoiminguid teostavad tavaliselt liikmesriikide keskpangad, kasutades kiirpakkumismenetlusi või kahepoolseid menetlusi. EKP nõukogu otsustab, kas erandlike asjaolude korral võib kahepoolseid tasandustoiminguid teostada EKP ise,
- lisaks sellele võib eurosüsteem teostada *struktuurseid toiminguid* emiteerides võlasertifikaate ja kasutades pöördtehinguid ja suunatud tehinguid. Selliseid toiminguid teostatakse siis, kui EKP soovib kohandada eurosüsteemi struktuurilist seisundit võrreldes finantssektoriga (regulaarselt või ebaregulaarselt). Pöördtehingutena teostatavaid struktuurseid toiminguid ja võlainstrumentide emiteerimist viivad liikmesriikide keskpangad ellu tavapakkumistega. Suunatud tehingutena teostatavaid struktuurseid toiminguid viiakse ellu kahepoolsete menetlustega.

1.3.2. Püsivahendid

Püsivahendite eesmärk on lisada ja absorbeerida üleöolikiidsust, anda märku rahapoliitika üldistest suundumustest ja piirata üleöö turuintressimäärasid. Olenevalt teatavate toimingutele juurdepääsemise tingimuste täitmisest on kõlblike vastaspoolte omal algatusel nende kasutuses kaht liiki püsivahendid (vt ka tabel 1):

- vastaspoolde võivad kasutada *laenamise püsivõimalust*, et saada liikmesriikide keskpankadelt kõlblike varade vastu üleöolikiidsust. Tavaolukorras ei kehti vastaspooltele vahendite kasutamise suhtes krediidi piiirangud ega muud piiirangud peale piisava alusvara esitamise nõude. Laenamise püsivõimaluse intressimäär moodustab tavaliselt üleöö turuintressimäärä piiirmäärä,
- vastaspoolde võivad kasutada *hoiustamise püsivõimalust*, et teha liikmesriikide keskpankades üleöhoiuseid. Tavaolukorras ei kehti vastaspooltele vahendite kasutamise suhtes hoiustamispiiirid ega muud piiirangud. Hoiustamise püsivõimaluse intressimäär moodustab tavaliselt üleöö turuintressi alammäärä.

Püsivahendite detsentraliseeritud haldamisega tegelevad liikmesriikide keskpangad.

1.3.3. Kohustuslikud reservid

Eurosüsteemi kohustusliku reservi süsteem kehtib euroalal tegutsevate krediidiäsiutuste suhtes ja selle peamiseks eesmärgiks on rahaturu intressimäärade stabiliseerimine ja struktuurse likviidsuspuudujäägi loomine (või suurendamine). Iga äsiutuse reservinõue määratakse kindlaks tema bilansielementide põhjal. Intressimäärade stabiliseerimiseks lubab eurosüsteemi kohustusliku reservi süsteem institutsioonidel kasutada perioodi keskmist täitmist. Reservinõude täitmine määratakse kindlaks institutsiooni päeva keskmiste reservihoiuste põhjal ühe kuu pikkuse hoidmisperioodi jooksul. Institutsioonide kohustuslike reservide suhtes makstakse intressi eurosüsteemi põhiliste refinantseerimistoimingute määräga.

1.4. Vastaspoolde

Eurosüsteemi rahapoliitika raamistik on loodud selliselt, et tagatud oleks erinevate vastaspoolte osalus. Institutsioonid, kelle suhtes kehtib EKPS põhikirja artikli 19.1 kohane kohustusliku reservi nõue, võivad kasutada püsivõimalusi ja osaleda avaturutehingutes, mis põhinevad tavapakkumistel. Eurosüsteem võib tasandustoimingutes osalema valida piiiratud arvu vastaspooli. Suunatud tehingute puhul ei kehtestata vastaspoolte hulga suhtes eelnevaid piiiranguid. Rahapoliitika huvides teostatavate vääringute vahetustehingute puhul kasutatakse aktiivseid välisvaluuta vahetusturul osalejaid. Kõnealuste toimingute vastaspoolteks on ainult sellised eurosüsteemi välisvaluuta sekkumistoiminguteks valitud institutsioonid, mis asuvad euroalal.

1.5. Alusvara

Vastavalt EKPS põhikirja artiklile 18.1 peavad kõik eurosüsteemi krediiditehingud (st likviidsust lisavad toimingud) tuginema piisavatele tagatistele. Eurosüsteemis on tehingute tagamiseks võimalik kasutada väga erinevaid varasid. Eelkõige eurosüsteemisestel eesmärkidel eristatakse kaht kõlblike varade kategooriat: vastavalt esimese ja teise astme varad. Esimene aste koosneb turukõlblikest võlainstrumentidest, mis vastavad EKP määratletud ühtsetele ja kogu euroala hõlmavatele kõlblikuskriteeriumidele. Teine aste koosneb täiendavatest turukõlblikest ja turukõlbmatutest varadest, mis on eriti olulised liikmesriikide finantsturgude ja pangandussüsteemide jaoks ja mille kõlblikuskriteeriumid kehtestatakse liikmesriikide keskpankades EKP heakskiidul. Kahe nimetatud astme vahel ei tehta vahet seoses varade kvaliteedi ega nende kõlblikkusega eurosüsteemi rahapoliitika eri liiki toimingute jaoks (tavaliselt ei kasuta eurosüsteem teise astme varasid siiski suunatud tehinguteks). Kõlblike varasid võib piiriüleselt kasutada igat liiki eurosüsteemi krediitide tagamiseks keskpankade vahelise korrespondentpanganduse mudeli vahendusel või Euroopa Liidu väärtpapierarveldussüsteemide vaheliste kõlblike sidemete kaudu. (5) Kõiki eurosüsteemi rahapoliitika toiminguteks kõlblike varasid võib kasutada päevasiseste laenude alusvarana.

1.6. Rahapoliitika raamistiku muudatused

EKP nõukogu võib igal ajal muuta eurosüsteemi rahapoliitika toimingute teostamise instrumente, tingimusi, kriteeriume ja menetlusi.

TABEL 1

Eurosüsteemi rahapoliitika toimingud

Rahapoliitika toimingud	Tehingute liigid		Tähtaeg	Sagedus	Menetlus
	Likviidsuse lisamine	Likviidsuse absorbeerimine			
Avaturutehingud					
Põhilised refinantseerimistoimingud	Pöördtehingud	—	Kaks nädalat	Kord nädalas	Tavapakkumised
Pikemaajalised refinantseerimistoimingud	Pöördtehingud	—	Kolm kuud	Kord kuus	Tavapakkumised
Tasandustoimingud	— Pöördtehingud — Vääringute vahetuste-hingud	— Vääringute vahetuste-hingud — Tähtajaliste hoiuste kogumine — Pöördtehingud	Standardimata	Ebaregulaarsed	— Kiirpakumismenetlused — Kahepoolset menetlused
	Otseostud	Otsemüük	—	Ebaregulaarsed	Kahepoolset menetlused
Struktuursed toimingud	Pöördtehingud	Võlasertifikaatide emiteerimine	Standarditud/ standardimata	Regulaarsed ja ebaregulaarsed	Tavapakkumised
	Otseostud	Otsemüük	—	Ebaregulaarsed	Kahepoolset menetlused
Püsivahendid					
Laenamise püsivõimalus	Pöördtehingud	—	Üleöö	Kasutamine vastaspoolte äranägemisel	
Hoiustamise püsivõimalus	—	Hoiused	Üleöö	Kasutamine vastaspoolte äranägemisel	

(5) Vt punkte 6.6.1 ja 6.6.2.

2. PEATÜKK

2. KÕBLIKUD VASTASPOOLED

2.1. Üldised kõblikkuskriteeriumid

Eurosüsteemi rahapoliitika toimingute vastaspooled peavad vastama teatavatele kõblikkuskriteeriumitele. ⁽⁶⁾ Need kriteeriumid määratletakse selliselt, et eurosüsteemi rahapoliitika toiminguid saaksid kasutada hästi erinevad asutused, et toetataks asutuste võrdset kohtlemist kogu euroalal ja tagataks, et vastaspooled täidavad teatavaid toimimis- ja usaldatavusnõudeid:

- kõblikeks vastaspoolteks on ainult sellised asutused, kes kasutavad EKPS põhikirja artikli 19.1 kohast eurosüsteemi kohustusliku reservi süsteemi. Asutused, mis on vabastatud eurosüsteemi kohustusliku reservi süsteemist tulenevatest kohustustest (vt punkt 7.2) ei ole eurosüsteemi püsivahendite ja avaturutehingute puhul kõblikud vastaspooled,
- vastaspooled peavad olema finantsiliselt usaldusväärsed. Siseriiklikud asutused ⁽⁷⁾ peavad nende suhtes rakendama EL/EMP ühtlustatud järelevalve vähemalt ühte vormi. Vastaspooltena võib aktsepteerida ka finantsiliselt usaldusväärsed asutusi, kelle suhtes rakendatakse võrreldava tasemega ühtlustamata siseriiklikku järelevalvet, näiteks selliste asutuste euroalal tegutsevaid filiaale, mille peakorter asub väljaspool Euroopa Majanduspiirkonda (EMP),
- vastaspooled peavad vastama kõigile vastava liikmesriigi keskpanga (või EKP) rakendatavas asjaomases lepingulises või regulatiivses korras sätestatud toimimiskriteeriumidele, et tagada eurosüsteemi rahapoliitika toimingute tulemuslik teostamine.

Kõnealused kõblikkuskriteeriumid on kogu euroalal ühtsed. Üldistele kõblikkuskriteeriumidele vastavad asutused võivad:

- kasutada eurosüsteemi püsivahendeid ja
- osaleda tavapakkumistele põhinevates eurosüsteemi avaturutehingutes.

Asutus võib kasutada eurosüsteemi püsivahendeid ja tavapakkumistele põhinevaid eurosüsteemi avaturutehinguid ainult oma asukohajärgse liikmesriigi keskpanga kaudu. Kui asutus tegutseb (peakontori või filiaalide kaudu) mitmes liikmesriigis, kasutab iga üksus kõnealuseid toiminguid oma asukohajärgse liikmesriigi keskpanga kaudu olenemata asjaolust, et asutuse pakkumise võib igas liikmesriigis esitada ainult üks üksus (kas peakontor või määratud filiaal).

2.2. Vastaspoolte valimine kiirpakkumismenetlusteks ja kahepoolseteks toiminguteks

Suunatud tehingute puhul ei kehtestata vastaspoolte hulga suhtes eelnevaid piiranguid.

Rahapoliitika eesmärgil teostatud vääringute vahetustehingute puhul peavad vastaspooled olema suutelised teostama tulemuslikult suuremahulisi välisvaluutatehinguid igasuguste turutingimuste korral. Vääringute vahetustehingute vastaspoolte hulk vastab euroalal asuvatele vastaspooltele, kes on valitud eurosüsteemi välisvaluuta sekkumistoiminguteks. Välisvaluuta sekkumistoimingute vastaspoolte valimise kriteeriumid ja kord on esitatud 3. lisas.

Kiirpakkumismenetlustele ja kahepoolsetele menetlustele tuginevate toimingute (tasanduspöördtehingud ja tähtjaliste hoiuste kogumine) puhul valib iga liikmesriigi keskpank vastaspoolte kogumi oma asukoha liikmesriigis tegutsevate asutuste seast, mis vastavad vastaspoolte üldistele kõblikkuskriteeriumidele. Esmane valikriteerium on aktiivsus rahaturul. Lisaks võib arvesse võtta ka muid kriteeriume, näiteks maaklerite tegevuse tulemuslikkust ja pakkumisvõimet.

⁽⁶⁾ Suunatud tehingute puhul ei kehtestata vastaspoolte hulga suhtes eelnevaid piiranguid.

⁽⁷⁾ Krediidiasutuste ühtlustatud järelevalve aluseks on Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. märtsi 2000. aasta direktiiv krediidiasutuste asutamise ja tegevuse kohta (sellisena nagu seda on muudetud).

Kiirpakkumismenetluste ja kahepoolsete toimingute puhul kauplevad liikmesriikide keskpangad ainult vastaspooltega, kes kuuluvad nende vastavate tasandustoimingute vastaspoolte hulka. Kui toimimisega seotud põhjustel ei saa liikmesriigi keskpang iga toimingu puhul kaubelda kõigi oma tasanduse vastaspooltega, toimub vastaspoolte valik kõnealusel liikmesriigis rotatsiooni korras, et tagada võrdne juurdepääs.

EKP nõukogu otsustab, kas erandlike asjaolude korral võib kahepoolseid tasandustoiminguid teostada EKP ise. Kui EKP peaks teostama kahepoolseid toiminguid, valib EKP võrdse juurdepääsu tagamiseks vastaspoolde rotatsiooni korras nende euroalal tegutsevate vastaspoolte seast, kes on kõlblikud kiirpakkumismenetluste ja kahepoolsete toimingute jaoks.

2.3. **Vastaspoolte kohustuste rikkumise korral rakendatavad sanktsioonid**

EKP rakendab sanktsioone asutuste suhtes, mis ei täida kohustuslike reservide kohaldamist käsitlevatest EKP määrustest ja otsustest tulenevaid kohustusi, vastavalt nõukogu 23. novembri 1998. aasta määrusele (EÜ) nr 2532/98 Euroopa Keskpanga volituste kohta rakendada sanktsioone, EKP 23. septembri 1999. aasta määrusele EKP sanktsioonide määramise volituste kohta (EKP/1999/4), nõukogu 23. novembri 1998. aasta määrusele (EÜ) nr 2531/98 kohustuslike reservide kohaldamise kohta Euroopa Keskpanga poolt ja EKP 1. detsembri 1998. aasta määrusele kohustuslike reservide kohaldamise kohta (EKP/1998/15). Asjaomased sanktsioonid ja nende kohaldamise menetluskord on sätestatud eespool nimetatud määrustes. Lisaks sellele võib eurosüsteem kohustusliku reservi nõuete tõsise rikkumise korral peatada vastaspoolte osalemise avaturutehingutes.

Eurosüsteem kohaldab vastaspoolte suhtes rahatrahve või peatab vastaspoolte osaluse avaturutehingutes vastava liikmesriigi keskpanga (või EKP) rakendatava lepingulise või regulatiivse korra sätete kohaselt, kui vastaspool ei täida vastava liikmesriigi keskpanga (või EKP) rakendatava lepingulise või regulatiivse korra sätetest tulenevaid kohustusi nii, nagu allpool sätestatud.

See kehtib juhtudel, kui rikutakse pakkumiseeskirju (kui vastaspool ei saa üle kanda piisavalt suurt hulka alusvara likviidsuse lisamise tehingu raames talle määratud likviidsuse summa arveldamiseks või kui ta ei suuda esitada piisavat hulka sularaha, et katta talle likviidsuse absorbeerimise toimingu käigus eraldatud summa) ja kahepoolsete tehingute eeskirju (kui vastaspool ei saa anda piisavat hulka kõlblikke alusvarasid või kui ta ei saa eraldada kokkulepitud kahepoolseks tehinguks piisaval hulgal sularaha).

See kehtib ka juhtudel, kui vastaspool ei täida alusvara kasutamise eeskirju (kui vastaspool kasutab varasid, mis on kõlbmatud või mis on muutunud kõlbmatuteks või mida vastaspool ei saa kasutada näiteks emitent/tagaja ja vastaspoole märkimisväärse seose või isiku tõttu) ja kui ei täideta päevalõpumenetluste ja laenamise püsivõimaluse kasutamise tingimuste suhtes kehtivaid eeskirju (kui vastaspool, kelle arvelduskonto bilanss on päeva lõpus negatiivne, ei täida laenamise püsivõimaluse kasutamise tingimusi).

Lisaks eeskirju mittetäitnud vastaspoolele võib peatamismeetmeid rakendada ka sama asutuse teistes liikmesriikides asuvate filiaalide suhtes. Kui see on erandliku meetmena vajalik täitmatajätmise tõsiduse tõttu (näiteks sagedane või pikaajaline rikkumine), võib teatavaks ajavahemikuks peatada vastaspoole osalemise kõigis edasistes rahapoliitika toimingutes.

Pakkumistoiminguid, kahepoolseid tehinguid, alusvara, päevalõpumenetlusi või laenamise püsivõimaluse kasutamise tingimusi käsitlevate eeskirjade täitmatajätmisega seotud rikkumise korral liikmesriikide keskpankade poolt kehtestatavad rahatrahvid arvutatakse eelnevalt kindlaks määratud trahvimäära põhjal (nagu on sätestatud 6. lisas).

2.4. **Ajutine või alaline peatamine ettevaatuspõhimõtete tõttu**

Asjaomase liikmesriigi keskpanga (või EKP) rakendatava lepingulise või regulatiivse korra sätete kohaselt võib eurosüsteem ettevaatuspõhimõtete tõttu peatada ajutiselt või alaliselt vastaspoolte juurdepääsu rahapoliitika instrumentidele.

Lisaks sellele võib vastaspoolte juurdepääsu alaline või ajutine peatamine olla põhjendatud teataval juhtudel, kui vastaspool jätab täitmata lepingulised kohustused, mis on määratletud liikmesriikide keskpankade rakendatavas lepingulises või regulatiivses korras.

3. PEATÜKK

3. AVATURUTEHINGUD

Avaturutehingud mängivad eurosüsteemi rahapoliitika olulist rolli seoses intressimäärade suunamisega, likviidsuse haldamisega turul ja rahapoliitika seisukohtade väljendamisega. Lähtuvalt eesmärkidest, regulaarsusest ja menetlustest võib eurosüsteemi avaturu toimingud jagada nelja kategooriasse: põhilised refinantseerimistoimingud, pikemaajalised refinantseerimistoimingud, tasandustoimingud ja struktuursed toimingud. Kasutatavatest instrumentidest on pöördtehingud peamised eurosüsteemi avaturuinstrumentid ning neid võib kasutada kõigis neljas toimingute kategoorias, samas kui võlasertifikaate võib kasutada struktuurseteks absorbeerimistoiminguteks. Lisaks võib eurosüsteemis tasandustoimingute teostamiseks kasutada veel kolme instrumenti: otsetehinguid, väeringute vahetustehinguid ja tähtjaliste hoiuste kogumist. Järgmistes punktides tutvustatakse üksikasjalikult eurosüsteemis kasutatavate eri liiki avaturuinstrumentide konkreetseid omadusi.

3.1. Pöördtehingud

3.1.1. Üldkaalutlused

a) Instrumenti liik

Pöördtehingud on toimingud, mille puhul eurosüsteem ostab või müüb kõlblikke varasid tagasiostulepingu alusel või teostab krediititoiminguid, kasutades kõlblikke varasid tagatisena. Pöördtehinguid kasutatakse põhiliste refinantseerimistoimingute ja pikemaajaliste refinantseerimistoimingute jaoks. Lisaks sellele võib eurosüsteem pöördtehinguid kasutada struktuursete ja tasandustoimingute jaoks.

b) Õiguslik olemus

Liikmesriikide keskpangad võivad pöördtehinguid teostada kas tagasiostulepingutena (st vara omandiõigus läheb üle kreditorile ning vastaspoolel lepivad kokku vastupidises tehingus, mille puhul vara läheb tulevikus uuesti üle võlgnikule) või tagatud laenudena (st varade kohta esitatakse täitmisele pööratav nõudeõigus, kuid võlakohustuse täitmise korral jääb vara omanikuks võlgnik). Täiendavad sätted tagasiostulepingutel põhinevate pöördtehingute kohta sätestatakse vastava liikmesriigi keskpanga (või EKP) rakendatava lepingulise korraga. Tagatud laenudel põhinevate pöördtehingute korra puhul võetakse arvesse erinevates kohtualluvuspiirkondades rakendatavaid menetlusi ja formaalsusi, mida on vaja õiguse loomiseks tagatise (nt pandi) suhtes ja selle hilisemaks realiseerimiseks.

c) Intressitingimused

Tagasiostulepingu puhul vastab ostuhinna ja tagasiostuhinna vahe toimingu tähtjaks laenatud rahasummal makstavale intressile, st tagasiostuhind sisaldab vastavat makstavat intressi. Tagatud laenuna teostatava pöördteingu intressimäär kindlaksmääramiseks rakendatakse ettenähtud intressimäär krediidi-summa suhtes toimingu tähtaja jooksul. Eurosüsteemi avaturu pöördtehingute suhtes kohaldatav intressimäär on lihtintressimäär, mis arvutatakse vastavalt intressiarvestusmeetodile "tegelik päevade arv/360".

3.1.2. Põhilised refinantseerimistoimingud

Põhilised refinantseerimistoimingud on olulisimad eurosüsteemi teostatavad avaturutoimingud, millel on esmatähtis roll seoses intressimäärade suunamisega, likviidsuse haldamisega turul ja rahapoliitika seisukohtade väljendamisega. Lisaks sellele tagatakse nendega rahandussektorile suur osa refinantseerimise mahust. Põhiliste refinantseerimistoimingute omadused võib kokku võtta järgmiselt:

- tegemist on likviidsust lisavate toimingutega,
- neid teostatakse regulaarselt igal nädalal, ⁽⁸⁾

⁽⁸⁾ Põhi- ja pikemaajalisi refinantseerimistoiminguid teostatakse vastavalt eurosüsteemi eelnevalt avaldatud pakkumistoimingute kalendrile (vt ka punkt 5.1.2), mis on olemas EKP veebisaidil (www.ecb.int); vt ka eurosüsteemi veebisait (5. lisa).

- tavaliselt on nende tähtaeg kaks nädalat, ⁽⁹⁾, ⁽¹⁰⁾
- liikmesriikide keskpangad teostavad neid detsentraliseeritult,
- neid teostatakse tavapakkumistega (vastavalt punkti 5.1 sätetele),
- kõik üldistele kõlblikkusnõuetele (sätestatud punktis 2.1) vastavad vastaspooled võivad esitada pakkumisi põhilisteks refinantseerimistoiminguteks ja
- põhiliste refinantseerimistoimingute alusvaraks on kõlblikud nii esimese kui ka teise astme varad (sätestatud 6. peatükis).

3.1.3. *Pikemaajalised refinantseerimistoimingud*

Eurosüsteem teostab ka regulaarseid refinantseerimistoiminguid, mille tähtaeg on kolm kuud ja mille eesmärk on pakkuda finantssektorile täiendavat pikemaajalist refinantseerimist. Nende toimingute osakaal refinantseerimise üldises mahus on piiratud. Selliste toimingute puhul ei kavatse eurosüsteem tavaliselt anda turule signaale ning seepärast on ta reeglina intressivõtja. Seepärast teostatakse pikemaajalisi refinantseerimistoiminguid tavaliselt muutuva intressimääraga pakkumistena ja aeg-ajalt teatab EKP tulevaste pakkumiste käigus jaotatavate toimingute mahu. Erandjuhtudel võib eurosüsteem pikemaajalisi refinantseerimistoiminguid teostada ka fikseeritud intressimääraga pakkumistena.

Pikemaajaliste refinantseerimistoimingute omadused võib kokku võtta järgmiselt:

- tegemist on likviidsust lisavate toimingutega,
- neid teostatakse regulaarselt igal kuul, ⁽¹¹⁾
- tavaliselt on nende tähtaeg kolm kuud, ⁽¹²⁾
- liikmesriikide keskpangad teostavad neid detsentraliseeritult,
- neid teostatakse tavapakkumistega (vastavalt punkti 5.1 sätetele),
- kõik üldistele kõlblikkusnõuetele (sätestatud punktis 2.1) vastavad vastaspooled võivad esitada pakkumisi pikemaajalisteks refinantseerimistoiminguteks ja
- pikemaajaliste refinantseerimistoimingute alusvaraks on kõlblikud nii esimese kui ka teise astme varad (sätestatud 6. peatükis).

3.1.4. *Tasanduspöörde tehingud*

Eurosüsteem võib tasandustoiminguid teostada avaturu pöörde tehingutena. Tasandustoimingute eesmärk juhutada likviidsust turul ja suunata intressimäärasid eelkõige selleks, et tasandada turul toimuvate ootamatute likviidsuse kõikumiste mõju intressimääradele. Ootamatud turusuundumused eeldavad kiiret meetmete võtmist ja seepärast on soovitatav säilitada kõnealuste toimingute teostamise menetluste ja omaduste valikul märkimisväärne paindlikkus:

- need toimingud võivad toimuda likviidsust lisavate või likviidsust absorbeerivate toimingutena,
- nende sagedus ei ole standarditud,
- nende tähtaeg ei ole standarditud,
- likviidsust lisavaid tasanduspöörde tehinguid teostatakse tavaliselt kiirpakkumismenetlustena, kuigi ei saa välistada ka kahepoolsete menetluste kasutamise võimalust (vt 5. peatükk),
- likviidsust absorbeerivaid tasanduspöörde tehinguid teostatakse reeglina kahepoolsete menetlustega (vastavalt punktile 5.2),

⁽⁹⁾ Põhi- ja pikemaajaliste refinantseerimistoimingute tähtaeg võib aeg-ajalt varieeruda olenevalt muuhulgas liikmesriikide pangapühadest.

⁽¹⁰⁾ Lisaks sellele võib eurosüsteem aeg-ajalt teostada teistsuguse tähtajaga (nt üks nädal) põhilisi refinantseerimistoiminguid paralleelselt regulaarsete põhiliste refinantseerimistoimingutega. Seda võib teha näiteks kahe poolelioleva põhilise refinantseerimistoimingu mahutude erinevuse vähendamiseks.

⁽¹¹⁾ Vt joonealune märkus 8.

⁽¹²⁾ Vt joonealune märkus 9.

- liikmesriikide keskpangad teostavad neid toiminguid tavaliselt detsentraliseeritult (EKP nõukogu otsustab, kas erandolukorras võib kahepoolseid tasanduspöördehinguid teostada EKP),
- eurosüsteem võib punktis 2.2 sätestatud kriteeriumide kohaselt valida hulga vastaspooli, kes võivad osaleda tasanduspöördehingutes, ja
- tasandusega pöörtoimingute alusvaraks on kõlblikud nii esimese kui ka teise astme varad (sätestatud 6. peatükis).

3.1.5. Struktuursed pöördehoiud

Eurosüsteem võib struktuurseid toiminguid teostada avaturu pöördehoiutena, mille eesmärk on kohendada eurosüsteemi struktuurset seisundit võrreldes finantssektoriga. Nende toimingute omadused võib kokku võtta järgmiselt:

- tegemist on likviidsust lisavate toimingutega,
- nende sagedus võib olla regulaarne või mitte,
- nende tähtaeg ei ole eelnevalt standarditud,
- neid teostatakse tavapakkumistega (vastavalt punkti 5.1 sätetele),
- liikmesriikide keskpangad teostavad neid detsentraliseeritult,
- kõik üldistele kõlblikkusnõuetele (sätestatud punktis 2.1) vastavad vastaspoolel võivad esitada pakkumisi struktuurseteks pöördehoiuteks ja
- struktuursete pöördehoiutute alusvaraks on kõlblikud nii esimese kui ka teise astme varad (sätestatud 6. peatükis).

3.2. Otsetehingud

a) Instrumendi liik

Avaturu otsetehingud on tehingud, mille puhul eurosüsteem ostab või müüb kõlblikke varasid otse turul. Selliseid toiminguid teostatakse ainult struktuursetel ja tasandusega seotud eesmärkidel.

b) Õiguslik olemus

Otsetehing eeldab omandiõiguse täielikku üleminekut müüjalt ostjale ilma, et sellega seonduks omandiõiguse tagasimineku. Tehingud teostatakse vastavalt tehinguks kasutatava võlainstrumentidega seotud turutavadele.

c) Hinnatingimused

Hindade arvutamisel tegutseb eurosüsteem kooskõlas tehingus kasutatavate võlainstrumentide puhul kõige üldisemalt heakskiidetud turutavadega.

d) Muud omadused

Eurosüsteemi otsetehingute omadused võib kokku võtta järgmiselt:

- need toimingud võivad toimuda likviidsust lisavate (otseost) või likviidsust absorbeerivate (otsemüük) toimingutena,
- nende sagedus ei ole standarditud,
- neid teostatakse kahepoolsete menetlustega (vastavalt punkti 5.2 sätetele),
- liikmesriikide keskpangad teostavad neid tavaliselt detsentraliseeritult (EKP nõukogu otsustab, kas erandolukorras võib tasandusega otsetoiminguid teostada EKP),

- otsetehingute vastaspoolte suhtes ei kehtestata eelnevaid piiranguid ja
- otsetehingute alusvarana kasutatakse tavaliselt ainult esimese astme vara (nagu sätestatud punktis 6.1).

3.3. EKP võlasertifikaatide emiteerimine

a) Instrumendi liik

EKP võib emiteerida võlasertifikaate eesmärgiga kohandada eurosüsteemi struktuurset seisundit võrreldes finantssektoriga, et tekitada turul likviidsupuudujääk (või seda suurendada).

b) Õiguslik olemus

Sertifikaadid moodustavad EKP võlakohustuse sertifikaadi hoidja ees. Sertifikaate emiteeritakse ja hoitakse väärpaberite registreerimisvormi kohaselt euroala väärtpaberideposiituumides. EKP ei kehtesta piiranguid sertifikaatide võõrandatavusele. Täpsemad sätted EKP võlasertifikaatide kohta esitatakse selliste sertifikaatide tingimustes.

c) Intressitingimused

Sertifikaate emiteeritakse diskontomääraga, st neid emiteeritakse alla nominaalmäära ja lunastatakse kehtivusaja lõppedes nominaalmäära alusel. Emiteerimissumma ja lunastamissumma vahe moodustab emiteerimissummalt sertifikaadi kehtivuse ajal kokkulepitud intressimääraga koguneva intressi. Kohaldatav intressimäär on lihtintressimäär, mis arvutatakse vastavalt intressiarvestusmeetodile "tegelik päevade arv/360". Emiteerimissumma arvutamist kirjeldatakse lahtris 1.

LAHTER 1

EKP võlasertifikaatide emiteerimine

Kui:

N: võlasertifikaadi nominaalsumma

r_1 : intressimäär (protsentides)

D: võlasertifikaadi kehtivusaeg (päevades)

P_T : võlasertifikaadi emiteerimissumma

Emiteerimissumma on:

$$P_T = N \times \frac{1}{1 + \frac{r_1 \times D}{36\,000}}$$

d) Muud omadused

EKP võlasertifikaatide emiteerimise omadused võib kokku võtta järgmiselt:

- sertifikaate emiteeritakse selleks, et absorbeerida turul likviidsust,
- sertifikaate võib emiteerida regulaarselt või mitte,
- sertifikaadid kehtivad kuni 12 kuud,
- sertifikaate emiteeritakse tavapakkumistega (vastavalt punkti 5.1 sätetele),

- sertifikaatide pakkumine ja nendega arveldamine toimub detsentraliseeritud keskpankades ja
- kõik üldistele kõlblikkusnõuetele (sätestatud punktis 2.1) vastavad vastaspoolel võivad esitada pakkumisi EKP võlasertifikaatide märkimiseks.

3.4. Vääringute vahetustehingud

a) Instrumendi liik

Rahapoliitika eesmärgil teostatud vääringute vahetustehingud hõlmavad hetke- ja tähtpäevatehinguid, milles euro kaubeldakse välisvaluuta vastu. Neid kasutatakse tasanduseks peamiselt eesmärgiga hallata likviidsust turul ja suunata intressimäärasid.

b) Õiguslik olemus

Rahapoliitika eesmärgil teostatud vääringute vahetustehingud viitavad toimingutele, mille puhul eurosüsteem ostab (või müüb) eurot hetketehinguga välisvaluuta vastu ja samal ajal müüb (või ostab) selle tagasi tähtpäevatehinguga kindlaksmääratud tagasiostupäeval. Täiendavad sätted vääringute vahetustehingute kohta sätestatakse vastava liikmesriigi keskpanga (või EKP) rakendatava lepingulise korraga.

c) Valuuta ja vahetuskursi tingimused

Reeglina tegeleb eurosüsteem ainult laialdaselt kaubeldavate valuutadega ja tegutseb vastavalt standardsetele turutavadele. Iga välisvaluuta vahetustoimingu puhul lepivad eurosüsteem ja vastaspoolel kokku tehingu vahetustehingu punktid. Vahetustehingu punktid väljendavad erinevust tähtpäevatehingu vahetuskursi ja hetketehingu vahetuskursi vahel. Euro vahetustehingu punktid võrreldes välisvaluutaga noteeritakse vastavalt üldistele turutavadele. Vääringute vahetustehingute vahetuskursid on sätestatud lahtis 2.

LAHTER 2	
Vääringute vahetustehingud	
S:	euro (EUR) ja välisvaluuta ABC vaheline vahetuskurs (vääringute vahetustehingu tehingu-kuupäeval)
	$S = \frac{x \times ABC}{1 \times EUR}$
F_M :	euro ja välisvaluuta ABC vaheline tähtpäeva vahetuskurs vahetuslepingu tagasiostupäeval (M)
	$F_M = \frac{y \times ABC}{1 \times EUR}$
Δ_M :	euro ja ABC vahelised tähtpäevatehingute punktid vahetuslepingu tagasiostupäeval (M)
	$\Delta_M = F_M - S$
$N(\cdot)$:	valuuta hetkesumma; $N(\cdot)_M$ on valuuta tähtpäevasumma:
	$N(ABC) = N(EUR) \times S \text{ ehk } N(EUR) = \frac{N(ABC)}{S}$
	$N(ABC)_M = N(EUR)_M \times F_M \text{ ehk } N(EUR)_M = \frac{N(ABC)_M}{F_M}$

d) Muud omadused

Vääringute vahetustehingute omadused võib kokku võtta järgmiselt:

- need toimingud võivad toimuda likviidsust lisavate või likviidsust absorbeerivate toimingutena,
- nende sagedus ei ole standarditud,
- nende tähtaeg ei ole standarditud,

- neid teostatakse kiirpakkumismenetluste või kahepoolsete menetlustena (vt 5. peatükk),
- liikmesriikide keskpangad teostavad neid tavaliselt detsentraliseeritult (EKP nõukogu otsustab, kas erandolukorras võib kahepoolseid väeringute vahetustehinguid teostada EKP) ja
- eurosüsteem võib punktis 2.2 ja 3. lisa sätestatud kriteeriumide kohaselt valida hulga vastaspooli, kes võivad osaleda väeringute vahetustehingutes.

3.5. Tähtajaliste hoiuste kogumine

a) Instrumendi liik

Eurosüsteem võib esitada vastaspooltele üleskute paigutada intressiga tasustatavad tähtajalised hoiused vastaspoole asukohajärgse liikmesriigi keskpanka. Tähtajaliste hoiuste kogumist kavandatakse ainult peenreguleerimiseks, et absorbeerida likviidsust turul.

b) Õiguslik olemus

Vastaspooltelt vastuvõetud hoiused on tähtajalised ja fikseeritud intressimääraga. Liikmesriikide keskpangad ei anna hoiuste vastu tagatist.

c) Intressitingimused

Hoiuste suhtes kohaldatav intressimäär on lihtintressimäär, mis arvutatakse vastavalt intressiarvestusmeetodile "tegelik päevade arv/360". Intressi makstakse hoiuse tähtaja möödumisel.

d) Muud omadused

Tähtajaliste hoiuste kogumise omadused võib kokku võtta järgmiselt:

- hoiuseid kogutakse likviidsuse absorbeerimiseks,
- hoiuste kogumise sagedus ei ole standarditud,
- hoiuste tähtajad ei ole standarditud,
- hoiuste kogumine toimub tavaliselt kiirpakkumismenetlustena, kuigi ei saa välistada ka kahepoolsete menetluste kasutamise võimalust (vt 5. peatükk),
- liikmesriikide keskpangad teostavad hoiuste kogumist tavaliselt detsentraliseeritult (EKP nõukogu otsustab, kas erandolukorras võib tähtajaliste hoiuste kahepoolset kogumist teostada EKP) ⁽¹³⁾ ja
- eurosüsteem võib punktis 2.2 sätestatud kriteeriumide kohaselt valida tähtajaliste hoiuste kogumiseks piiratud hulga vastaspooli.

4. PEATÜKK

4. PÜSIVAHENDID

4.1. Laenamise püsivõimalus

a) Instrumendi liik

Vastaspoolel võivad kasutada laenamise püsivõimalust, et saada kõlblike varade vastu liikmesriikide keskpangadelt üleõlikviidsust eelnevalt kindlaksmääratud intressimääraga (nagu on sätestatud 6. peatükis). Võimaluse eesmärk on rahuldada vastaspoolele ajutised likviidsusvajadused. Tavaoludes moodustab võimaluse intressimäär üleõo turuintressimäära ülempiiri. Võimaluse tingimused on kogu euroalal ühesugused.

b) Õiguslik olemus

Liikmesriikide keskpangad võivad pakkuda likviidsust laenamise püsivõimaluse alusel kas üleõo tagasios-tulepingutena (st vara omandiõigus läheb üle kreditorile ning vastaspoolele lepivad kokku vastupidises tehingus, mille puhul vara läheb järgmisel pangapäeval uuesti üle võlgnikule) või tagatud üleõolaenudena (st varade kohta esitatakse täitmisele pööratav võlakiri, kuid võlakohustuse täitmise korral jääb vara omanikuks võlgnik). Täiendavad sätted tagasios-tulepingute kohta sätestatakse vastava liikmesriigi keskpanga rakendatava lepingulise korraga. Tagatud laenudena likviidsuse pakkumise korra puhul võetakse arvesse

⁽¹³⁾ Tähtajalisi hoiuseid hoitakse liikmesriikide keskpankades asuvatel kontodel; seda tehakse ka siis, kui EKP teostab selliseid toiminguid tsentraliseeritult.

erinevates kohtualluvuspiirkondades rakendatavaid menetlusi ja formaalsusi, mida on vaja õiguse tekke tagatise (pandi) suhtes ja selle hilisemaks realiseerimiseks.

c) Kasutustingimused

Asutused, mis vastavad punktis 2.1 sätestatud vastaspoolte üldistele kõlblikuskriteeriumidele, võivad kasutada laenamise püsivõimalust. Laenamise püsivõimaluse kasutamist võimaldatakse läbi asutuse tegutsemiskohajärgse liikmesriigi keskpanga. Laenamise püsivõimalust saab kasutada ainult neil päevadel, mil töötavad asjaomase riigi RTGS-süsteem (reaalajaline brutoarveldussüsteem) ja asjaomane väärtpaberiarveldussüsteem.

Päeva lõpus loetakse vastaspoolte päevisisene deebetjääk nende liikmesriigi keskpanga arvelduskontodel automaatselt taotluseks kasutada laenamise püsivõimalust. Päeva lõpus püsivõimaluse kasutamise korda kirjeldatakse täpsemalt punktis 5.3.3.

Võimaldamaks vastaspoolele laenamise püsivõimaluse kasutamist võib saata taotluse vastaspoole tegutsemiskohajärgse liikmesriigi keskpangale. Selleks, et liikmesriigi keskpank saaks taotluse samal päeval läbi vaadata, peab liikmesriigi keskpank saama taotluse kätte hiljemalt 30 minutit pärast TARGETi tegelikku sulgemist.⁽¹⁴⁾,⁽¹⁵⁾ Reeglina on TARGETi sulgemise aeg kell 6 pärastlõunal EKP aja (Kesk-Euroopa aja) järgi. Laenamise püsivõimaluse kasutamise taotlemise tähtaeg lükatakse 30 minuti võrra edasi reserveid hoidmisperioodi eurosüsteemi viimasel pangapäeval. Taotluses tuleb sedastada krediidi summa ning juhul, kui tehingu alusvara ei ole eelnevalt liikmesriigi keskpanga hoiule antud, tuleb määratleda tehingu jaoks esitatav alusvara.

Piisavate kõlblike alusvarade esitamise nõue välja arvatud, ei ole laenamise püsivõimaluse alusel eraldatavate vahendite summa piiratud.

d) Tähtaeg ja intressitingimused

Püsivõimaluse krediidi tähtaeg on üleöö. Otseselt TARGETis osalevate vastaspoolte puhul makstakse krediit tagasi järgmisel päeval, mil asjaomase liikmesriigi RTGS-süsteem ja asjaomased väärtpaberiarveldussüsteemid töötavad, süsteemide avamise ajal.

Eurosüsteem teatab eelnevalt intressimäära, mis arvutatakse vastavalt intressiarvestusmeetodile "tegelik päevade arv/360". EKP võib intressimäära igal ajal muuta ning muudetud intressimäär jõustub kõige varem järgmisel eurosüsteemi pangapäeval.⁽¹⁶⁾ Kõnealuse võimaluse kohast intressi makstakse koos krediidi tagasimaksmisega.

e) Võimaluse peatamine

Võimaluse kasutamiseks antakse luba ainult kooskõlas EKP eesmärkide ja üldise rahapoliitika kaalutlustega. EKP võib igal ajal kohandada võimaluse tingimusi või võimaluse peatada.

4.2. Hoiustamise püsivõimalus

a) Instrumendi liik

Vastaspooled võivad kasutada *hoiustamise püsivõimalust*, et teha liikmesriikide keskpankades üleööhoiuseid. Hoiustelt tasutakse eelnevalt täpsustatud määraga intressi. Tavaoludes moodustab võimaluse intressimäär üleöö turuintressimäära alampiiri. Hoiustamise püsivõimaluse tingimused on kogu euroalal ühesugused.⁽¹⁷⁾

⁽¹⁴⁾ Mõnedes liikmesriikides ei pruugi liikmesriigi keskpank (või mõned selle filiaalid) riiklike või piirkondlike pangapühade tõttu olla rahapoliitika toimingute teostamiseks avatud teataval eurosüsteemi pangapäeval. Sellisel juhul teavitab asjaomase liikmesriigi keskpank vastaspooli eelnevalt korrast, mille kohaselt saab laenamise püsivõimalust kasutada pangapühade puhul.

⁽¹⁵⁾ Päevad, mil TARGET on suletud, tehakse teatavaks EKP veebisaidil (www.ecb.int); vt ka eurosüsteemi veebisait (5. lisa).

⁽¹⁶⁾ Käesolevas dokumendis tähistatakse terminiga "eurosüsteemi pangapäev" iga päeva, mil EKP ja vähemalt ühe liikmesriigi keskpank on avatud eurosüsteemi rahapoliitika toimingute teostamiseks.

⁽¹⁷⁾ Tulenevalt liikmesriikide keskpankade kontostruktuuride erinevustest võib euroala riikides esineda toimingutega seotud erinevusi.

b) Õiguslik olemus

Vastaspooltelt vastuvõetud üleõhoiustelt tasutakse kindlaksmääratud suurusega intressi. Vastaspooltele ei anta hoiuste vastu tagatist.

c) Kasutustingimused ⁽¹⁸⁾

Asutused, mis vastavad punktis 2.1 sätestatud vastaspoolte üldistele kõlblikuskriteeriumidele, võivad kasutada hoiustamise püsivõimalust. Hoiustamise püsivõimaluse kasutamist võimaldatakse läbi asutuse tegutsemiskohajärgse liikmesriigi keskpanga. Hoiustamise püsivõimalust saab kasutada ainult neil päevadel, mil asjaomase riigi RTGS-süsteem on avatud.

Selleks, et vastaspool saaks kasutada hoiustamise püsivõimalust, peab ta saatma taotluse oma tegutsemiskohajärgse liikmesriigi keskpangale. Selleks, et liikmesriigi keskpank saaks taotluse samal päeval läbi vaadata, peab liikmesriigi keskpank saama taotluse kätte hiljemalt 30 minutit pärast TARGETi tegelikku sulgemist, mis on reeglina kell 6 pärastlõunal EKP aja järgi. ⁽¹⁹⁾, ⁽²⁰⁾ Hoiustamise püsivõimaluse kasutamise taotlemise tähtaeg lükatakse 30 minuti võrra edasi reservide hoidmisperioodi eurosüsteemi viimasel pangapäeval. Taotluses tuleb sedastada võimaluse alusel hoiustatav summa.

Summa, mille vastaspool võib võimaluse alusel hoiustada, ei ole piiratud.

d) Tähtaeg ja intressitingimused

Hoiustamise püsivõimaluse tähtaeg on üle öö. Otseselt TARGETis osalevate vastaspoolte puhul on kõnealuse võimaluse alusel hoitavate hoiuste tähtaeg järgmisel päeval, mil asjaomase liikmesriigi RTGS-süsteem töötab, süsteemi avamise ajal. Eurosüsteem teatab eelnevalt intressimäära, mis arvutatakse vastavalt intressiarvestusmeetodile "tegelik päevade arv/360". EKP võib intressimäära igal ajal muuta ning muudetud intressimäär jõustub kõige varem järgmisel eurosüsteemi pangapäeval. Hoiustelt makstakse intresse hoiuse tähtaja möödumisel.

e) Võimaluse peatamine

Võimaluse kasutamiseks antakse luba ainult kooskõlas EKP eesmärkide ja üldise rahapoliitika kaalutlustega. EKP võib igal ajal kohandada võimaluse tingimusi või võimaluse peatada.

5. PEATÜKK

5. MENETLUSED

5.1. Pakkumismenetlused

5.1.1. Üldkaalutlused

Eurosüsteemi avaturutoimingud teostatakse tavaliselt pakkumismenetlustena. Eurosüsteemi pakkumismenetlused teostatakse kuues etapis, nagu näha lahtris 3.

Eurosüsteemis eristatakse kaht liiki pakkumismenetlusi: tavapakkumised ja kiirpakkumismenetlused. Tavapakkumiste ja kiirpakkumiste menetlused on identsed, erineb vaid ajakava ja vastaspoolte hulk.

⁽¹⁸⁾ Tulenevalt liikmesriikide keskpankade kontostruktuuride erinevustest võib EKP lubada liikmesriikide keskpankadel rakendada kasutustingimusi, mis erinevad mõnevõrra siin osutatutest. Liikmesriikide keskpangad esitavad teavet kõigi lahknevuste kohta võrreldes käesolevas dokumendis kirjeldatud kasutustingimustega.

⁽¹⁹⁾ Mõnedes liikmesriikides ei pruugi liikmesriigi keskpank (või mõned selle filiaalid) riiklike või piirkondlike pangapühade tõttu olla eurosüsteemi rahapoliitika toimingute teostamiseks avatud teatavatel eurosüsteemi pangapäevadel. Sellisel juhul teavitab asjaomase liikmesriigi keskpank vastaspooli eelnevalt korrast, mille kohaselt saab hoiustamise püsivõimalust kasutada pangapühade puhul.

⁽²⁰⁾ Päevad, mil TARGET on suletud, tehakse teatavaks EKP veebisaidil (www.ecb.int); vt ka eurosüsteemi veebisait (5. lisa).

LAHTER 3

Pakkumismenetluste teostamise etapid

1. etapp **Pakkumise väljakuulutamine**
 - a) EKP teatab üldkasutatavate elektrooniliste kanalite kaudu
 - b) Liikmesriikide keskpangad teatavad siseriiklike elektrooniliste kanalite kaudu ja otse konkreetsetele vastaspooltele (vajaduse korral)
2. etapp **Vastaspooled valmistuvad ja esitavad pakkumised**
3. etapp **Eurosüsteem koondab pakkumised kokku**
4. etapp **Pakkumiste jaotamine ja pakkumistulemuste väljakuulutamine**
 - a) EKP jaotamisotsus
 - b) Jaotamise tulemuste väljakuulutamine
5. etapp **Individaalsete jaotamistulemuste kinnitamine**
6. etapp **Tehingutega seotud arveldamine** (vt punkt 5.3)

a) Tavapakkumised

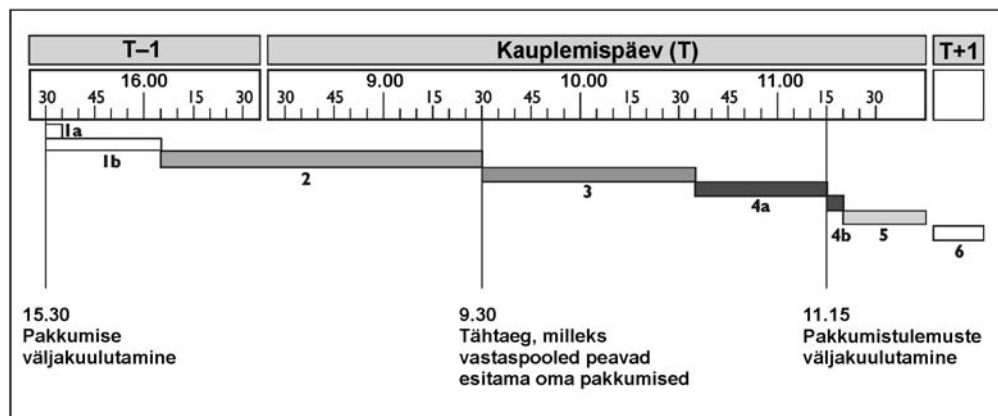
Tavapakkumiste puhul kulub pakkumise väljakuulutamise kuni otsuse tulemuste kinnitamiseni kõige rohkem 24 tundi (kui esitamistähtajast otsuse tulemuste väljakuulutamiseni kulub ligikaudu kaks tundi). Joonis 1 annab ülevaate tavapakkumise teostamise etappide tavapärasest ajalisest raamistikust. Vajaduse korral võib EKP otsustada kohandada ajalist raamistikku konkreetsete toimingute korral.

Põhilised refinaatseerimistoimingud, pikemaajalised refinaatseerimistoimingud ja struktuursed toimingud (välja arvatud otsetehingud) teostatakse alati tavapakkumistena. Tavapakkumistes võivad osaleda vastaspooled, kes vastavad punktis 2.1 sätestatud üldistele kõlblikuskriteeriumidele.

JOONIS 1

Tavapakkumiste teostamise etappide tavapärase ajaline raamistik

(Ajad on esitatud EKP aja (Kesk-Euroopa aja) järgi)

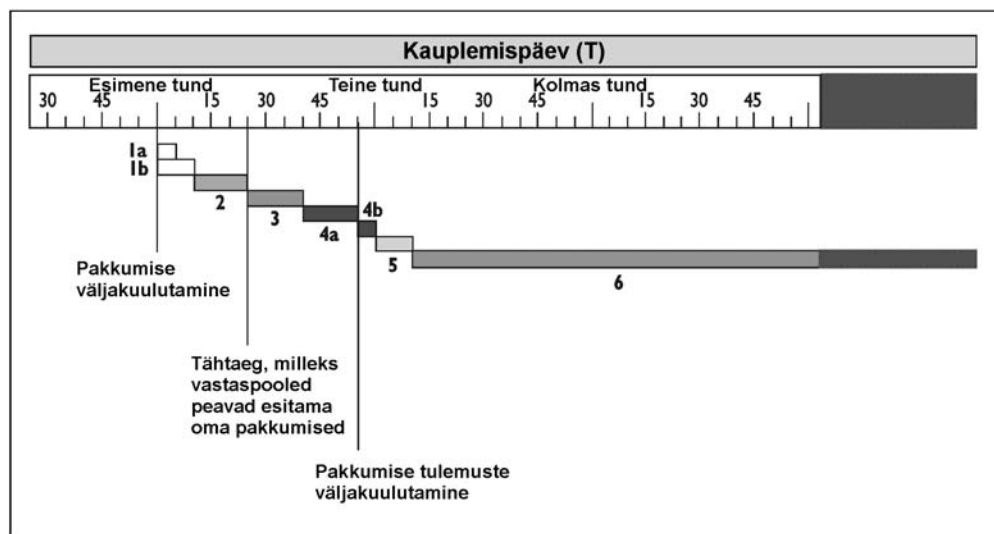
Märkus: arvnäitajad viitavad lahttris 3 määratletud pakkumise teostamise etappidele.

b) Kiirpakkumismenetlused

Kiirpakkumismenetlused teostatakse tavaliselt ühe tunni jooksul pärast pakkumise väljakuulutamist ning kinnitamine toimub vahetult pärast otsuse tulemuste väljakuulutamist. Kiirpakkumismenetluste teostamise etappide tavapärase ajalist raamistikku tutvustab joonis 2. Vajaduse korral võib EKP otsustada kohandada ajalist raamistikku konkreetsete toimingute korral. Kiirpakkumismenetlusi kasutatakse ainult tasandustoimingute teostamiseks. Eurosüsteem võib punktis 2.2 sätestatud kriteeriumide ja korra kohaselt valida piiratud hulga vastaspooli, kes võivad osaleda kiirpakkumismenetlustes.

JOONIS 2

Kiirpakkumismenetluste teostamise etappide tavapärase ajaline raamistik

Märkus: arvnäitajad viitavad lahtris 3 määratletud pakkumise teostamise etappidele.

c) Fikseeritud intressimääraga ja muutuva intressimääraga pakkumised

Eurosüsteem võib valida kas fikseeritud intressimääraga (mahupõhiste) või muutuva intressimääraga (intressipõhiste) pakkumiste vahel. Fikseeritud intressimääraga pakkumise puhul määrab EKP eelnevalt kindlaks intressimäär ja osalevad vastaspoolel teevad pakkumisi summa kohta, mille ulatuses nad soovivad tehingu sõlmida kindlaksmääratud intressimääraga. ⁽²¹⁾ Muutuva intressimääraga pakkumise korral teevad vastaspoolel pakkumisi rahasumma ja intressimäär kohta, millega nad soovivad sõlmida tehinguid liikmesriigi keskpangaga. ⁽²²⁾

5.1.2. Pakkumistoimingute kalender

a) Põhirefinantseerimistoimingud ja pikemaajalised refinantseerimistoimingud

Põhirefinantseerimistoiminguid ja pikemaajalisi refinantseerimistoiminguid teostatakse eurosüsteemi avaldatava soovitusliku kalendri kohaselt. ⁽²³⁾ Kalender avaldatakse hiljemalt kolm kuud enne selle aasta algust, mille jaoks ta kehtib. Põhirefinantseerimistoimingute ja pikemaajalised refinantseerimistoimingute tavapärased kauplemispäevad on sätestatud tabelis 2. EKP eesmärk on tagada, et kõigis liikmesriikides asuvad vastaspoolel saaksid osaleda põhirefinantseerimistoimingutes ja pikemaajalistes refinantseerimistoimingutes. Seepärast kohandab EKP kõnealuste toimingute kalendri koostamise käigus tavapäraselt ajakava, et võtta arvesse tähtpäevi, mil konkreetsetes liikmesriikides on pangad suletud.

⁽²¹⁾ Fikseeritud intressimääraga vääringute vahetustehingute puhul fikseerib EKP toimingute vahetustehingute punktid ning vastaspoolel teevad pakkumise fikseeritud valuutasumma kohta, mille nad soovivad sellistel tingimustel müüa (ja tagasi osta) või osta (ja tagasi müüa).

⁽²²⁾ Muutuva intressimääraga vääringute vahetustehingute puhul teevad vastaspoolel pakkumise fikseeritud valuutasumma ja vahetustehingute punktide kohta, millega nad soovivad toimingute teostada.

⁽²³⁾ Eurosüsteemi pakkumistoimingute kalender on kättesaadav EKP veebisaidil (www.ecb.int); vt ka eurosüsteemi veebisait (5. lisa).

TABEL 2

Põhi- ja pikemaajaliste refinantseerimistoimingute tavapärased kauplemispäevad

Toimingu liik	Tavapärase kauplemispäev (T)
Põhilised refinantseerimistoimingud	Iga teisipäev
Pikemaajalised refinantseerimistoimingud	Iga kohustusliku reservi hoidmisperioodi esimene kolmapäev ⁽¹⁾

⁽¹⁾ Joulude tõttu nihutatakse detsembrikuu toimingud ühe nädala võrra varasemaks ning need teostatakse 23. detsembril lõppeva reservi hoidmisperioodi lõpus, mitte järgmise perioodi alguses.

b) Struktuursed toimingud

Tavapakumistena teostatavaid struktuurseid toiminguid ei viida ellu varem koostatud kalendri kohaselt. Tavaliselt teostatakse neid ja nendega seotud arveldusi siiski ainult päevadel, mis on RKP pangapäevad ⁽²⁴⁾ kõigis liikmesriikides.

c) Tasandustoimingud

Tasandustoiminguid ei viida ellu varem koostatud kalendri kohaselt. EKP võib otsustada tasandustoimingute teostamise mis tahes eurosüsteemi pangapäeval. Sellistes toimingutes osalevad ainult selliste liikmesriikide keskpangad, kus kauplemispäev, arvelduspäev ja hüvitamispäev on RKP pangapäevad.

5.1.3. Pakkumistoimingute väljakuulutamine

Eurosüsteemi tavapakumised kuulutatakse avalikult välja elektrooniliste kanalite kaudu. Lisaks sellele võivad liikmesriikide keskpangad teatada pakkumistoimingust otse vastaspooltele, ilma elektroonilisi kanaleid kasutamata. Avalik pakkumise väljakuulutamise teade sisaldab tavaliselt järgmisi andmeid:

- pakkumistoimingu viitenumber,
- pakkumistoimingu kuupäev,
- toimingu liik (likviidsuse lisamine või absorbeerimine ja kasutatava rahapoliitika instrumendi liik),
- toimingu tähtaeg,
- enampakkumise liik (fikseeritud intressimääraga või muutuva intressimääraga pakkumine),
- teostamise meetod (Hollandi või Ameerika enampakkumine, vastavalt määratlusele punktis 5.1.5.d),
- toimingu kavandatud maht (tavaliselt ainult pikemaajalist refinantseerimistoimingute puhul),
- pakkumise fikseeritud intressimäär/hind/vahetustehingu punkt (fikseeritud intressimääraga pakkumiste puhul),
- minimaalne/maksimaalne vastuvõetav intressimäär/hind/vahetustehingu punkt (vastavalt vajadusele),
- toimingu alguspäev ja tähtpäev (võimaluse korral) või instrumendi väärtuspäev ja tähtpäev (võlasertifikaatide emiteerimise puhul),
- asjaomased valuutad ja valuuta, mille summa on fikseeritud (vääringute vahetustehingute puhul),

⁽²⁴⁾ Käesolevas dokumendis tähistatakse terminiga "RKP pangapäev" iga päeva, mil konkreetse liikmesriigi keskpang on avatud eurosüsteemi rahapoliitika toimingute teostamiseks. Mõningates liikmesriikides võivad liikmesriigi keskpangad olla RKP pangapäeval suletud kohalike või piirkondlike pangapühade tõttu. Sellisel juhul teavitab asjaomane liikmesriigi keskpang vastaspooli eelnevalt korrast, mida rakendatakse nende filiaalidega seotud tehingute suhtes.

- pakkumiste arvutamiseks kasutatav hetketehingu viitekurs (vääringute vahetustehingute puhul),
- pakkumise mahu ülempiir (kui see on olemas),
- minimaalse individuaalse jaotuse maht (kui see on olemas),
- väikseim jaotatav määr (kui see on olemas),
- pakkumiste esitamise ajakava,
- sertifikaatide nimiväärtus (võlasertifikaatide emiteerimise puhul) ja
- emissiooni ISIN-kood (võlasertifikaatide emiteerimise puhul).

Tasandustoimingute läbipaistvuse suurendamiseks kuulutab eurosüsteem kiirpakkumismenetlused tavaliselt avalikult varem välja. Erandolukorras võib EKP siiski otsustada jätta kiirpakkumismenetlustest eelnevalt avalikult teatamata. Kiirpakkumismenetluste väljakuulutamise toimub sama korra kohaselt kui tavapakkumiste puhul. Kiirpakkumiste puhul võtavad liikmesriikide keskpangad ühendust otse valitud vastaspooltega olenevata sellest, kas pakkumine on avalikult välja kuulutatud või ei.

5.1.4. Vastaspoolte ettevalmistused pakkumisteks ja pakkumiste esitamine

Vastaspoolte pakkumised peavad oma vormilt vastama liikmesriikide keskpangade poolt asjaomase toiminguga jaoks sätestatud *pro forma* näidisele. Pakkumised tuleb esitada selle liikmesriigi keskpangale, kus on asutuse tegevuskoht (peakontor või filiaal). Asutuse pakkumised võib igas liikmesriigis esitada vaid üks üksus (kas peakontor või määratud filiaal).

Fikseeritud intressimääraga pakkumismenetluste korral sedastavad vastaspoolel oma pakkumises rahasumma, mille ulatuses nad soovivad liikmesriikide keskpangadega tehinguid teha. ⁽²⁵⁾

Muutuva intressimääraga pakkumiste puhul võivad vastaspoolel esitada pakkumisi kuni kümnel erineval intressimäär-/hinna-/vahetustehingu punktide tasemel. Vastaspoolel sedastavad igas pakkumises rahasumma, mille ulatuses nad soovivad liikmesriikide keskpangadega tehinguid teha, ja vastava intressimäär. ⁽²⁶⁾, ⁽²⁷⁾ Intressimäärade pakkumine tuleb väljendada 0,01 protsendipunkti kordajates. Muutuva intressimääraga vääringute vahetustehingu pakkumise puhul tuleb vahetustehingute punktid noteerida vastavalt tavalistele turustandardile ning pakkumised tuleb väljendada 0,01 vahetustehingu punkti kordajates.

Põhiliste refinantseerimistoimingute puhul on minimaalne pakkumissumma 1 000 000 eurot. Nimetatud summast suuremad pakkumised tuleb väljendada 100 000 euro kordajates. Tasandustoimingute ja struktuursete toimingute puhul kasutatakse samu miinimumpakkumiste ja kordajate summasid. Miinimumpakkumiste summat rakendatakse iga üksiku intressimäär-/hinna-/vahetustehingu punktide taseme suhtes.

Pikemaajaliste refinantseerimistoimingute jaoks määratleb iga liikmesriigi keskpang miinimumpakkumise summa vahemikus 10 000–1 000 000 eurot. Määratletud miinimumpakkumise summast suuremad pakkumised tuleb väljendada 10 000 euro kordajates. Miinimumpakkumiste summat rakendatakse iga üksiku intressimäärataseme suhtes.

EKP võib ebaproportsionaalselt suurte pakkumiste välistamiseks kehtestada pakkumiste mahu ülempiiri. Kõik sellised pakkumiste mahu ülempiirid sätestatakse pakkumise avaliku väljakuulutamise teates.

Eeldatakse, et vastaspoolel suudavad alati katta neile eraldatud summad piisava hulga kõlbliku alusvaraga. ⁽²⁸⁾ Vastava liikmesriigi keskpanga rakendatav lepinguline või regulatiivne kord võimaldab kehtestada sanktsioone, kui vastaspoolele ei ole võimalik kanda üle piisaval hulgal alusvara või sularaha, et katta talle pakkumistoi-
minguga eraldatud summa.

⁽²⁵⁾ Fikseeritud intressimääraga vääringute vahetustehingute puhul tuleb sedastada fikseeritud valuuta summa, mille ulatuses vastaspoolel on valmis eurosüsteemiga tehinguid sõlmima.

⁽²⁶⁾ Seoses EKP võlasertifikaatide emiteerimisega võib EKP otsustada, et pakkumisi tuleb väljendada pigem hinna kui intressimäär kujul. Sellistel juhtudel noteeritakse hinnad nominaalväärtuse protsendimäärana.

⁽²⁷⁾ Muutuva intressimääraga vääringute vahetustehingute puhul tuleb sedastada fikseeritud valuuta summa ja vastav vahetustehingu punktitaseme, mille ulatuses vastaspoolel on valmis eurosüsteemiga tehinguid sõlmima.

⁽²⁸⁾ Või esitada piisavalt sularaha, kuitegemist on likviidsust absorbeerivate toimingutega.

Pakkumised on tühistatavad kuni pakkumiste esitamise tähtpäevani. Pakkumised, mis esitatakse pärast pakkumise väljakuulutamise teates sätestatud tähtpäeva, on kehtetud. Tähtpäevast kinnipidamise üle otsustavad liikmesriikide keskpangad. Liikmesriikide keskpangad jätvad kõrvale kõik vastaspoole pakkumised, kui pakkumiste kogusumma on suurem kui EKP kehtestatud pakkumiste mahu ülempiir. Liikmesriikide keskpangad jätvad kõrvale ka kõik pakkumised, mis on pakkumiste alampiirist väiksemad või mis on aktsepteeritud intressimäär/hinna/vahetustehingu punkti alampiirist väiksemad või ülempiirist suuremad. Lisaks sellele võivad liikmesriikide keskpangad jätta kõrvale kõik pakkumised, mis ei ole täielikud või mille puhul ei ole järgitud *pro forma* näidist. Kui pakkumine jäetakse kõrvale, teatab vastava liikmesriigi keskpank oma otsuse vastaspoolele enne pakkumise eraldamise otsustamist.

5.1.5. Pakkumiste jaotamise menetlused

a) Fikseeritud intressimääraga pakkumistoimingud

Fikseeritud intressimääraga pakkumise jaotamise puhul liidetakse vastaspooltelt saadud pakkumised kokku. Kui pakkumiste kogusumma on suurem kui kogu jaotatava likviidsuse summa, rahuldatakse esitatud pakkumised proportsionaalselt vastavalt jaotatava summa suhtele pakkumise kogusummasse (lahter 4). Igale vastaspoolele eraldatav summa ümardatakse lähima euroni. EKP võib fikseeritud intressimääraga pakkumiste puhul siiski otsustada eraldada igale pakkujale miinimumsumma/minimaalse osa.

LAHTER 4	
Fikseeritud intressimääraga pakkumiste jaotamine	
Kui:	
A:	kogu jaotatav summa
N:	vastaspoole koguarv
a_i :	i -nda vastaspoole pakkumise summa
all%:	jaotuse protsendimäär
all _{i} :	i -ndale vastaspoolele eraldatud kogusumma
Jaotuse protsendimäär on:	$all\% = \frac{A}{\sum_{i=1}^n a_i}$
i -ndale vastaspoolele eraldatud summa on:	$all_i = all\% \times (a_i)$

b) Muutuva intressimääraga euros väeringustatud pakkumised

Likviidsust lisavate muutuva intressimääraga euros väeringustatud pakkumiste jaotamisel loetletakse pakkumised pakutud intressimäärade kahanevas järjekorras. Eelisjärjekorras rahuldatakse kõrgeima intressimäär tasemega pakkumised ning järgnevalt madalama intressimääraga pakkumisi aktsepteeritakse kuni kogu jaotatava likviidsuse ammendumiseni. Kui madalaima aktsepteeritud intressimäär taseme (st intressi piirmäär) korral on pakkumiste kogusumma suurem kui jaotamisele kuuluv summa, jaotatakse see summa pakkumiste vahel proportsionaalselt vastavalt jaotamisele kuuluva summa suhtele intressi piirmääraga pakkumiste kogusummasse (vt lahter 5). Igale vastaspoolele eraldatav summa ümardatakse lähima euroni.

LAHTER 5

Euros väeringustatud muutuva intressimääraga pakkumiste jaotamine*(näide viitab pakkumistele, mis on noteeritud intressimääradena)*

Kui:

A: kogu jaotatav summa

 r_s : vastaspoolte pakutud intressimäär s n : vastaspoolte koguarv $a(r_s)_i$: i -nda vastaspoolte pakutud summa intressimääraga s (r_s) $a(r_s)$: pakkumiste kogusumma intressimääraga s (r_s)

$$a(r_s) = \sum_{i=1}^n a(r_s)_i$$

 r_m : intressi piirmäär $r_1 \geq r_s \geq r_m$ likviidsust lisava pakkumise puhul $r_m \geq r_s \geq r_1$ likviidsust absorbeeriva pakkumise puhul r_{m-1} : intressi piirmäär eelnev intressimäär (viimane intressimäär, mille korral pakkumised rahuldatakse täielikult), $r_{m-1} > r_m$ likviidsust lisava pakkumise puhul, $r_m > r_{m-1}$ likviidsust absorbeeriva pakkumise puhul $all\%(r_m)$: intressi piirmääraga jaotatava summa osakaal $all(r_s)_i$: i -ndale vastaspoolele jaotatud summa intressimääraga s all_i : i -ndale vastaspoolele eraldatud kogusumma

Intressi piirmääraga jaotatava summa osakaal on:

$$all\%(r_m) = \frac{A - \sum_{s=1}^{m-1} a(r_s)}{a(r_m)}$$

 i -ndale vastaspoolele jaotatud summa intressi piirmääraga on:

$$all(r_m)_i = all\%(r_m) \times a(r_m)_i$$

 i -ndale vastaspoolele eraldatud kogusumma on:

$$all_i = \sum_{s=1}^{m-1} a(r_s)_i + all(r_m)_i$$

Likviidsust absorbeerivate muutuva intressimääraga pakkumiste (mida võib kasutada võlasertifikaatide emiteerimiseks ja tähtajaliste hoiuste kogumiseks) jaotamise puhul loetletakse pakkumised pakutud intressimäärade kasvavas järjekorras (või pakutud hindade kahanevas järjekorras). Eelisjärjekorras rahuldatakse madalaima intressimäära tasemega (kõrgeima hinnaga) pakkumised ning järgnevaid kõrgema intressimääraga pakkumisi (madalama hinnaga pakkumisi) aktsepteeritakse kuni kogu absorbeeritava likviidsuse ammendumiseni. Kui kõrgeima aktsepteeritud intressimäära (madalaima hinna) taseme (st intressi/hinna piirmäära) korral on pakkumiste kogusumma suurem kui jaotamisele kuuluv summa, jaotatakse see summa pakkumiste vahel proportsionaalselt vastavalt jaotamisele kuuluva summa suhtele intressi/hinna piirmääraga pakutud kogusummaga (vt lahter 5). Võlasertifikaatide emiteerimiseks ümardatakse igale vas-

taspoolele eraldatav summa võlasertifikaatide nominaalväärtuse lähima kordajani. Muude likviidsust absorbeerivate toimingute puhul ümardatakse igale vastaspoolele eraldatav summa lähima euron.

EKP võib muutuva intressimääraga pakkumiste puhul siiski otsustada eraldada igale edukale pakkujale miinimumsumma.

c) Muutuva intressimääraga vääringute vahetustehingute pakkumised

Likviidsust lisavate muutuva intressimääraga vääringute vahetustehingute pakkumiste jaotamisel loetletakse pakkumised vahetustehingu punktide noteeringute kasvavas järjekorras. ⁽²⁹⁾ Eeljärjekorras rahuldatakse madalaima vahetustehingu punktide noteeringuga pakkumised ning järgnevaid kõrgemaid vahetustehingu punktide noteeringuid aktsepteeritakse kuni jaotamisele kuuluva fikseeritud valuuta kogusumma ammendumiseni. Kui kõrgeima aktsepteeritud vahetustehingu punktide noteeringu (st vahetustehingu piirpunktide noteeringu) korral on pakkumiste kogusumma suurem kui allesolev jaotatav summa, jaotatakse allesolev summa pakkumiste vahel proportsionaalselt vastavalt allesoleva jaotatava summa suhtele võrreldes vahetustehingu piirpunktide noteeringuga pakutud kogusummaga (vt lahter 6). Igale vastaspoolele eraldatav summa ümardatakse lähima euron.

LAHTER 6

Muutuva intressimääraga vääringute vahetustehingute pakkumiste jaotamine

Kui:

A: kogu jaotatav summa

Δ_s : vastaspoolte pakkumine vahetustehingu punktide noteeringuga s

n: vastaspoolte koguarv

$a(\Delta_s)_i$: i-nda vastaspoole pakutud summa vahetustehingu punktide noteeringuga s (Δ_s)

$a(\Delta_s)$: pakkumiste kogusumma vahetustehingu punktide noteeringuga (Δ_s)

$$a(\Delta_s) = \sum_{i=1}^n a(\Delta_s)_i$$

Δ_m : vahetustehingu piirpunktide noteering

$\Delta_m \geq \Delta_s \geq \Delta_1$ likviidsust lisava vääringute vahetustehingu puhul,

$\Delta_1 \geq \Delta_s \geq \Delta_m$ likviidsust absorbeeriva vääringute vahetustehingu puhul

Δ_{m-1} : vahetustehingu piirpunktide noteeringule eelnev vahetustehingu punktide noteering (viimane vahetustehingu punktide noteering, mille korral pakkumised rahuldatakse täielikult)

$\Delta_m > \Delta_{m-1}$ likviidsust lisava vääringute vahetustehingu puhul,

$\Delta_{m-1} > \Delta_m$ likviidsust absorbeeriva vääringute vahetustehingu puhul

$\text{all}(\Delta_m)$: vahetustehingu piirpunktide noteeringu kohase jaotuse osakaal

$\text{all}(\Delta_s)_i$: i-ndale vastaspoolele jaotatud summa vahetustehingu punktide noteeringuga s

all_i : i-ndale vastaspoolele eraldatud kogusumma

⁽²⁹⁾ Vahetustehingu punktide noteeringud loetletakse kasvavas järjestuses, võttes arvesse noteeringu märki, mis on sellest, kas välisvaluuta ja euro vaheliste intressimäärade erinevus on negatiivne või positiivne. Kui vahetuslepingu kehtivuse ajal on välisvaluuta intressimäär kõrgem kui euro vastav intressimäär, on vahetustehingu punkti noteering positiivne (st euro on noteeritud välisvaluuta suhtes nimiväärtusest kõrgemalt). Kui aga välisvaluuta intressimäär on madalam kui euro vastav intressimäär, on vahetustehingu punkti noteering negatiivne (st euro on noteeritud välisvaluuta suhtes nimiväärtusest madalamalt).

Vahetustehingu piirpunktide noteeringu kohase jaotuse osakaal on:

$$all\%(\Delta_m) = \frac{A - \sum_{s=1}^{m-1} a(\Delta_s)}{a(\Delta_m)}$$

i -ndale vastaspoolele vahetustehingu piirpunktide noteeringu kohaselt jaotatud summa on:

$$all(\Delta_m)_i = all\%(\Delta_m) \times a(\Delta_m)_i$$

i -ndale vastaspoolele eraldatud kogusumma on:

$$all_i = \sum_{s=1}^{m-1} a(\Delta_s)_i + all(\Delta_m)_i$$

Likviidsust absorbeerivate muutuva intressimääraga vääringute vahetustehingute pakkumiste jaotamisel loetletakse pakkumised pakutud vahetustehingu punktide noteeringute kahanevas järjekorras. Eelisjärjekorras rahuldatakse kõrgeima vahetustehingu punktide noteeringuga pakkumised ning järgnevaid madalamaid vahetustehingu punktide noteeringuid aktsepteeritakse kuni absorbeeritava fikseeritud valuuta kogusumma ammendumiseni. Kui madalaima aktsepteeritud vahetustehingu punktide noteeringu (st vahetustehingu piirpunktide noteeringu) korral on pakkumiste kogusumma suurem kui allesolev jaotatav summa, jaotatakse allesolev summa pakkumiste vahel proportsionaalselt vastavalt allesoleva jaotatava summa suhtele võrreldes vahetustehingu piirpunktide noteeringuga pakutud kogusummaga (vt lahter 6). Igale vastaspoolele eraldatav summa ümardatakse lähima euroni.

d) Enampakkumise liik

Muutuva intressimääraga pakkumiste puhul võib eurosüsteem rakendada kas ühtse või mitme intressimääraga enampakkumise menetlusi. Ühtse intressimääraga enampakkumise (Hollandi enampakkumise) puhul on kõigi rahuldatud pakkumiste suhtes kohaldatav intressimäär/hind/vahetustehingu punkt samaväärne intressi/hinna/vahetustehingu punkti piirmääraga (st sellega, mille puhul ammendub kogu jaotatav summa). Mitme intressimääraga enampakkumise (Ameerika enampakkumise) puhul on intressimäär/hind/vahetustehingu punkt samaväärne igaks konkreetseks pakkumiseks esitatud intressimäär/hinna/vahetustehingu punktiga.

5.1.6. Pakkumise tulemuste väljakuulutamine

Standard- ja kiirpakkumismenetluste tulemused avalikuks väljakuulutamiseks kasutatakse elektroonilisi kanaleid. Lisaks sellele võivad liikmesriikide keskpangad teatada pakkumistoimingust otse vastaspooltele, ilma elektroonilisi kanaleid kasutamata. Avalik pakkumise tulemuste teade sisaldab tavaliselt järgmisi andmeid:

- pakkumistoimingu viitenumber,
- pakkumistoimingu kuupäev,
- toimingu liik,
- toimingu tähtaeg,
- eurosüsteemi vastaspoolte pakkumiste kogusumma,
- pakkujate arv,
- asjaomased valuutad (vääringute vahetustehingute puhul),
- kogu jaotatud summa,
- jaotuse protsendimäär (fikseeritud intressimääraga pakkumismenetluste puhul),

- hetkekurss (vääringute vahetustehingute puhul),
- aktspteeritud intressi/hinna/vahetustehingu punkti piirmäär ja intressi/hinna/vahetustehingu punkti piirmääraga jaotatud summa osakaal (muutuva intressimääraga pakkumiste puhul),
- pakkumisintressi alammäär, pakkumisintressi ülemmäär ja kaalutud keskmine jaotuse määr (mitme intressimääraga enampakkumise puhul),
- toimingu alguspäev ja tähtpäev (võimaluse korral) või instrumendi väärtuspäev ja tähtpäev (võlasertifikaatide emiteerimise puhul),
- väiksem individuaalne jaotatav maht (kui see on olemas),
- väiksem jaotatav määr (kui see on olemas),
- sertifikaatide nimiväärtus (võlasertifikaatide emiteerimise puhul) ja
- emissiooni ISIN-kood (võlasertifikaatide emiteerimise puhul).

Liikmesriikide keskpangad kinnitavad otse edukale vastaspoolele konkreetse eralduse tulemused.

5.2. Kahepoolsete toimingute menetlus

a) Üldkaalutlused

Liikmesriikide keskpangad võivad teostada toiminguid kahepoolsete menetluste põhjal.⁽³⁰⁾ Selliseid menetlusi võib kasutada tasandavateks avaturutehinguteks ja struktuurseteks suunatud toiminguteks. Laias laastus võib neid määratleda kui menetlusi, mille puhul eurosüsteem teostab teingu ühe või mitme vastaspoolega ilma pakkumiseta. Seoses sellega on võimalik eristada kaht liiki kahepoolsete menetlusi: toimingud, mille puhul eurosüsteem võtab ühendust otse vastaspooltega, ja toimingud, mis teostatakse väärtpaberibörside ja turuesindajate kaudu.

b) Otsekontakt vastaspooltega

Selle menetluse puhul võtavad liikmesriikide keskpangad ühendust otse ühe või mitme sama riigi vastaspooltega, kes valitakse välja punktis 2.2 sätestatud kriteeriumide kohaselt. Liikmesriikide keskpangad otsustavad EKP antud täpsete juhtnööride kohaselt, kas sõlmida vastaspooltega lepingud. Tehingutega seotud arveldamine toimub läbi liikmesriikide keskpankade.

Kui EKP nõukogu peaks otsustama, et erandolukorras võib kahepoolsete toiminguid teostada ka EKP ise (või üks või mitu EKP tegevusüksusena tegutsevat liikmesriikide keskpanka), kohandatakse selliste toimingute menetlusi vastavalt. Sellisel juhul võtab EKP (või EKP tegevusüksusena tegutsevad liikmesriikide keskpangad) ühendust otse ühe või mitme euroalal tegutseva vastaspoolega, kes valitakse välja punktis 2.2 sätestatud kriteeriumide kohaselt. EKP (või EKP tegevusüksusena tegutsevad liikmesriikide keskpangad) otsustaksid, kas sõlmida vastaspooltega lepingud või ei. Tehingutega seotud arveldamine toimuks siiski detsentraliseeritult läbi liikmesriikide keskpankade.

Kahepoolsete toiminguid, mis põhinevad otsekontaktil vastaspooltega, võib kasutada pöördtehingute, suunatud tehingute, vääringute vahetustehingute ja tähtjaliste hoiuste kogumise jaoks.

c) Toimingud, mis teostatakse väärtpaberibörside ja turuesindajate kaudu

Liikmesriikide keskpangad võivad suunatud tehinguid teostada väärtpaberibörside ja turuesindajate kaudu. Selliste toimingute puhul ei ole vastaspoolte hulk eelnevalt piiratud ning menetlusi kohandatakse tehingu objektiks oleva võlainstrumentidiga seotud turutavadega. EKP nõukogu otsustab, kas erandolukor-

⁽³⁰⁾ EKP nõukogu otsustab, kas erandlike asjaolude korral võib kahepoolsete tasandustoiminguid teostada ka EKP ise.

ras võib EKP ise (või üks või mitu EKP tegevüksusena tegutsevat liikmesriikide keskpanka) teostada tasanduse otsetoiminguid väärtpaberibörside ja turuesindajate kaudu.

d) Kahepoolsete toimingute väljakuulutamise

Kahepoolseid toiminguid ei kuulutata tavaliselt eelnevalt avalikult välja. Lisaks sellele võib EKP otsustada jätta kahepoolse toimingu tulemused avalikult välja kuulutamata.

e) Tegutsemispäevad

EKP võib otsustada kahepoolsete tasandustoimingute teostamise mis tahes eurosüsteemi pangapäeval. Selles toimingutes osalevad ainult selliste liikmesriikide keskpangad, kus kauplemispäev, arvelduspäev ja tagasimaksepäev on RKP pangapäevad.

Struktuurse otstarbega kahepoolseid otsetoiminguid ja nendega seotud arveldusi teostatakse tavaliselt päevadel, mis on RKP pangapäevad kõigis liikmesriikides.

5.3. Arveldusmenetlused

5.3.1. Üldkaalutlused

Eurosüsteemi püsivõimaluste kasutamise või avaturutehingutes osalemisega seotud rahaliste tehingute arveldamine toimub liikmesriigi keskpangas asuval vastaspoolte kontodel (või TARGETis osalevate arvelduspankade kontodel). Rahaliste tehingutega seotud arveldamine toimub alles pärast seda (või samal ajal), kui toimingu alusvara on lõplikult üle kantud. See tähendab, et alusvara tuleb kas eelnevalt hoiustada liikmesriigi keskpangas olevale depooarvele või sellega tuleb arveldada kõnealuses liikmesriigi keskpangas päevasiseselt ülekandega makse vastu. Alusvara ülekande teostatakse vastaspoolte väärtpaberite arvelduskontode kaudu väärtpaberiarveldussüsteemis, mis vastab EKP miinimumnõuetele.⁽³¹⁾ Kui vastaspoolle ei ole depooarvet liikmesriigi keskpangas või väärtpaberite arvelduskontot EKP miinimumnõuetele vastavas väärtpaberiarveldussüsteemis, võib ta alusvaratehingute arveldamiseks kasutada korrespondentkrediitiasutuse väärtpaberite arvelduskontot või depooarvet.

Täpsemad sätted arvelduskorra kohta määratletakse lepingulises korras, mida liikmesriikide keskpankade (või EKP) rakendavad konkreetse rahapoliitika instrumendi suhtes. Siseriiklike õiguslike ja tegutsemistavade tõttu võib arvelduste kord eri liikmesriikide keskpankades pisut erineda.

5.3.2. Avaturutehingute arveldamine

Standardpakkumistel põhinevad avaturutehingud (st põhilised refinantseerimistoimingud, pikemaajalised refinantseerimistoimingud ja struktuursed toimingud) arveldatakse tavaliselt esimesel päeval pärast kauplemispäeva, mil kõik asjaomased siseriiklikud RTGS-süsteemid ja kõik asjaomased väärtpaberiarveldussüsteemid on avatud. Põhimõtteliselt on eurosüsteemi eesmärk teostada oma avaturutehingutega seotud tehingute arveldused samal ajal kõigis liikmesriikides kõigi vastaspooltega, kes on esitanud piisava alusvara. Tulenevalt toimingutega seotud piirangutest ja väärtpaberiarveldussüsteemi tehnilistest omadustest võib avaturu tehingu arvelduse ajastus euroalal olla päeva lõikes erinev. Põhi- ja pikemaajaliste refinantseerimistoimingute arveldamise aeg langeb tavaliselt kokku vastava tähtajaga eelmise toimingu tagasimakseajaga.

Eurosüsteemi eesmärk on teostada kiirpakkumismenetlustel ja kahepoolsetel menetlustel põhinevate avaturutehingute arveldused kauplemispäeval. Toimimisega seotud põhjustel võib eurosüsteem nende toimingute, eelkõige suunatud tehingute (tasanduse jaoks ja struktuursel otstarbel) ja vääringute vahetustehingute jaoks aegajalt kasutada muid arvelduspäevi (vt tabel 3).

⁽³¹⁾ Euroala kõlblike väärtpaberiarveldussüsteemide kasutamise standardite kirjeldus ja nende süsteemide vaheliste ühenduste ajakohane loetelu on kättesaadavad EKP veebisaidil (www.ecb.int).

TABEL 3
Eurosüsteemi avaturutehingute tavapärased arvelduspäevad ⁽¹⁾

Rahapoliitika instrument	Standardpakkumistele põhinevate toimingute arvelduspäev	Kiirpakkumismenetlustele või kahepoolsetele menetlustele põhinevate toimingute arvelduspäev
Pöördtehingud	T + 1 ⁽¹⁾	T
Suunatud tehingud	—	Alusvara puhul kehtiva turutava kohaselt
Võlasertifikaatide emiteerimine	T + 1	—
Vääringute vahetustehingud	—	T, T + 1 või T + 2
Tähtajaliste hoiuste kogumine	—	T

⁽¹⁾ T tähistab kauplemispäeva. Arvelduspäev viitab eurosüsteemi pangapäevale.

⁽²⁾ Kui põhi- või pikemaajalise refinantseerimistoimingu tavapärase arvelduspäev langeb kokku pangapühaga, võib EKP otsustada kasutada teistsugust arvelduspäeva, muu hulgas võimalust arveldamiseks samal päeval. Põhi- ja pikemaajaliste refinantseerimistoimingute arvelduspäevad määratakse eelnevalt kindlaks eurosüsteemi pakkumistoimingute kalendris (vt punkt 5.1.2).

5.3.3. Päevalõpumenetlused

Päevalõpumenetlused määratakse kindlaks dokumentides, mis käsitlevad liikmesriigi RTGS-süsteeme ja TARGETeid. Reeglina on TARGETi sulgemise aeg kell 6 pärastlõunal EKP aja (Kesk-Euroopa aja) järgi. Pärast sulgemisaega ei võta liikmesriigi RTGS-süsteemid töötlemiseks vastu uusi maksekorraldusi, kuid ülejäänud enne sulgemisaega vastuvõetud maksekorralduste töötlemine siiski jätkub. Vastaspooled peavad esitama taotlused laenamise püsivõimaluse või hoiustamise püsivõimaluse kasutamiseks asjaomase liikmesriigi keskpangale hiljemalt 30 minutit pärast TARGETi tegelikku sulgemise aega. ⁽³²⁾

Kui päevalõpu kontrollmenetluste finaliseerimise järel on kõlbliku vastaspoole (siseriikliku RTGS-süsteemi) arvelduskonto saldo negatiivne, loetakse see automaatselt laenamise püsivõimaluse kasutamise taotluseks (vt punkti 4.1).

6. PEATÜKK

6. KÕLBLIKUD VARAD

6.1. Üldkaalutlused

EKPSi põhikirja artikliga 18.1 lubatakse EKP-l ja liikmesriikide keskpankadel tegutseda rahaturgudel, müües ja ostes alusvara otse või tagasiostulepingutega ning nõutakse, et kõigi eurosüsteemi krediititoimingute aluseks peavad olema piisavad tagatised. Sellest tulenevalt toetuvad kõik eurosüsteemi likviidsust lisavad toimingud alusvarale, mille vastaspooled on esitanud kas vara omandi üleandmise teel (suunatud tehingute või tagasiostulepingute puhul) või asjaomase vara kohta esitatava pandiga (tagatud laenude puhul). ⁽³³⁾

⁽³²⁾ Eurosüsteemi püsivõimaluste kasutamise taotlemise tähtaeg lükatakse 30 minuti võrra edasi kohustuslike reservide hoidmisperioodi eurosüsteemi viimasel pangapäeval.

⁽³³⁾ Likviidsust absorbeerivad avaturu otse- ja pöördtehingud toetuvad samuti alusvarale. Likviidsust absorbeerivate avaturu pöördtehingute puhul kasutatava alusvara kõlblikuskriteeriumid on samasugused nagu likviidsust lisavate avaturu pöördtehingute puhul kasutatavad kriteeriumid. Likviidsust absorbeerivate toimingute puhul ei kasutata siiski esialgseid marginaale ega turuväärtuse allahindlusi.

Selleks, et kaitsta eurosüsteemi tema rahapoliitika toimingutega seotud kahjude kandmise eest, tagada vastaspoolte võrdne kohtlemine ja suurendada töö tulemuslikkust, peavad alusvarad vastama teatavatele kriteeriumidele, et nad oleksid kõlblikud eurosüsteemi rahapoliitika toimingute jaoks.

Leitakse, et kõlblikuskriteeriumide ühtlustamine kogu euroalal aitaks kaasa võrdse kohtlemise ja töö tõhususe tagamisele. Samal ajal tuleb pöörata piisavalt tähelepanu ka olemasolevatele erinevustele liikmesriikide finantsstruktuurides. Seepärast eristatakse eelkõige eurosüsteemisestel eesmärkidel kaht eurosüsteemi rahapoliitika toiminguteks kõlblike varade kategooriat: Neid kaht kategooriat nimetatakse vastavalt esimeseks ja teiseks astmeks:

- esimene aste koosneb turukõlblikest võlainstrumentidest, mis vastavad EKP määratletud ühtsetele ja kogu euroala hõlmavatele kõlblikuskriteeriumidele, ja
- teine aste koosneb täiendavatest turukõlblikest ja turukõlbmatutest varadest, mis on eriti olulised liikmesriikide finantsurgude ja pangandussüsteemide jaoks ja mille kõlblikuskriteeriumid kehtestatakse liikmesriikide keskpankades vastavalt EKP kehtestatud minimaalsetele kõlblikuskriteeriumidele. EKP peab vastavate liikmesriikide keskpankade rakendatavad konkreetsed teise astme kõlblikuskriteeriumid heaks kiitma.

Kahe nimetatud astme vahel ei tehta vahet seoses varade kvaliteedi ega nende kõlblikusega eurosüsteemi rahapoliitika eri liiki toimingute jaoks (tavaliselt ei kasuta eurosüsteem teise astme varasid siiski suunatud tehinguteks). Eurosüsteemi rahapoliitika toiminguteks kõlblikke varasid võib kasutada päevasiseste laenude alusvarana. ⁽³⁴⁾

Esimese ja teise astme varade puhul võib kasutada punktis 6.4 sätestatud riskide ohjamise abinõusid.

Eurosüsteemi vastaspoolde võivad kõlblikke varasid kasutada piiriülevalt, st nad võivad saada vahendeid oma tegutsemiskohajärgse liikmesriigi keskpangast kasutades teises liikmesriigis asuvaid varasid (vt punkt 6.6).

6.2. Esimese astme varad

EKP koostab nimekirja esimese astme varadest ja haldab seda. Kõnealune nimekiri on üldsusele kättesaadav. ⁽³⁵⁾

EKP emiteeritud võlasertifikaadid on loetletud esimese astme varadena. Esimese astme varade loetellu kuuluvad ka võlasertifikaadid, mille liikmesriikide keskpangad on emiteerinud enne, kui vastavas liikmesriigis võeti kasutusele euro.

Muude esimese astme varade suhtes rakendatakse järgmisi kõlblikuskriteeriume (vt ka tabel 4):

- tegemist peab olema võlainstrumentidega, mida iseloomustavad järgmised omadused: a) eelnevalt kindlaksmääratud põhiosa ja b) kupong, millega ei saa kaasneda negatiivne rahakäive. Lisaks sellele peaks kupong olema üks järgmistest: i) nullkupong; ii) fikseeritud intressimääraga kupong või iii) ujuva intressimääraga kupong, mis on seotud viiteintressiga. Kupong võib olla seotud emitendi enda reitingu muutumisega. Lisaks sellele on kõlblikud inflatsioonimääraga indekseeritud võlakirjad. Need omadused peavad säilima kuni kohustuse lunastamiseni, ⁽³⁶⁾
- nad peavad vastama kõrgetele krediitstandarditele. Võlainstrumentide krediitstandardi hindamisel võtab EKP muuhulgas arvesse turuagentuuride kättesaadavaid reitinguid, tagatise, ⁽³⁷⁾ mille esitavad rahaliselt usaldusväärsed garantid, ⁽³⁸⁾ ja teatavaid institutsionaalseid kriteeriume, mis tagaksid instrumendivaldajate kaitstuse eriti kõrge taseme, ⁽³⁹⁾

⁽³⁴⁾ Lisaks sellele võib EKP lubada liikmesriikide keskpankadel pidada päevasisese laenu jaoks kõlblikeks teatavat liiki varasid, mis ei ole kõlblikud eurosüsteemi rahapoliitika toimingute alusvarana (vt käesoleva peatüki joonealune märkus 17).

⁽³⁵⁾ Nimetatud loetelu avaldatakse EKP veebisaidil (www.ecb.int) ning seda ajakohastatakse iga päev.

⁽³⁶⁾ Esimesest astmest jäetakse välja võlainstrumendid, mis annavad põhiosale ja/või intressimäärale sellise õiguse, mis on allutatud sama emitendi muude võlainstrumentide valdajate õigustele (või struktureeritud emissiooni puhul allutatud sama emissiooni teistele osadele).

⁽³⁷⁾ Kõlblikud garantiid peavad olema tingimusteta ja esimese nõudmise korral tagasiostetavad. Nad peavad olema kehtivad garantiid suhtes kehtiva õiguse alusel ning nad peavad olema jõustatud euroala riigi õiguse alusel.

⁽³⁸⁾ Garantid peavad tegutsema EMP-s.

⁽³⁹⁾ Võlainstrumente, mille on emiteerinud krediitiasutused, mis ei vasta täpselt avatud investeerimisfondide käsitleva direktiivi (direktiiv 88/220/EMÜ, millega muudetakse direktiivi 85/611/EMÜ) artikli 22 lõikes 4 sätestatud kriteeriumidele, aktsepteeritakse esimesse astmesse ainult siis, kui igale emissioonile määratakse reiting (seda teeb reitinguagentuur), mis näitab eurosüsteemi silmas pidades, et võlainstrument vastab kõrgetele krediitstandarditele. Emiteerimisprogrammi alusel emiteeritud võlainstrumentide kõlblikkust hinnatakse iga konkreetse emissiooni individuaalse reitingu põhjal selle programmi raames.

- nad peavad olema väärtpaberite registreerimissüsteemis ülekantavad,
- nad peavad olema hoiustatud/registreeritud (emiteeritud) EMP keskpangas või väärtpaberite keskkepositooriumis, mis vastab EKP kehtestatud miinimumnõuetele. Neid tuleb hoida (arveldada) euroalal eurosüsteemis oleva konto kaudu või EKP kehtestatud standarditele vastava väärtpaberiarveldussüsteemi kaudu (selliselt, et realiseerimise suhtes kehtib euroala riigi õigus). Kui väärtpaberite keskkepositoorium, kus vara on emiteeritud, ja väärtpaberiarveldussüsteem, kus seda hoitakse, ei ole identsed, peab nende kahe asutuse vahel olema EKP poolt heaks kiidetud seos, ⁽⁴⁰⁾
- nad peavad olema vääringustatud eurodes, ⁽⁴¹⁾
- nende emiteerijad (või siis tagajad) peavad olema EMPs tegutsevad üksused, ⁽⁴²⁾
- nad peavad olema kantud börsinimekirja või noteeritud reguleeritud turul, nagu see on määratletud investeerimisteoste direktiivis, ⁽⁴³⁾ või kantud börsinimekirja, noteeritud või kaubeldavad EKP määratletud reguleerimata turgudel. ⁽⁴⁴⁾ Lisaks sellele võib EKP konkreetsete võlainstrumentide kõlblikkuse kindlaksmääramisel võtta arvesse turu likviidsust.

Hoolimata kuulumisest esimese astme loetellu, ei esita vastaspool alusvarana võlainstrumente, mille on emiteerinud või mille garant on vastaspool ise või mõni muu üksus, millega vastaspoolel on märkimisväärne seos, ⁽⁴⁵⁾ nagu on määratletud direktiivis 2000/12/EÜ krediidasutuste asutamise ja tegevuse kohta. ⁽⁴⁶⁾ ⁽⁴⁷⁾.

Liikmesriikide keskpangad võivad otsustada mitte aktsepteerida alusvarana järgmisi instrumente hoolimata nende kuulumisest esimese astme loetellu:

- võlainstrumentid, mille tagasimaksmise tähtaeg on enne selle rahapoliitika toimingut, mille alusvarana neid kasutatakse, ⁽⁴⁸⁾ tähtpäeva, ja
- võlainstrumentid, millest saadakse tulu (nt kupongimaksed) kuni selle rahapoliitika toimingut tähtpäevani, mille alusvarana neid kasutatakse.

Kõiki esimese astme varasid võib kasutada piiriülel, st vastaspool võib saada krediiti oma tegutsemiskohajärgse liikmesriigi keskpangast, kasutades teises liikmesriigis asuvaid esimese astme instrumente (vt punkt 6.6).

Esimese astme varad on kõlblikud kõigi alusvarale toetuvate rahapoliitika toimingute jaoks, st avaturu pöörd- ja suunatud tehingute ja laenamise püsivõimaluse jaoks.

⁽⁴⁰⁾ Euroala kõlblike väärtpaberiarveldussüsteemide kasutamise standardite kirjeldus ja nende süsteemide vaheliste ühenduste ajakohane loetelu on kättesaadavad EKP veebisaidil (www.ecb.int).

⁽⁴¹⁾ Väljendatud eurodes või euro siseriiklikus vääringus.

⁽⁴²⁾ Nõuet, mille kohaselt emiteeriv üksus peab tegutsema EMP riikides, ei rakendata rahvusvaheliste ja riigiüleste asutuste suhtes.

⁽⁴³⁾ Nõukogu 10. mai 1993. aasta direktiiv 93/22/EMÜ väärtpaberiturul pakutavate investeerimisteoste kohta (EÜT L 141, 11.6.1993, lk 27).

⁽⁴⁴⁾ Võlainstrumente, mille on emiteerinud krediidasutused, mis ei vasta täpselt avatud investeerimisfondede käsitleva direktiivi (direktiiv 88/220/EMÜ, millega muudetakse direktiivi 85/611/EMÜ) artikli 22 lõikes 4 sätestatud kriteeriumidele, aktsepteeritakse esimese astmesse ainult siis, kui nad on kantud börsinimekirja või noteeritud reguleeritud turul, nagu see on määratletud investeerimisteoste direktiivis (direktiiv 93/22/EMÜ), ja kui nad vastavad prospektide käsitleva direktiivi (89/298/EMÜ) nõuetele.

⁽⁴⁵⁾ Kui vastaspool kasutab varasid, mida ta ei saa kasutada või mida ta ei saa enam kasutada olemasoleva krediidi tagamiseks tulenevalt samasusest emitendiga/garandiga või märkimisväärse seose tõttu, peab ta sellest viivitamata teatama asjaomase riigi keskpangale. Varade väärtuseks määratakse järgmisel hindamispäeval null ning see võib anda aluse lisatagatise nõude esitamiseks (vt 6. lisa).

⁽⁴⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. märtsi 2000. aasta direktiivi 2000/12/EÜ krediidasutuste asutamise ja tegevuse kohta (EÜT L 126, 26.5.2000, lk 1) artikli 1 lõike 26 tekst on järgmine:

“märkimisväärne seos — olukord, kus vähemalt kaks füüsilist või juriidilist isikut on seotud:

- a) osaluse kaudu, mis tähendab otseselt või kontrollsuhte kaudu vähemalt 20 % omamist ettevõtja hääleõigusest või kapitalist või
- b) kontrolli kaudu, mis tähendab ema- ja tütarettevõtja suhet kõikidel direktiivi 83/349/EMÜ artikli 1 lõigetes 1 ja 2 osutatud juhtudel või samasugust suhet füüsilise või juriidilise isiku ja ettevõtja vahel; tütarettevõtja iga tütarettevõtjat loetakse ka kõnealuste ettevõtjate eesotsas oleva emaettevõtja tütarettevõtjaks. Olukorda, kus vähemalt kaks füüsilist või juriidilist isikut on valitseva mõju kaudu ühe ja sama isikuga alaliselt seotud, käsitletakse ka nimetatud isikute vahelise märkimisväärse seosena.”

⁽⁴⁷⁾ See säte ei kehti, kui tegemist on: i) märkimisväärse seosega vastaspoole ja EMP riikide ametivõimude vahel; ii) kaubavekslitega, mille eest vastutab lisaks vastaspoolele veel vähemalt üks üksus (kes ei ole krediidasutus); iii) võlainstrumentidega, mis vastavad täpselt avatud investeerimisfondede käsitleva direktiivi (direktiiv 88/220/EMÜ, millega muudetakse direktiivi 85/611/EMÜ) artikli 22 lõikes 4 sätestatud kriteeriumidele, või iv) juhtudega, mil võlainstrumentid on kaitsitud konkreetsete õiguslike tagatistega alapunktiga iii võrreldaval viisil.

⁽⁴⁸⁾ Kui riikide keskpangad peaksid lubama selliste instrumentide kasutamist, mille tähtaeg on lühem kui rahapoliitika toimingutel, mille alusvarana neid kasutatakse, peaksid vastaspoolel sellised varad asendama tähtaja saabumisel või enne seda.

6.3. Teise astme varad ⁽⁴⁹⁾

Lisaks esimese astme kõlblikuskriteeriumidele vastavatele võlainstrumentidele võivad liikmesriikide keskpangad lugeda kõlblikeks muid, teise astme varasid, mis on nende liikmesriigi finantsturgude ja pangandussüsteemide jaoks eriti olulised. Liikmesriikide keskpangad kehtestavad teise astme varade kõlblikuskriteeriumid kooskõlas allpool sätestatud minimaalsete kõlblikuskriteeriumidega. EKP peab teise astme varade konkreetsed siseriiklikud kõlblikuskriteeriumid heaks kiitma. Liikmesriikide keskpangad koostavad kõlblike teise astme varade siseriiklikud loetelud ja haldavad neid. Loetelud on üldsusele kättesaadavad. ⁽⁵⁰⁾

Teise astme varad peavad vastama järgmistele minimaalsetele kõlblikuskriteeriumidele (vt ka tabel 4):

- tegemist võib olla võlainstrumentidega (turukõlblike ja turukõlbmatutega), mida iseloomustavad järgmised omadused: a) eelnevalt kindlaksmääratud põhiosa; ja b) kupong, millega ei saa kaasned negatiivne rahakäive. Lisaks sellele peaks kupong olema üks järgmistest: i) nullkupong; ii) fikseeritud intressimääraga kupong või iii) ujuva intressimääraga kupong, mis on seotud viiteintressiga. Kupong võib olla seotud emitendi enda reitingu muutumisega. Lisaks sellele on kõlblikud inflatsioonimääraga indekseeritud võlakirjad. Need omadused peavad säilima kuni kohustuse lunastamiseni. Tegemist võib olla ka aktsiatega (millega kaubeldakse reguleeritud turul, nagu see on määratletud investeerimisteenuste direktiivis). ⁽⁵¹⁾ Krediidiasutuste emiteeritud aktsiad ning võlainstrumentid, mille on emiteerinud krediidiasutused, mis ei vasta täpselt avatud investeerimisfonde käsitleva direktiivi artikli 22 lõikes 4 sätestatud kriteeriumidele, ei ole tavaliselt kõlblikud teise astme loetellu kandmiseks. EKP võib siiski lubada liikmesriikide keskpangadel kanda sellised varad teataval tingimustel ja teatavate piirangutega oma teise astme loetellu,

TABEL 4

Eurosüsteemi rahapoliitika toimingute jaoks kõlblik vara

Kriteeriumid	Esimene aste	Teine aste
Vara liik	<ul style="list-style-type: none"> — EKP võlasertifikaadid — Muud turukõlblikud võlainstrumentid ⁽¹⁾ ⁽²⁾ 	<ul style="list-style-type: none"> — Turukõlblikud võlainstrumentid ⁽¹⁾ — Turukõlbmatud võlainstrumentid — Reguleeritud turul kaubeldavad aktsiad
Arveldusmenetlused	Instrumentid peavad olema tsentraalselt hoiustatud väärtpaberite registreerimissüsteemis liikmesriigi keskpangas või EKP miinimumnõuetele vastavas väärtpaberiarveldussüsteemis	Varad peavad olema hõlpsasti juurdepääsetavad sellele liikmesriigi keskpangale, mis on kandnud nad oma teise astme loetellu
Emitent	<ul style="list-style-type: none"> — Keskpangad — Avalik sektor — Erasektor ⁽³⁾ — Rahvusvahelised ja riigiülelased asutused 	<ul style="list-style-type: none"> — Avalik sektor — Erasektor ⁽⁴⁾

⁽⁴⁹⁾ Lisaks eurosüsteemi rahapoliitika toiminguteks kõlblikele teise astme varadele võib EKP lubada riikide keskpangadel anda päevasest laenu selliste võlainstrumentide vastu, mida väljaspool euroala asuvate Euroopa Liidu liikmesriikide keskpangad peavad päevasisese laenu jaoks kõlblikeks ja: i) mis asuvad väljaspool euroala asuvates EMP riikides; ii) mille on emiteerinud väljaspool euroala asuvates EMP riikides tegutsevad üksused ja iii) mis on väljendatud EMP riikide vääringutes (või laialdaselt kaubeldavates valuutades). EKP loa saamise eelduseks on tõhusa toimimise jätkumine ja asjakohase kontrolli teostamine selliste võlainstrumentidega seotud konkreetsete õiguslike riskide üle. Euroalal ei või neid võlainstrumente kasutada piiriülelalt (st vastaspoolel võivad neid võlainstrumente kasutada ainult selleks, et saada vahendeid otse sellelt riigi keskpangalt, kellel EKP on lubanud anda päevasest laenu selliste varade vastu).

⁽⁵⁰⁾ Need loetelud avaldatakse EKP veebisaidil (www.ecb.int) ning neid ajakohastatakse iga päev. Turukõlbmatute teise astme varade ning piiratud likviidsuse ja eriomadustega võlainstrumentide puhul võivad riikide keskpangad otsustada, et oma siseriikliku teise astme loetellu avaldamisel ei avalda nad üksikuid emissioone, emitente/võlgnikke või garanteeritud teavet vaid pakuvad muud teavet tagamaks, et kogu euroalal saavad vastaspoolel lihtsalt kindlaks teha konkreetse vara kõlblikkuse.

⁽⁵¹⁾ Nõukogu 10. mai 1993. aasta direktiiv 93/22/EMÜ väärtpaberiturul pakutavate investeerimisteenuste kohta (EÜT L 141, 11.6.1993, lk 27).

Kriteeriumid	Esimene aste	Teine aste
Krediidistandard	EKP peab leidma, et vara krediitkvaliteet on kõrge (see hõlmab EKP poolt rahanduslikult usaldusväärseks peetava EMP garantiid)	Liikmesriigi keskpang, kes on kandnud vara oma teise astme loetellu, peab leidma, et selle vara krediitkvaliteet on kõrge (see võib hõlmata garantiid euroalal tegutsevalt garantiid, keda peab rahanduslikult usaldusväärseks see liikmesriigi keskpang, kes on kandnud vara oma teise astme loetellu)
Emitendi (või garanti) tegutsemiskoht	EMP ⁽⁵⁾	Euroala
Vara asukoht	— Emiterimiskoht: EMP — Arvelduskoht: euroala ⁽⁶⁾	Euroala ⁽⁶⁾
Vääring	Euro ⁽⁷⁾	Euro ⁽⁷⁾
<i>Lisateave:</i> Piiriülene kasutus	Jah	Jah

(¹) Neid peavad iseloomustama mõlemad järgmised omadused: a) eelnevalt kindlaksmääratud põhiosa; ja b) kupong, millega ei saa kaasneda negatiivne rahakäive. Lisaks sellele peaks kupong olema üks järgmistest: i) nullkupong; ii) fikseeritud intressimääraga kupong või iii) ujuva intressimääraga kupong, mis on seotud viiteintressiga. Kupong võib olla seotud emitendi enda reitingu muutumisega. Lisaks sellele on kõlblikud inflatsioonimääraga indekseeritud võlakirjad. Need omadused peavad säilima kuni kohustuse lunastamiseni.

(²) Esimesest astmest jäetakse välja võlainstrumentid, mis annavad põhiosale ja/või intressimäärale sellise õiguse, mis on allutatud sama emitendi muude võlainstrumentide valdajate õigustele (või struktureeritud emissiooni puhul allutatud sama emissiooni teistele osadele).

(³) Võlainstrumente, mille on emiteerinud krediidasutused, mis ei vasta täpselt avatud investeerimisfonde käsitleva direktiivi (direktiiv 88/220/EMÜ, millega muudetakse direktiivi 85/611/EMÜ) artikli 22 lõikes 4 sätestatud kriteeriumidele, aktsepteeritakse esimesse astmesse ainult järgmise kolme tingimuse põhjal. Kõigepealt tuleb igale emissioonile määrata reiting (seda teeb reitinguagentuur), mis näitab eurosüsteemi silmas pidades, et võlainstrument vastab kõrgetele krediidistandarditele. Emiteerimisprogrammi alusel emiteeritud võlainstrumentide kõlblikkust hinnatakse iga konkreetse emissiooni individuaalse reitingu põhjal selle programmi raames. Teiseks peavad võlainstrumentid olema kantud börsinimekirja või noteeritud reguleeritud turul, nagu see on määratletud investeerimisteenuste direktiivis (direktiiv 93/22/EMÜ). Kolmandaks peavad võlainstrumentid vastama prospektide käsitleva direktiivi (89/298/EMÜ) nõuetele.

(⁴) Krediitiasutuste emiteeritud aktsiad ning võlainstrumentid, mille on emiteerinud krediidasutused, mis ei vasta täpselt avatud investeerimisfonde käsitleva direktiivi artikli 22 lõikes 4 sätestatud kriteeriumidele, ei ole tavaliselt kõlblikud teise astme loetellu kandmiseks. EKP võib siiski lubada liikmesriikide keskpangadel kanda sellised varad teatavatel tingimustel ja teatavate piirangutega oma teise astme loetellu.

(⁵) Nõuet, mille kohaselt emiteeriv üksus peab tegutsema EMP-s, ei rakendata rahvusvaheliste ja riigülest asutuste suhtes.

(⁶) Selliselt, et tagatiste asetamise menetluse ja realiseerimise suhtes kehtib euroala liikmesriigi õigus.

(⁷) Väljendatud eurodes või euro siseriiklikus vääringus.

- tegemist peab olema selliste üksuste (või nende tagatud) ⁽⁵²⁾ võlakohustuste või aktsiatega, mida peab rahanduslikult usaldusväärseks selle liikmesriigi keskpang, kes on kandnud vara oma teise astme loetellu,
- varad peavad olema hõlpsasti juurdepääsetavad sellele liikmesriigi keskpangale, mis on kandnud nad oma teise astme loetellu,
- nad peavad asuma euroalal (et tagatiste asetamise menetluse ja realiseerimise suhtes kehtib euroala riigi õigus),

⁽⁵²⁾ Kõlblikud garantiid peavad olema tingimusteta ja esimese nõudmise korral tagasiosetatavad. Nad peavad olema kehtivad garantiid suhtes kehtiva õiguse alusel ning nad peavad olema jõustatatavad euroala riigi õiguse alusel.

- nad peavad olema väeringustatud eurodes, ⁽⁵³⁾
- nende emiteerijad (või siis tagajad) peavad olema euroalal tegutsevad üksused.

Hoolimata kuulumisest teise astme loetellu, ei esita vastaspool alusvarana võlakohustusi ega aktsiaid, mis kuuluvad vastaspoolele endale või mõnele muule üksusele, millega vastaspoolel on märkimisväärne seos, ⁽⁵⁴⁾ nagu on määratletud direktiivi 2000/12/EÜ (krediitiasutuste asutamise ja tegevuse kohta) artikli 1 lõikes 26. ⁽⁵⁵⁾ ⁽⁵⁶⁾

Liikmesriikide keskpangad võivad otsustada mitte aktsepteerida alusvarana järgmisi varasid hoolimata nende kuulumisest teise astme loetellu:

- võlainstrumendid, mille tagasimaksmise tähtaeg on enne sellise rahapoliitika toimingut, mille alusvarana seda kasutatakse, ⁽⁵⁷⁾ tähtpäeva,
- võlainstrumendid, millest saadakse tulu (nt kupongimaksud) kuni selle rahapoliitika toimingut tähtpäevani, mille alusvarana neid kasutatakse, või
- aktsiad, mille eest saadakse mis tahes liiki makseid või millega on seotud mis tahes muu õigus, mis võib mõjutada nende sobivust alusvaraks ajavahemikul kuni selle rahapoliitika toimingut tähtpäevani, mille alusvarana neid kasutatakse.

Eurosüsteemi rahapoliitika toiminguteks kõlblikke teise astme varasid võib kasutada piiriülel, st vastaspool võib saada vahendeid oma tegutsemiskohajärgse liikmesriigi keskpangast, kasutades teises liikmesriigis asuvaid varasid (vt punkt 6.6).

Teise astme varad on kõlblikud avaturu pöördtehingute ja laenamise püsivõimaluse jaoks. Tavaliselt ei kasutata neid eurosüsteemi suunatud tehinguteks.

6.4. Riskide ohjamise meetmed

Eurosüsteemi rahapoliitika toimingute alusvara suhtes rakendatakse riskide ohjamise meetmeid, et kaitsta eurosüsteemi finantskahju ohu eest juhul, kui alusvara tuleb realiseerida vastaspoole lepinguliste kohustuste täitmatajätmise tõttu. Eurosüsteemi kasutuses olevaid riskide ohjamise meetmeid kirjeldatakse lahtris 7.

⁽⁵³⁾ Väljendatud eurodes või euro siseriiklikus väeringus.

⁽⁵⁴⁾ Kui vastaspool kasutab varasid, mida ta ei või kasutada olemasoleva krediidi tagamiseks märkimisväärsete seoste tõttu, peab ta sellest viivitamata teatama asjaomase riigi keskpangale. Varade väärtuseks määratakse järgmisel hindamispäeval null ning see võib anda aluse lisatagatise nõude esitamiseks (vt 6. lisa).

⁽⁵⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. märtsi 2000. aasta direktiivi 2000/12/EÜ krediitiasutuste asutamise ja tegevuse kohta (EÜT L 126, 26.5.2000, lk 1) artikli 1 lõike 26 tekst on järgmine:

“Kui riikide keskpangad peaksid lubama selliste instrumentide kasutamist, mille tähtaeg on lühem kui rahapoliitika toimingutel, mille alusvarana neid kasutatakse, peaksid vastaspoolel sellised varad asendama tähtaja saabumisel või enne seda. *märkimisväärne seos* — olukord, kus vähemalt kaks füüsilist või juriidilist isikut on seotud:

a) osaluse kaudu, mis tähendab otseselt või kontrollsuhte kaudu vähemalt 20 % omamist ettevõtja hääleõigusest või kapitalist või
b) kontrolli kaudu, mis tähendab ema- ja tütarettevõtja suhet kõikidel direktiivi 83/349/EMÜ artikli 1 lõigetes 1 ja 2 osutatud juhtudel või samasugust suhet füüsilise või juriidilise isiku ja ettevõtja vahel; tütarettevõtja iga tütarettevõtjat loetakse ka kõnealuste ettevõtjate eesotsas oleva emettevõtja tütarettevõtjaks. Olukorda, kus vähemalt kaks füüsilist või juriidilist isikut on valitseva mõju kaudu ühe ja sama isikuga alaliselt seotud, käsitletakse ka nimetatud isikute vahelise märkimisväärse seosena.”

⁽⁵⁶⁾ See säte ei kehti, kui tegemist on: i) märkimisväärse seosega vastaspoole ja EMP riikide ametivõimude vahel; ii) kaubavekslitega, mille eest vastutab lisaks vastaspoolele veel vähemalt üks üksus (kes ei ole krediitiasutus); iii) võlainstrumentidega, mis vastavad täpselt avatud investeerimisfondide käsitleva direktiivi (direktiiv 88/220/EMÜ, millega muudetakse direktiivi 85/611/EMÜ) artikli 22 lõikes 4 sätestatud kriteeriumidele, või iv) juhtudega, mil võlainstrumendid on kaitstud konkreetsete õiguslike tagatistega alapunktiga iii võrreldaval viisil.

⁽⁵⁷⁾ Kui riikide keskpangad peaksid lubama selliste instrumentide kasutamist, mille tähtaeg on lühem kui rahapoliitika toimingutel, mille alusvarana neid kasutatakse, peaksid osapooled sellised varad asendama tähtaja saabumisel või enne seda.

LAHTER 7

Riskide ohjamise meetmed— **Esialgset marginaalid**

Eurosüsteem kasutab esialgseid marginaale oma likviidsust lisavates pöördtehingutes. See tähendab, et vastaspoolad peavad esitama alusvara, mille väärtus on vähemalt samaväärne Eurosüsteemi pakutava likviidsuse ja esialgse marginaali summaga.

— **Turuväärtuse allahindlus**

Eurosüsteem kasutab turuväärtuse allahindlust alusvara hindamisel. See tähendab, et alusvara väärtuse arvutamiseks lahutatakse vara turuväärtusest teatav protsent (allahindlus).

— **Kõikumise marginaal (turuväärtuse meetod)**

Eurosüsteem eeldab tema likviidsust lisavate pöördtehingute jaoks kasutatava alusvara konkreetse marginaali säilitamist aja jooksul. See tähendab, et kui alusvara regulaarselt mõõdetav väärtus langeb teatavast tasemest madalamale, nõuab liikmesriigi keskpank vastaspoolelt täiendava vara või sularaha esitamist (s.o lisatagatise nõue). Analoogselt tagastab keskpank üleliigse vara või sularaha vastaspoolele, kui alusvara väärtus ületab pärast ümberhindamist teatava taseme. (Lisatagatise nõude esitamiseks vajalikud arvutused on esitatud lahtris 9.)

— **Emitentide/võlgnike või garantidega seotud piirid**

Eurosüsteem võib kehtestada emitentide/võlgnike või garantidega seotud piire.

— **Täiendavad tagatised**

Eurosüsteem võib teatavate varade aktsepteerimiseks nõuda finantsiliselt usaldusväärsetelt üksustelt täiendavaid tagatisi.

— **Välistamine**

Eurosüsteem võib välistada teatavate varade kasutamise oma rahapoliitika toimingute jaoks.

6.4.1. *Esialgset marginaalid*

Eurosüsteem kasutab esialgseid marginaale, mis vastavad teatavale protsendimäärale pakutava likviidsuse summast ja mis lisatakse alusvara väärtuse nõudele. Kasutatakse kaht erinevat esialgset marginaali, võttes arvesse eurosüsteemiga kokkupuutumise aega:

- 1 % suurune marginaal päevasesteks ja üleöötehinguteks ja
- 2 % suurune marginaal tehinguteks, mille esialgne tähtaeg on rohkem kui üks pangapäev.

Likviidsust absorbeerivate toimingute puhul esialgseid marginaale ei kasutata.

6.4.2. Riskide ohjamise meetmed esimese astme vara puhul

Lisaks pakutava likviidsuse summa puhul kasutatavatele esialgsetele marginaalidele rakendab eurosüsteem konkreetseid riskide ohjamise meetmeid vastavalt vastaspoole pakutava alusvara liigile. Esimese astme vara puhul otstarbekad riskide ohjamise meetmed määrab kindlaks EKP, võttes arvesse liikmesriikide õigussüsteemide erinevusi. Teise astme vara puhul kasutatavad riskide ohjamise meetmed on euroalal üldiselt ühtlustatud. ⁽⁵⁸⁾ Riskide ohjamise raamistik hõlmab esimese astme varade puhul järgmisi elemente:

- üksikute võlainstrumentide suhtes rakendatakse konkreetseid turuväärtuse allahindlusi. Allahindluse rakendamiseks lahutatakse alusvara turuväärtusest teatav protsent. Allahindlused erinevad vastavalt võlainstrumenti järelejäänud tähtajale ja kupongi struktuurile, nagu on kirjeldatud lahtis 8,

LAHTER 8

Kõlbliku esimese astme vara suhtes rakendatava turuväärtuse allahindluste tasemed**Fikseeritud intressimääraga instrumentide suhtes rakendatavad turuväärtuse allahindlused: ⁽¹⁾**

0 % instrumentide puhul, mille järelejäänud tähtaeg on kuni üks aasta;

1,5 % instrumentide puhul, mille järelejäänud tähtaeg on ühest aastast kuni kolme aastani;

2 % instrumentide puhul, mille järelejäänud tähtaeg on kolmest aastast kuni seitsme aastani;

3 % kupongivõlakirjade puhul, mille järelejäänud tähtaeg on rohkem kui seitse aastat ja

5 % nullkupongiga võlakirjade ja põhiosast eraldatud kupongiga võlakirjade puhul, mille järelejäänud tähtaeg on rohkem kui seitse aastat

Ujuva intressimääraga instrumentide suhtes rakendatavad turuväärtuse allahindlused:

0 % perioodi lõpus fikseeritud kupongimääraga instrumentid

Perioodi alguses fikseeritud kupongimääraga instrumentide puhul rakendatakse samasuguseid turuväärtuse allahindlusi kui fikseeritud intressimääraga instrumentide suhtes. Selliste instrumentide puhul määratakse turuväärtuse allahindlus kindlaks vastavalt ajale, mis jääb viimase kupongi tingimuste ja järgmise kupongi tingimuste vahele.

Ujuva pöördintressimääraga instrumentide suhtes rakendatavad turuväärtuse allahindlused:

1,5 % instrumentide puhul, mille järelejäänud tähtaeg on kuni üks aasta;

4 % instrumentide puhul, mille järelejäänud tähtaeg on ühest aastast kuni kolme aastani;

8 % instrumentide puhul, mille järelejäänud tähtaeg on kolmest aastast kuni seitsme aastani ja

12 % instrumentide puhul, mille järelejäänud tähtaeg on rohkem kui seitse aastat.

⁽¹⁾ Neid turuväärtuse allahindluse tasemeid rakendatakse ka võlainstrumentide suhtes, mille kupong on seotud emitendi reitingu muutusega, ja inflatsioonimääraga indekseeritud võlakirjade suhtes.

- likviidsust absorbeerivate toimingute puhul turuväärtuse allahindlusi ei kasutata,
- olenevalt nii kohtualluvusest kui ka siseriiklikest tegutsemistavade lubavad liikmesriikide keskpangad alusvara koondamist ja/või nõuavad iga üksikteingu jaoks kasutatud varade arvestamist üksikult. Koondtagatiste haldussüsteemide puhul ühendab vastaspool piisava alusvara ja annab selle liikmesriigi keskpanga käsutusse, et katta keskpangalt saadud asjaomane krediit, ning see tähendab, et üksikvarad ei ole

⁽⁵⁸⁾ Kord, mille kohaselt vastaspoolel esitavad alusvara riikide keskpankadele (koondtagatisena, mis panditakse riigi keskpangale või tagasiostulepingutena, mille aluseks on iga tehingu puhul sätestatud üksikvarad), on liikmesriigiti erinev tulenevalt toimingutega seotud erinevustest ja seepärast võib esineda väikesi erinevusi väärtuse määramise ajas ja muudes piirmäärade raamistiku omadustes.

seotud konkreetsete krediitotoimingutega. Märgistatud tagatiste haldussüsteemi puhul seevastu on iga krediitotoiming seotud konkreetse äratuntava varaga,

- varasid hinnatakse iga päev. Liikmesriikide keskpangad arvutavad alusvara vajaliku väärtuse võttes arvesse krediidimahu muutusi, punktis 6.5 visandatud hindamis põhimõtteid ning nõutavaid esialgseid marginaale ja turuväärtuse allahindlusi,
- kui pärast hindamist ei vasta alusvara sellel päeval arvatud nõuetele, esitatakse sümmeetrilised lisatagatise nõuded. Lisatagatise nõuete esitamise sageduse vähendamiseks võivad liikmesriikide keskpangad kasutada nõude esitamise läve. Nõude esitamise läve rakendamise korral on see 1 % pakutava likviidsuse summast. Olenevalt kohtualluvusest võivad liikmesriikide keskpangad nõuda lisatagatise nõude teostamist kas täiendav vara esitamisega või sularahamaksete teostamisega. See tähendab, et kui alusvara turuväärtus langeb nõude esitamise lävest madalamale, peavad vastaspool need esitama täiendava vara (või sularaha). Analoogselt tagastab liikmesriigi keskpank ülemäärased varad (või sularaha) vastaspoolele (vt lahter 9), kui alusvara turuväärtus peaks pärast ümberhindamist ületama nõude esitamise läve,

LAHTER 9

Esialgse marginaali ja turuväärtuse allahindluse arvutamine

Kõlblike varade kogusumma J ($j = 1$ kuni J); väärtus $C_{j,t}$ ajal t), mille vastaspool peab esitama likviidsust lisavate toimingute kogumi I jaoks ($i = 1$ kuni I ; summa $L_{i,t}$ ajal t) määratakse kindlaks järgmise valemi põhjal:

$$\sum_{i=1}^I (1 + m_i) L_{i,t} \leq \sum_{j=1}^J (1 - h_j) C_{j,t} \quad (1)$$

Kui:

m_i : toimingu i suhtes rakendatav esialgne marginaal:

$m_i = 1\%$ päevisestest ja üleöötoimingute puhul ja $m_i = 2\%$ toimingute puhul, mille tähtaeg on pikem kui üks pangapäev

h_j : kõlbliku vara j suhtes rakendatav turuväärtuse allahindlus.

τ on ümberhindamise vaheline aeg. Lisatagatise nõude alus ajal $t + \tau$ võrdub:

$$M_{t+\tau} = \sum_{i=1}^I (1 + m_i) L_{i,t+\tau} - \sum_{j=1}^J (1 - h_j) C_{j,t+\tau} \quad (2)$$

Olenevalt liikmesriikide keskpangade tagatiste haldussüsteemide omapärast võivad liikmesriikide keskpangad võtta lisatagatise nõude aluse arvutamisel arvesse ka lõpetamata toimingutega pakutud likviidsuselt kogunenud intresse.

Lisatagatise nõue esitatakse ainult siis, kui lisatagatise nõude alus ületab teatava nõude esitamise läve.

$k = 1\%$ tähistab läve. Märgistatud tagatiste haldussüsteemi ($I = 1$) puhul teostatakse lisatagatise nõue, kui:

$$M_{t+\tau} > k \cdot L_{i,t+\tau}$$

(vastaspool maksab lisatagatise nõude liikmesriigi keskpangale) või

$$M_{t+\tau} < -k \cdot L_{i,t+\tau}$$

(liikmesriigi keskpang maksab lisatagatise nõude vastaspoolele).

Koondtagatiste haldussüsteemi puhul peab vastaspool lisama koondtagatisele varasid, kui:

$$M_{t+\tau} > k \cdot \sum_{i=1}^I L_{i,t+\tau}$$

Koondtagatiste haldussüsteemi puhul vastaspoolele kättesaadava päevasise laenu (IDC) summa saab samas väljendada järgmiselt:

$$IDC = \frac{-M_{t+\tau} + k \cdot \sum_{i=1}^I L_{i,t+\tau}}{1,01} \quad (\text{kui see on positiivne})$$

Nii varade üksikult arvestamise kui ka koondtagatiste haldussüsteemi puhul tagatakse lisatagatise nõudega eespool punktis 1 osutatud suhte taastamine.

- koondtagatiste haldussüsteemi puhul võivad vastaspoolel selle olemusest tulenevalt asendada alusvara iga päev,
- märgistatud tagatiste haldussüsteemi puhul on alusvara asendamiseks vaja liikmesriigi keskpanga luba,
- EKP võib igal ajal otsustada kõrvaldada individuaalsed võlainstrumentid kõlblike esimese astme instrumentide loetelust. ⁽⁵⁹⁾

6.4.3. Riskide ohjamise meetmed teise astme vara puhul

Teise astme vara puhul otstarbekad riskide ohjamise meetmed koostab liikmesriigi keskpang, kes on asjaomase vara oma teise astme loetellu kandnud. Liikmesriikide keskpangad vajavad riskide ohjamise meetmete rakendamiseks EKP heakskiitu. Eurosüsteem püüab otstarbekate riskide ohjamise meetmete kehtestamisel tagada mittediskrimineerivad tingimused teise astme varadele kogu euroalal. Kõnealuse raamistiku alusel teise astme varade suhtes rakendatavad turuväärtuse allahindlused kajastavad konkreetseid riske, mis on seotud nende varadega, ja on vähemalt sama ranged kui esimese astme varade suhtes rakendatavad turuväärtuse allahindlused. Turuväärtuse allahindluse osas on teise astme varad liigitatud nelja eri rühma vastavalt erinevustele nende omadustes ja likviidsuses (vt lahter 10). Riskide ohjamise meetmete aluseks on intressimäärade volatiilsus, intressimäärade tase, eeldatav likviidsuse andmise tase ja vara asjaomane tähtaeg.

LAHTER 10

Kõlbliku teise astme vara suhtes rakendatava turuväärtuse allahindluste tasemed

1. Aktsiate suhtes rakendatavad turuväärtuse allahindlused:

Allahindluse aluseks on üksikvara kahe päeva suurim hinnalangus alates 1. Jaanuarist 1987, ning minimaalne allahindlus peaks olema 20 %.

2. Piiratud likviidsusega turukõlblike võlainstrumentide suhtes rakendatavad turuväärtuse allahindlused: ⁽¹⁾

1 % instrumentide puhul, mille järelejäänud tähtaeg on kuni üks aasta;

2,5 % instrumentide puhul, mille järelejäänud tähtaeg on ühest aastast kuni kolme aastani;

5 % instrumentide puhul, mille järelejäänud tähtaeg on kolmest aastast kuni seitsme aastani ja

7 % instrumentide puhul, mille järelejäänud tähtaeg on rohkem kui seitse aastat.

⁽⁵⁹⁾ Kui esimese astme loetelust välja arvamise ajal kasutatakse võlainstrumenti eurosüsteemi krediititoimingu jaoks, tuleb see kõrvaldada 20 pangapäeva jooksul loetelust väljaarvamise ajast alates.

Teise astme ujuva pöördintressimääraga instrumentide suhtes rakendatav lisaallahindlus:

1 % instrumentide puhul, mille järelejäänud tähtaeg on kuni üks aasta;

2,5 % instrumentide puhul, mille järelejäänud tähtaeg on ühest aastast kuni kolme aastani;

5 % instrumentide puhul, mille järelejäänud tähtaeg on kolmest aastast kuni seitsme aastani

ja

7 % instrumentide puhul, mille järelejäänud tähtaeg on rohkem kui seitse aastat.

3. Piiratud likviidsuse ja eriomadustega võlainstrumentide suhtes rakendatavad turuväärtuse allahindlused

2 % instrumentide puhul, mille järelejäänud tähtaeg on kuni üks aasta;

6 % instrumentide puhul, mille järelejäänud tähtaeg on ühest aastast kuni kolme aastani;

13 % instrumentide puhul, mille järelejäänud tähtaeg on kolmest aastast kuni seitsme aastani

ja

20 % instrumentide puhul, mille järelejäänud tähtaeg on rohkem kui seitse aastat.

4. Turukõlbmatute võlainstrumentide suhtes rakendatavad turuväärtuse allahindlused:

Kaubavekslid:

2 % instrumentide puhul, mille järelejäänud tähtaeg on kuni kuus kuud.

Pangalaenu:

10 % laenu puhul, mille järelejäänud tähtaeg on kuni kuus kuud ja

20 % laenu puhul, mille järelejäänud tähtaeg on kuus kuud kuni kaks aastat.

Hüpoteegiga tagatud võlakirjad:

20 %.

⁽¹⁾ Tuleks meenutada, et kuigi võlainstrumendid, mille on emiteerinud krediitiasutused, mis ei vasta täpselt avatud investeerimisfondide käsitleva direktiivi artikli 22 lõikes 4 sätestatud kriteeriumidele, ei ole tavaliselt kõlblikud teise astme loetellu kandmiseks, võib EKP lubada liikmesriikide keskpankadel kanda sellised varad teise astme varade loetellu teatavatel tingimustel ja teatavate piirangutega. Selliste instrumentide puhul rakendatakse teise astme allahindlust, millele lisatakse täiendav 10 % suurune allahindlus.

Ettepaneku teise astme varade kandmiseks ühte järgmistest likviidsusrühmadest teevad liikmesriikide keskpangad ning selle ettepaneku peab heaks kiitma EKP.

1. Aktsiad
2. Piiratud likviidsusega turukõlblikud võlainstrumendid

Sellesse kategooriasse kuulub enamik teise astme varasid. Kuigi likviidsuse ulatuse osas võib olla erinevusi, on varad üldiselt sarnased, sest neil on väike järelturg, hindu ei noteerita ilmingimata iga päev ja tavapärase mahuga tehingud võivad mõjutada hindu.

3. Piiratud likviidsuse ja eriomadustega võlainstrumendid

Tegemist on varadega, mida iseloomustavad küll teatavad turukõlblikkuse aspektid, kuid mille likviidsuseks muutmiseks turul on vaja lisa-aega. See kehtib varade puhul, mis on üldiselt turukõlblikud, kuid millele on mõningast turukõlblikkust lisavad eriomadused, sealhulgas turu enampakkumise menetlused (varade likvideerimise vajaduse korral) ja hinna igapäevane määramine.

4. Turukõlbmatud võlainstrumendid

Need instrumendid on praktikas turukõlbmatud ja seega on nende likviidsus väike või puudub üldse.

Kui tegemist on teise astme varaga, mille intressimäär võib uuesti määratleda ja mille uuestimääratlemine toimub ühehäälselt ja selgelt vastavalt turustandarditele ning EKP heakskiidul, on asjaomane tähtaeg see, mis tekitab tähtaja uuesti määratlemisega, olenemata sellest, millisesse likviidsusrühma ta kuulub.

Liikmesriikide keskpangad kasutavad teise astme vara lisatagatise esitamiseks (võimaluse korral) sama nõude esitamise läve nagu esimese astme vara puhul. Lisaks sellele võivad liikmesriikide keskpangad rakendada teise astme varade heakskiitmise suhtes piire, nad võivad nõuda täiendavaid tagatise ning otsustada mis tahes ajal kõrvaldada konkreetsed varad oma teise astme loetelust.

6.5. Alusvara hindamise põhimõtted

Pöördtehingute jaoks kasutatud alusvara väärtuse kindlaksmääramisel rakendab eurosüsteem järgmisi põhimõtteid:

- iga esimese või teise astme kõlbliku ja turukõlbliku vara puhul määrab eurosüsteem kindlaks ühe võrdlushinna allika. See tähendab ka seda, et rohkem kui ühel turul börsinimekirja kantud, noteeritud või kaubeldavate varade puhul kasutatakse ainult üht neist turgudest asjaomase vara hinna allikana,
- eurosüsteem määrab iga vaadeldava turu puhul kindlaks tüüpilisima hinna, mida kasutatakse turuväärtuse arvutamisel. Kui noteeritud on rohkem kui üks hind, siis kasutatakse neist hindadest madalaimat (tavaliselt pakutud hind),
- turukõlblike varade väärtus arvutatakse hindamispäevale eelneva pangapäeva tüüpilisima hinna põhjal,
- kui konkreetse vara kohta puudub hindamispäevale eelneva pangapäeva tüüpilisim hind, kasutatakse viimast kauplemishinda. Kui kauplemishind puudub, määratleb hinna liikmesriigi keskpank võttes arvesse viimast kõnealuse vara kindlakstehtud hinna vaadeldaval turul,
- võlainstrumendi turuväärtuse arvutamisel võetakse arvesse kogunenud intresse,
- tulenevalt erinevustest liikmesriikide õigussüsteemides ja tegutsemistavades võib pöördteingu kehtivuse ajal seoses varaga saadavate tulude (nt kupongimaksed) käsitlemine liikmesriikide keskpankades olla erinev. Kui saadav tulu kantakse üle vastaspoolele, tagavad liikmesriikide keskpangad enne tulu ülekandmist, et asjaomased toimingud on piisava alusvaraga siiski täielikult kaetud. Liikmesriikide keskpangad püüavad tagada, et tulude käsitlemise majanduslik mõju on samaväärne kui olukorras, kus tulu kantakse vastaspoolele üle maksepäeval, ⁽⁶⁰⁾
- turukõlbmatute teise astme varade puhul sätestab liikmesriigi keskpank, kes on kandnud vara oma teise astme loetellu, eraldi hindamis põhimõtted.

⁽⁶⁰⁾ Riikide keskpangad võivad otsustada, et nad ei aktspteeri pöördtehingute alusvarana võlainstrumente, millest saadakse tulu (nt kupongimaksed), või aktsiad, mille eest saadakse mis tahes liiki maksed (või millega on seotud mis tahes muu õigus, mis võib mõjutada nende sobivust alusvaraks) ajavahemikul kuni selle rahapoliitika toimingu tähtpäevani (vt punkte 6.2 ja 6.3).

6.6. Kõlblike varade piiriülene kasutamine

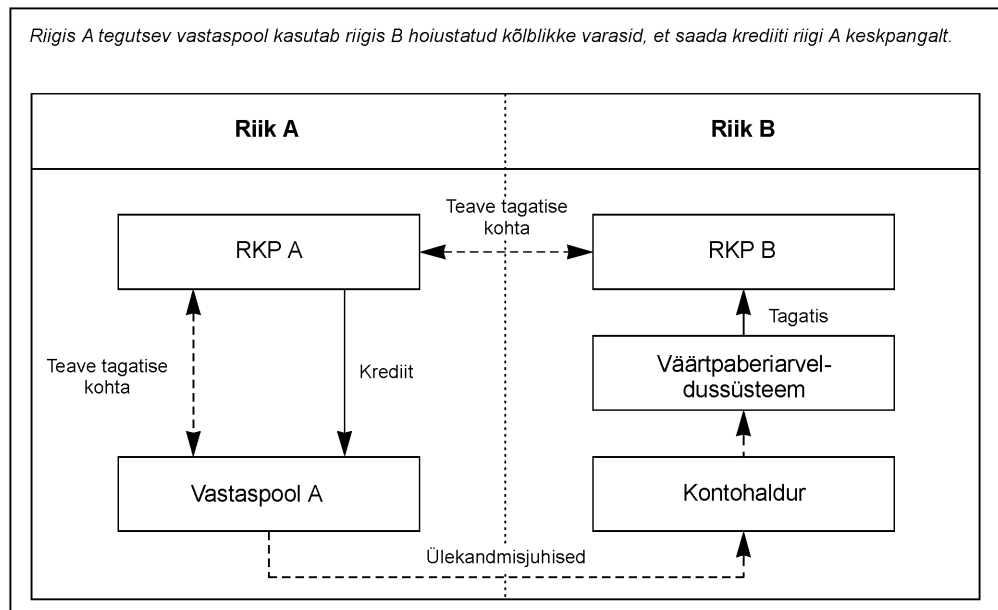
Eurosüsteemi vastaspooled võivad kõlblikke varasid kasutada piiriüleselt, st nad võivad saada vahendeid oma tegutsemiskohajärgse liikmesriigi keskpangast kasutades teises liikmesriigis asuvaid varasid. Alusvara võib piiriüleselt kasutada kõigi selliste toimingute arveldamiseks, millega eurosüsteem pakub kõlblike varade vastu likviidsust. Liikmesriikide keskpangad (ja EKP) on loonud mehhanismi tagamaks, et kõiki kõlblikke varasid saab kasutada piiriüleselt. Tegemist on keskpankade vahelise korrespondentpanganduse mudeliga (CCBM), mille kohaselt liikmesriikide keskpangad tegutsevad oma kohaliku depositeerimise või arveldussüsteemi aksepteeritud varade puhul üksteise (ja EKP) kontohalduritena ("korrespondentidena"). Mudelit võib kasutada kõigi kõlblike varade puhul. Turukõlbmatute varade ning piiratud likviidsuse ja eriomadustega teise astme varade puhul, mida ei saa väärtpaberiarveldussüsteemi kaudu üle kanda, võib kasutada erilahendusi. ⁽⁶¹⁾ Keskpankade vahelise korrespondentpanganduse mudelit võib kasutada igasuguste eurosüsteemi krediititoimingute tagamiseks. ⁽⁶²⁾ Lisaks keskpankade vahelise korrespondentpanganduse mudelile võib väärtpaberite piiriüleseks ülekandmiseks kasutada ka väärtpaberiarveldussüsteemide vahelisi kõlblikke ühendusi. ⁽⁶³⁾

6.6.1. Keskpankade vahelise korrespondentpanganduse mudel

Keskpankade vahelise korrespondentpanganduse mudelit kirjeldab joonis 3.

JOONIS 3

Keskpankade vaheline korrespondentpanganduse mudel

Kõlblike varade piiriülese kasutamise jaoks peavad kõik liikmesriikide keskpangad üksteise juures väärtpaberikontosid. Keskpankade vahelise korrespondentpanganduse mudeli täpne menetlus sõltub sellest, kas kõlblikke varasid arvestatakse üksikult individuaalsete tehingute jaoks või hoitakse neid alusvara koondsüsteemis. ⁽⁶⁴⁾

⁽⁶¹⁾ Üksikasjad on kirjas keskpankade vahelist korrespondentpanganduse mudelit käsitlevas brošüüris, mis on kättesaadav EKP veebisaidil (www.ecb.int).

⁽⁶²⁾ EKP võib riikide keskpangadel lubada anda päevasest laenu teatavat liiki "välismaiste" võlainstrumentide vastu (vt käesoleva peatüki joonealune märkus 17). Euroalal ei või selliseid võlainstrumente siiski kasutada piiriüleselt.

⁽⁶³⁾ Kõlblike varade kasutamine võib toimuda keskpanga konto kaudu, mis asub muu riigi kui kõnealuse keskpanga asukohajärgse riigi väärtpaberiarveldussüsteemis, kui eurosüsteem on andnud loa sellise konto kasutamiseks. Alates 2000. aasta augustist on Iirimaa keskpangal luba avada selline konto arveldussüsteemis Euroclear. Sellist kontot võib kasutada kõigi arveldussüsteemis Euroclear hoiatavate kõlblike varade jaoks, st kaasa arvatud kõlblike ühenduste kaudu Eurocleari üle kantud kõlblike varade jaoks.

⁽⁶⁴⁾ Täiendavaid selgitusi vt keskpankade vahelist korrespondentpanganduse mudelit käsitlevast brošüürist.

- märgistatud tagatiste haldussüsteemi puhul annab vastaspool (vajadusel oma kontohalduri kaudu) nii pea, kui vastaspoole tegutsemisjärgse liikmesriigi keskpank (st "kodu keskpank") aktsepteerib tema krediititaotluse, korralduse selle riigi väärtpaberiarveldussüsteemile, kus asuvad tema väärtpaberid, et need kantaks üle selle riigi keskpanka kodukeskpanga arvele. Kui korrespondentkeskpank on teatanud kodukeskpangale, et tagatis on saabunud, kannab kodukeskpank vahendid vastaspoolele üle. Keskpangad ei anna vahendeid ettemaksena, kuni nad pole kindlad, et korrespondentkeskpank on vastaspoole tagatised kätte saanud. Kui arveldustähtpäevade täitmiseks vajalik, võivad vastaspoolel keskpankade vahelist korrespondentpanganduse mudelit kasutades hoiustada vara eelnevalt korrespondentkeskpanga oma kodukeskpanga arvele,
- koondtagatiste haldussüsteemi puhul on vastaspoolel igal ajal võimalik esitada korrespondentkeskpanga väärtpabereid kodukeskpanga arvele. Kui korrespondentkeskpank on teatanud kodukeskpangale, et väärtpaberid on saabunud, lisab kodukeskpank need väärtpaberid vastaspoole koondtagatise kontole.

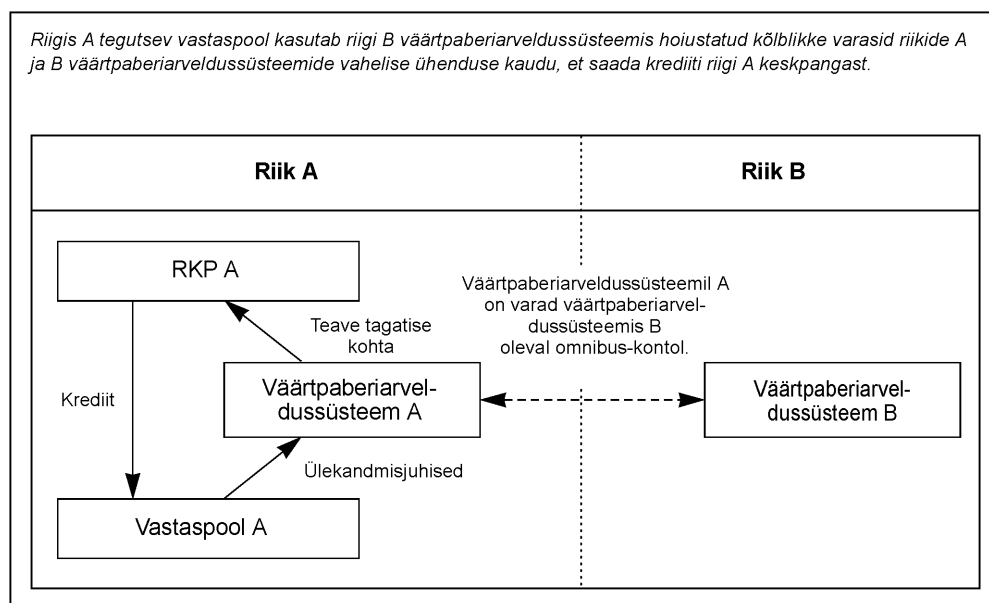
Vastaspoolel saavad keskpankade vahelist korrespondentpanganduse mudelit kasutada igal eurosüsteemi pangapäeval kell 9–16 EKP aja (Kesk-Euroopa aja) järgi. Vastaspool, kes soovib keskpankade vahelist korrespondentpanganduse mudelit kasutada, peab sellest teatama liikmesriigi keskpangale, kellelt ta soovib krediiti saada (st oma kodupangale) enne kella 16 EKP aja (Kesk-Euroopa aja) järgi. Lisaks sellele peab vastaspool tagama, et rahapoliitika toimingute kindlustamiseks vajalik tagatis jõuab korrespondentpanga kontole hiljemalt kell 16.45 EKP aja (Kesk-Euroopa aja) järgi. Juhtnõore ja tarneid, mis nimetatud tähtajast kinni ei pea, võetakse arvesse alles järgmisel pangapäeval antava krediidi jaoks. Kui vastaspoolel näevad ette vajadust kasutada keskpankade vahelist korrespondentpanganduse mudelit hilisemal ajal, peaksid nad võimaluse korral esitama varad varem (st varad eelnevalt hoiustama). Erandjuhtudel või kui see on vajalik rahapoliitika otstarbel, võib EKP otsustada pikendada keskpankade vahelise korrespondentpanganduse mudeli lahtiolekuaega kuni TARGETi sulgemise ajani.

6.6.2. Piiriüleused ühendused

Lisaks keskpankade vahelise korrespondentpanganduse mudelile võib väärtpaberite piiriüleseks ülekandmiseks kasutada ka Euroopa Liidu väärtpaberiarveldussüsteemide vahelisi kõlblikke ühendusi.

JOONIS 4

Ühendused väärtpaberiarveldussüsteemide vahel

Ühendus kahe väärtpaberiarveldussüsteemi vahel võimaldab ühes väärtpaberiarveldussüsteemis osalejatel hoida teises väärtpaberiarveldussüsteemis emiteeritud väärtpabereid ilma osalemata kõnealus teises väärtpaberiarveldussüsteemis. Enne kui kõnelauseid ühendusi saab kasutada eurosüsteemi krediititoimingute tagatiste ülekandmiseks, tuleb neid hinnata ja nad heaks kiita vastavalt Euroopa Liidu väärtpaberiarveldussüsteemi kasutamise standarditele. ⁽⁶⁵⁾, ⁽⁶⁶⁾

⁽⁶⁵⁾ Kõlblike ühenduste ajakohane loetelu on kättesaadav EKP veebisaidil (www.ecb.int).

⁽⁶⁶⁾ Vt "Standards for the use of EU securities settlement systems in ESCB credit operations", jaanuar 1998.

Eurosüsteemi seisukohast täidavad keskpankade vaheline korrespondentpanganduse mudel ja Euroopa Liidu väärtpaberiarveldussüsteemide vahelised ühendused sama ülesannet, võimaldades vastaspooltel kasutada tagatise piiriüleselt, st mõlemad võimaldavad vastaspooltel kasutada tagatise krediidid saamiseks oma kodukeskpangalt isegi siis, kui tagatise emiteerija on teise riigi väärtpaberiarveldussüsteem. Keskpankade vaheline korrespondentpanganduse mudel ja piiriüleused ühendused täidavad seda ülesannet erinevalt. Keskpankade vahelise korrespondentpanganduse mudeli puhul toimub piiriülene suhe liikmesriikide keskpankade kaudu. Keskpangad tegutsevad üksteise kontohalduritena.

Ühenduste kasutamise korral on piiriülene suhe väärtpaberiarveldussüsteemide vahel. Nad avavad üksteise juures omnibus-kontod. Korrespondentkeskpanka hoiustatud varasid võib kasutada ainult eurosüsteemi krediiditoimingute tagamiseks. Ühenduse kaudu hoitavaid varasid võib kasutada ühenduse eurosüsteemi krediiditoimingute jaoks ja muul vastaspoole valitud otstarbel. Piiriüleseid ühendusi kasutades hoiavad vastaspoolel varasid oma koduväärtpaberiarveldussüsteemi kontodel ega vaja kontohaldureid.

7. PEATÜKK

7. KOHUSTUSLIKUD RESERVID ⁽⁶⁷⁾

7.1. Üldkaalutlused

EKP kohustab krediidiasutusi hoidma kohustuslikke reserve liikmesriikide keskpankades olevatel kontodel eurosüsteemi kohustuslike reservide süsteemi raames. Kõnealuse süsteemi õiguslik raamistik on sätestatud EKPSi põhikirja artiklis 19, nõukogu määruses (EÜ) kohustuslike reservide kohaldamise kohta Euroopa Keskpanga poolt ja EKP määruses kohustuslike reservide kohta. EKP kohustuslikke reserve käsitleva määru rakendamine tagab, et eurosüsteemi kohustusliku reservi süsteemi tingimused on ühetaolised kogu euroalal.

Iga asutuse kohustusliku reservi summa määratakse kindlaks tema reservibaasi põhjal. Eurosüsteemi kohustusliku reservi süsteem võimaldab vastaspooltel kasutada perioodi keskmist täitmist, mis tähendab, et reservinõude täitmine määratakse kindlaks vastaspoole reservikontode kalendripäeva lõpu jäägi keskmise põhjal ühe kuu pikkuse hoidmisperioodi ajal. Institutsioonide kohustuslike reservide suhtes makstakse intressi eurosüsteemi põhiliste refinantseerimistoimingute määraga.

Eurosüsteemi miinimumreserviga üritatakse eelkõige teostada järgmisi rahapoliitika ülesandeid:

— *Rahaturu intressimäärade stabiliseerimine*

Eurosüsteemi kohustusliku reservi süsteemi perioodi keskmise täitmise eesmärk on aidata kaasa rahaturu intressimäärade stabiliseerimisele, motiveerides asutusi tasandama ajutiste likviidsuskõikumiste mõju.

— *Struktuurse likviidsuspuudujäägi loomine või suurendamine*

Eurosüsteemi kohustusliku reservi süsteem aitab luua struktuurset likviidsuspuudujääki või seda suurendada. Nii võib paraneda eurosüsteemi suutlikkus tegutseda tõhusa likviidsuse pakkujana.

Kohustuslike reservide rakendamisel peab EKP toimima vastavalt eurosüsteemi eesmärkidele, mis on määratletud asutamislepingu artikli 105 lõikes 1 ja EKPSi põhikirja artiklis 2; see tähendab muu hulgas seda, et püütakse vältida krediidiasutuste soovimatut paigutamist väljapoole euro kehtivusala või pangasüsteemi.

7.2. Asutused, mille suhtes kehtib kohustusliku reservi nõue

Vastavalt EKPSi põhikirja artiklile 19.1 kehtestab EKP liikmesriikides tegutsevate krediidiasutuste suhtes kohustusliku reservi nõude. See tähendab, et eurosüsteemi kohustusliku reservi süsteem kehtib ka euroalal registreerimata kontoriga üksuste euroalal tegutsevate filiaalide suhtes. Euroalal tegutsevate krediidiasutuste väljapoole euroala asuvate filiaalide suhtes kõnealust süsteemi ei rakendata.

⁽⁶⁷⁾ Õigusliku raamistiku, mille alusel EKP saab kohaldada kohustuslikke reserve, moodustavad nõukogu 23. novembri 1998. aasta määrus (EÜ) nr 2531/98 ja EKP 1998. aasta detsembri määrus kohustuslike reservide kohaldamise kohta (EKP81998/15) (nagu seda on muudetud). Käesoleva peatüki sisu on mõeldud ainult teabeks.

Asutused vabastatakse kohustusliku reservi nõudest automaatselt alates selle reservide hoidmisperioodi algusest, mil nende tegevusluba tühistatakse või antakse üle või mille jooksul osaleva liikmesriigi õigusorgan või muu pädev asutus teeb otsuse käivitada asutuse suhtes likvideerimismenetlus. Vastavalt nõukogu määrusele (EÜ) kohustuslike reservide kohaldamise kohta Euroopa Keskpanga poolt ja EKP määrusele kohustuslike reservide kohta võib EKP mittediskrimineerivalt vabastada eurosüsteemi kohustusliku reservi süsteemi kohustustest ka muid asutuste klasse, kui nõuete kehtestamisega nende konkreetsete asutuste suhtes ei täideta selle süsteemi eesmärke. Sellise vabastuse otsustamisel võtab EKP arvesse ühte või mitut järgmist tingimust:

- asutus täidab eriülesandeid,
- asutus ei konkureeri pangandustegevuse alal muude krediidiasutustega ja/või
- kõik asutuse hoiused on ette nähtud piirkondlikuks ja/või rahvusvaheliseks arenguabiks.

EKP koostab nimekirja asutustest, kelle suhtes kehtib eurosüsteemi kohustuslike reservide süsteem, ning haldab seda. Lisaks sellele avaldab EKP loetelu selliste asutuste kohta, mis on vabastatud kõnealuse süsteemi kohastest kohustustest muul põhjusel kui saneerimismeetmed. ⁽⁶⁸⁾ Vastaspooled saavad nende loendite põhjal kindlaks teha, kas neil on kohustusi mõne teise asutuse ees, mille suhtes kohaldatakse reservinõuet. Loeteluid, mis tehakse üldsusele kättesaadavaks eurosüsteemi iga kalendrikuu viimasel pangapäeval, kasutatakse järgmise reservide hoidmisperioodi reservibaasi arvutamiseks.

7.3. Kohustusliku reservi määratlemine

a) Reservibaas ja kohustusliku reservi määrad

Asutuse reservibaas määratakse kindlaks tema bilansielementide põhjal. Bilansandmed esitatakse liikmesriikide keskpankadele EKP monetaar- ja pangandusstatistika raames (vt punkt 7.5). ⁽⁶⁹⁾ Täieliku aruandluskohustusega asutuste puhul kasutatakse konkreetse kalendrikuu bilansandmeid selleks, et määrata kindlaks järgmisel kalendrikuul algava reservide hoidmisperioodi reservibaas.

EKP monetaar- ja pangandusstatistika aruandlussüsteem võimaldab vabastada väikesed asutused osaliselt aruandluskohustusest. Asutused, kelle suhtes see säte kehtib, peavad esitama kord kvartalis (kvartalilõpu andmete seisuga) piiratud kogumi bilansandmeid ning nende aruandlustähtaeg on pikem kui suurematel asutustel. Nende asutuste puhul kasutatakse konkreetse kvartali kohta esitatud bilansandmeid selleks, et määrata ühe kuu pikkuse viivitusega kindlaks kolme järjestikuse ühe kuu pikkuse reservide hoidmisperioodi reservibaas.

Vastavalt nõukogu määrusele (EÜ) kohustuslike reservide kohaldamise kohta Euroopa Keskpanga poolt on EKP-l õigus arvata asutuste reservibaasi hulka vahendite aktsepteerimisest tulenevad kohustused ja bilansivälisest kirjetest tulenevad kohustused. Eurosüsteemi kohustuslike reservide süsteemi puhul arvatakse reservibaasi tegelikult ainult sellised kohustuste kategooriad nagu "hoiused", "emiteeritud võlakirjad" ja "rahaturupaberid" (vt lahter 11). ⁽⁷⁰⁾

Reservibaasi hulka ei arvata kohustusi teiste asutuste ees, kes kuuluvad eurosüsteemi kohustusliku reservi süsteemi kasutavate asutuste loetellu, ning kohustusi EKP ja liikmesriikide keskpankade ees. Selleks et emitent saaks kohustuste kategooriad "emiteeritud võlakirjad" ja "rahaturupaberid" reservibaasist maha arvata, peab ta suutma tõendada, kui suurt hulka neist instrumentidest hoiavad tegelikult asutused, kelle suhtes kehtib Eurosüsteemi kohustusliku reservi süsteem. Kui selliseid tõendeid ei ole võimalik esitada, võivad emitendid kasutada iga nimetatud bilansikirje puhul kindla protsendimääraga tavapäraseid mahaarvamisi. ⁽⁷¹⁾

⁽⁶⁸⁾ Need loetelud on üldsusele kättesaadavad EKP veebisaidil (www.ecb.int).

⁽⁶⁹⁾ EKP monetaar- ja pangandusstatistika aruandlussüsteemi kirjeldatakse 4. lisas.

⁽⁷⁰⁾ Tuleks märkida, et EKP monetaar- ja pangandusstatistika aruandlussüsteemi raames liidetakse kohustuste kategooria "rahaturupaberid" kohustuste kategooriaga "emiteeritud võlakirjad" vastavalt Euroopa Keskpanga 22. novembri 2001. aasta määrusele rahaloomeasutuste sektori koondbilansi kohta (EKP/2001/13). Uue määruse kohast aruandlust kasutatakse esmakordselt 2003. aasta jaanuari käsitlevate igakuiste andmete jaoks (vt 4. lisa). Selleks peavad aruandvad asutused jaotama kohustuste kategooria "rahaturupaberid" vastavalt samasugustele esialgse tähtaja klassidele, nagu nõutakse võlakirjade puhul, ning lisama need kohustuste kategooriasse "emiteeritud võlakirjad". Seepärast tuleks käesolevas dokumendis sisalduvaid viiteid reservibaasile, mis koosneb sellistest kohustuste kategooriatest nagu "hoiused", "emiteeritud võlakirjad" ja "rahaturupaberid", käsitada alates 2003. aasta jaanuari kohta esitatud andmetest pidada viideteks reservibaasile, mis koosneb ainult sellistest kohustuste kategooriatest nagu "hoiused" ja "emiteeritud võlakirjad".

⁽⁷¹⁾ Vt EKP 1. detsembri 1998. aasta määrust kohustuslike reservide kohaldamise kohta (EKP/1998/15). Täiendavat teavet tavapärase mahaarvamise määra kohta võib leida EKP veebisaidilt (www.ecb.int); vt ka eurosüsteemi veebisait (5. lisa).

EKP võtab kohustusliku reservi määra kindlaksmääramisel arvesse ülempiiri, mis on sätestatud nõukogu määruses (EÜ) kohustuslike reservide kohaldamise kohta Euroopa Keskpanga poolt. EKP rakendab enamiku reservibaasi kuuluvate kirjade suhtes ühtset kohustusliku reservi määra, mis ei ole null. See kohustusliku reservi määr on sätestatud EKP määruses kohustuslike reservide kohta. EKP sätestab järgmiste kohustuste kategooriate suhtes kohustusliku reservi nullmäära: “üle kaheaastase kokkulepitud tähtajaga hoiused”, “etteteatamisega lõpetatavad üle kaheaastase tähtajaga hoiused”, “repitehingud” ja “üle kaheaastase kokkulepitud tähtajaga võlakirjad” (vt lahter 11). EKP võib kohustusliku reservi määra igal ajal muuta. EKP teatab kohustusliku reservi määra muutumisest enne esimest reservide hoidmisperioodi, mille suhtes muutused kehtivad.

LAHTER 11

Reservibaas ja kohustusliku reservi määr**A. Reservibaasi kantud kohustused, mille suhtes rakendatakse positiivset kohustusliku reservi määra**

Hoiused

- Üleööhoiused
- Hoiused, mille kokkulepitud tähtaeg on kuni kaks aastat
- Etteteatamisega lõpetatavad kuni kaheaastase tähtajaga hoiused

Emiteeritud võlakirjad

- Võlakirjad, mille kokkulepitud tähtaeg on kuni kaks aastat

Rahaturupaberid

- Rahaturupaberid

B. Reservibaasi kantud kohustused, mille suhtes rakendatakse kohustusliku reservi nullmäära

Hoiused

- Üle kaheaastase kokkulepitud tähtajaga hoiused
- Etteteatamisega lõpetatavad üle kaheaastase tähtajaga hoiused
- Repotehingud

Emiteeritud võlakirjad

- Üle kaheaastase kokkulepitud tähtajaga võlakirjad

C. Reservibaasist välja jäetud kohustused

- Kohustused teiste asutuste ees, kelle suhtes kohaldatakse eurosüsteemi kohustusliku reservi süsteemi
- Kohustused EKP ja liikmesriikide keskpankade ees

b) Reserwinõuete arvutamine

Iga üksiku asutuse reserwinõude arvutamiseks rakendatakse kõlblike kohustuste summa suhtes vastava kohustuste kategooria kohustusliku reservi määra.

Iga asutus arvab oma kohustusliku reservi nõudest maha ühtse kindla summa igas liikmesriigis, kus ta tegutseb. Kindlasummalise mahaarvamise suurus on sätestatud EKP määruses kohustuslike reservide kohta. Sellise mahaarvamise lubamine ei piira eurosüsteemi kohustusliku reservi rakendava asutuse õiguslikke kohustusi. ⁽⁷²⁾

Iga reservide hoidmisperioodi kohustusliku reservi nõue ümardatakse lähima euron.

⁽⁷²⁾ Asutuste puhul, kellel on EKP monetaar- ja pangandusstatistika aruandlussüsteemi (vt 4. lisa) sätete kohaselt lubatud esitada statistilisi andmeid konsolideeritult ühe kontsernina, lubatakse kogu kontsernile kui tervikule vaid üks selline mahaarvamine, kui asutused ei esita teavet reservibaasi ja reservihoiuste kohta piisavalt üksikasjalikult, et eurosüsteem saaks kontrollida nende täpsust ja kvaliteeti ning määrata kindlaks iga üksiku kontserni kuuluva asutuse reserwinõude.

7.4. **Reservihoiuste hoidmine**

a) Reserveride hoidmisperiood

Reserveride hoidmisperiood on üks kuu ja see algab iga kuu 24. kalendripäeval ja lõpeb järgneva kuu 23. kalendripäeval.

b) Reservihoiused

Iga asutus peab hoidma oma kohustuslikke reserve ühel või mitmel reservikontol, mis on oma tegutsemiskohajärgse liikmesriigi keskpangas. Kui asutusel on liikmesriigis mitu üksust, vastutab peakontor asutuse kõigi omamaiste üksuste kohustuslike reserveride rahuldamise eest. ⁽⁷³⁾ Kui asutusel on üksused mitmes liikmesriigis, peab ta hoidma iga sellise liikmesriigi keskpangas, kus ta üksus tegutseb, kohustuslikke reserve, mis määratakse kindlaks vastavalt tema reservibaasile vastavas liikmesriigis.

Reservikontona võib kasutada asutuse arvelduskontosid liikmesriikide keskpankades. Reservihoiuseid arvelduskontodel võib kasutada päeviseste arvelduste jaoks. Asutuse päevane reservihoiuse arvutatakse tema reservikontol oleva päevalõpujäägina.

Asutus võib taotleda oma asukohajärgse liikmesriigi keskpangalt luba hoida kõiki oma kohustuslikke reserve kaudselt vahendaja kaudu. Reeglina on võimalus hoida kohustuslikke reserve vahendaja kaudu vaid asutustel, mida osaliselt (nt sularahahalduse osas) haldab vahendaja (nt hoiupankade ja ühistupankade võrgud võivad oma reservihoiused tsentraliseerida). Vahendaja kaudu kohustuslike reserveride hoidmise suhtes rakendatakse sätteid, mis on ettenähtud EKP määrusega kohustuslike reserveride kohta.

c) Reservihoiuste tasustamine intressidega

Kohustuslike reserveride hoidmise pealt makstakse lahtris 12 sätestatud valemi kohaselt intressi, mis võrdub EKP põhiliste refinantseerimistoimingute keskmise (kalendripäevade arvu järgi kaalutud) intressiga hoidmisperioodil: Kohustuslikku reservi ületavatel reservihoiustel intressi ei maksta. Intressi makstakse RKP teisel pangapäeval pärast selle hoidmisperioodi lõppu, mille eest intressi arvestati.

LAHTER 12

Kohustusliku reservi hoidmise intressi arvutamine

Kohustusliku reservi hoidmise eest makstakse järgmise valemi kohaselt arvutatavat intressi:

$$R_t = \frac{H_t \cdot n_t \cdot r_t}{100 \cdot 360}$$

$$r_t = \sum_{i=1}^{n_t} \frac{MR_i}{n_t}$$

Kui:

R_t = kohustuslike reserveride hoidmise pealt hoidmisperioodil t makstav intress.

H_t = keskmised päevased kohustuslike reserveride hoiused hoidmisperioodil t .

n_t = kalendripäevade arv hoidmisperioodil t .

r_t = kohustuslike reserveride hoidmise pealt hoidmisperioodil t makstava intressi määr. Intressimäär ümardatakse kahe kümnendkohani.

i = hoidmisperioodi t kalendripäev i .

MR_i = kalendripäeval i või enne seda arveldatud viimaste põhiliste refinantseerimistoimingute intressi piirmäär. Kui ühel ja samal päeval toimub mitme põhilise refinantseerimistoimingu arveldus, kasutatakse samal ajal sooritatud tehingute intressi piirmäärade aritmeetilist keskmist.

⁽⁷³⁾ Kui asutusel ei ole tegutsemiskoha liikmesriigis peakontorit, peab ta määrama põhifiliaali, mis vastutab asutuse kõigi asjaomases liikmesriigis asuvate üksuste kohustusliku reservi koondnõuete täitmise eest.

7.5. **Reservibaasist teatamine ja selle kontrollimine**

Kohustusliku reservi rakendavad asutused arvutavad ise kohustusliku reservi rakendamiseks vajalikud reservibaasi kirjed ning need esitatakse liikmesriikide keskpankadele EKP monetaar- ja pangandusstatistika raames (vt 4. lisa). EKP määruse EKP/1998/15 artiklis 5 on määratletud asutuse reservibaasi ja reservinõuete kinnitamise kord ja erandjuhtudel läbivaatamine.

Asutuste jaoks, kes võivad tegutseda teiste asutuste kaudsete reservihoiuste vahendajatena, on EKP määruhes kohustuslike reservide kohta sätestatud aruandluse erinõuded. Reservide hoidmine vahendaja kaudu ei muuda vahendaja kaudu reserve hoidva asutuse statistilise aruandluse kohustusi.

EKP-l ja liikmesriikide keskpankadel on õigus kontrollida kogutud andmete täpsust ja kvaliteeti vastavalt nõukogu määrusele (EÜ) kohustuslike reservide kohaldamise kohta Euroopa Keskpanga poolt.

7.6. **Kohustusliku reservi kohustuse rikkumine**

Kohustusliku reservi kohustuse rikkumine tekib siis, kui asutuse kalendripäeva lõpu keskmine jääk reservikon-
todel reservide hoidmisperioodil on väiksem kui selle asutuse reservinõue vastaval reservide hoidmisperioodil.

Kui asutus jätab reservinõude täielikult või osaliselt täitmata, võib EKP kehtestada millise tahes järgmistest sanktsioonidest vastavalt nõukogu määrusele kohustuslike reservide kohaldamise kohta Euroopa Keskpanga poolt:

- asjaomase asutuse poolt täitmata jäetud reservinõude summa suhtes rakendatavat laenuintressi piirmäära kuni 5 protsendipunkti võrra ületava summa tasumine, või
- asjaomase asutuse poolt täitmata jäetud reservinõude summa suhtes rakendatava kuni kahekordse laenuintressi piirmäära tasumine, või
- nõue, et asjaomane asutus peab EKPs või liikmesriigi keskpangas avama intressita hoiused, mille väärtus asjaomase asutuse poolt täitmata jäänud reservinõude kolmekordne väärtus. Hoiuse tähtaeg ei tohi ületada ajavahemikku, mille jooksul asutus ei täitnud reservinõuet.

Kui asutus ei täida eurosüsteemi kohustuslike reservide süsteeme käsitlevatest määrustest ja otsustest tulenevaid kohustusi (st kui asjaomast teavet ei edastata õigeaks ajaks või kui edastatav teave ei ole korrektne), on EKPl õigus kehtestada sanktsioone kooskõlas nõukogu 23. novembri 1998. aasta määrusega (EÜ) nr 2532/98 Euroopa Keskpanga volituste kohta rakendada sanktsioone ja EKP 23. septembri 1999. aasta määrusega EKP volituste kohta rakendada sanktsioone (EKP/1999/4). EKP juhatus võib määratleda ja avaldada kriteeriumid, mille alusel ta kohaldab sanktsioone, mis on sätestatud nõukogu 23. novembri 1998. aasta määruse (EÜ) nr 2531/98 (kohustuslike reservide kohaldamise kohta Euroopa Keskpanga poolt) artikli 7 lõikes 1. ⁽⁷⁴⁾

Lisaks sellele võib eurosüsteem kohustusliku reservi nõuete tõsise rikkumise korral peatada vastaspoolte osalemise avaturutehingutes.

⁽⁷⁴⁾ Need kriteeriumid avaldati 11. veebruari 2000. aasta Euroopa Ühenduste Teataja teatises pealkirjaga "Euroopa Keskpanga teatis kohustusliku reservi hoidmise kohustuse rikkumise suhtes kohaldatavate sanktsioonide kehtestamise kohta".

LISAD

1. LISA

Näited rahapoliitika toimingute ja menetluste kohta

Näidete loetelu

- Näide 1 Fikseeritud intressimääraga pakkumismenetlusena teostatavad likviidsust lisavad pöördtehingud
- Näide 2 Muutuva intressimääraga pakkumistena teostatavad likviidsust lisavad pöördtehingud
- Näide 3 EKP võlasertifikaatide emissioon muutuva intressimääraga pakkumistena
- Näide 4 Muutuva intressimääraga pakkumistena teostatavad likviidsust absorbeerivad vääringute vahetustehingud
- Näide 5 Muutuva intressimääraga pakkumistena teostatavad likviidsust lisavad vääringute vahetustehingud
- Näide 6 Riskide ohjamise meetmed

NÄIDE 1

Fikseeritud intressimääraga pakkumismenetlusena teostatavad likviidsust lisavad pöördtehingud

EKP otsustab lisada likviidsust turul fikseeritud intressimääraga pakkumismenetlusena teostatava pöördteingu abil.

Kolm vastaspoolt esitavad järgmised pakkumised:

Vastaspool	Pakkumine (miljonites eurodes)
1. pank	30
2. pank	40
3. pank	70
Kokku	140

EKP otsustab jaotada kokku 105 miljonit eurot.

Jaotuse protsendimäär on:

$$\frac{105}{(30 + 40 + 70)} = 75\%$$

Jaotamine vastaspoolte vahel toimub järgmiselt:

Vastaspool	Pakkumine (miljonites eurodes)	Eraldatud määr (miljonites eurodes)
1. pank	30	22,5
2. pank	40	30,0
3. pank	70	52,5
Kokku	140	105,0

NÄIDE 2

Muutuva intressimääraga pakkumistena teostatavad likviidsust lisavad pöördtehingud

EKP otsustab lisada likviidsust turul muutuva intressimääraga pakkumismenetlusena teostatava pöördteingu abil.

Kolm vastaspoolt esitavad järgmised pakkumised:

Intressimäär (%)	Summa (miljonites eurodes)				
	1. pank	2. pank	3. pank	Pakkumised kokku	Kumulatiivsed pakkumised
3,15				0	0
3,10		5	5	10	10
3,09		5	5	10	20
3,08		5	5	10	30
3,07	5	5	10	20	50
3,06	5	10	15	30	80
3,05	10	10	15	35	115
3,04	5	5	5	15	130
3,03	5		10	15	145
Kokku	30	45	70	145	

EKP otsustab jaotada 94 miljonit eurot intressi piirmääraga 3,05 %.

Täielikult rahuldatakse kõik pakkumised, mis ületavad 3,05 % (80 miljoni euro suuruse kumulatiivse summa jaoks). 3,05 % juures on jaotuse protsendimäär:

$$\frac{94 - 80}{35} = 40 \%$$

Intressi piirmäära juures on näiteks eraldis 1. pangale:

$$0,4 \times 10 = 4$$

Kogu eraldis 1. pangale on:

$$5 + 5 + 4 = 14$$

Jaotamise tulemused võib kokku võtta järgmiselt:

Vastaspoolel	Summa (miljonites eurodes)			
	1. pank	2. pank	3. pank	Kokku
Pakkumised kokku	30,0	45,0	70,0	145
Eraldised kokku	14,0	34,0	46,0	94

Kui jaotamismenetlus toimub ühtse intressimääraga (Hollandi) enampakkumise kohaselt, on vastaspooltele jaotatud summade intressimäär 3,05 %.

Kui jaotamismenetlus toimub mitme intressimääraga (Ameerika) enampakkumise kohaselt, ei rakendata vastaspooltele jaotatud summade suhtes ühtset intressimäära; näiteks 1. pank saab 5 miljonit eurot intressimääraga 3,07 %, 5 miljonit eurot intressimääraga 3,06 % ja 4 miljonit eurot intressimääraga 3,05 %.

NÄIDE 3

EKP võlasertifikaatide emissioon muutuva intressimääraga pakkumistena

EKP otsustab absorbeerida turult likviidsust muutuva intressimääraga pakkumismenetlusena teostatava EKP võlasertifikaatide emissiooni abil.

Kolm vastaspoolt esitavad järgmised pakkumised:

Intressimäär (%)	Summa (miljonites eurodes)				Kumulatiivsed pakkumised
	1. pank	2. pank	3. pank	Kokku	
3,00				0	0
3,01	5		5	10	10
3,02	5	5	5	15	25
3,03	5	5	5	15	40
3,04	10	5	10	25	65
3,05	20	40	10	70	135
3,06	5	10	10	25	160
3,08	5		10	15	175
3,10		5		5	180
Kokku	55	70	55	180	

EKP otsustab jaotada 124,5 miljonit euro suuruse nominaalsumma intressi piirmääraga 3,05 %.

Täielikult rahuldatakse kõik pakkumised, mis on madalamad kui 3,05 % (65 miljoni euro suuruse kumulatiivse summa jaoks). 3,05 % juures on jaotuse protsendimäär:

$$\frac{124,5 - 65}{70} = 85 \%$$

Intressi piirmäära juures on näiteks eraldis 1. pangale:

$$0,85 \times 20 = 17$$

Kogu eraldis 1. pangale on:

$$5 + 5 + 5 + 10 + 17 = 42$$

Jaotamise tulemused võib kokku võtta järgmiselt:

Vastaspooled	Summa (miljonites eurodes)			
	1. pank	2. pank	3. pank	Kokku
Pakkumised kokku	55,0	70,0	55,0	180,0
Eraldised kokku	42,0	49,0	33,5	124,5

NÄIDE 4

Muutuva intressimääraga pakkumistena teostatavad likviidsust absorbeerivad vääringute vahetustehingud

EKP otsustab absorbeerida turult likviidsust ning teostab selleks muutuva intressimääraga pakkumismenetlusena euro ja USA dollari vahelise vääringute vahetustehingu. (Märkus: Käesolevas näites kaubeldakse euroga üle oma-hinna.)

Kolm vastaspoolt esitavad järgmised pakkumised:

Vahetustehingute punktid (× 10 000)	Summa (miljonites eurodes)				
	1. pank	2. pank	3. pank	Kokku	Kumulatiivsed pakkumised
6,84				0	0
6,80	5		5	10	10
6,76	5	5	5	15	25
6,71	5	5	5	15	40
6,67	10	10	5	25	65
6,63	25	35	40	100	165
6,58	10	20	10	40	205
6,54	5	10	10	25	230
6,49		5		5	235
Kokku	65	90	80	235	

EKP otsustab jaotada 158 miljonit eurot vahetustehingu piirpunktidega 6,63. Täielikult rahuldatakse kõik pakkumised, mis ületavad 6,63 (65 miljoni euro suuruse kumulatiivse summa jaoks). 6,63 juures on jaotuse protsendimäär:

$$\frac{158 - 65}{100} = 93 \%$$

Vahetustehingu piirpunktide juures on näiteks eraldis 1. pangale:

$$0,93 \times 25 = 23,25$$

Kogu eraldis 1. pangale on:

$$5 + 5 + 5 + 10 + 23,25 = 48,25$$

Jaotamise tulemused võib kokku võtta järgmiselt:

Vastaspoold	Summa (miljonites eurodes)			
	1. pank	2. pank	3. pank	Kokku
Pakkumised kokku	65,0	90,0	80,0	235,0
Eraldised kokku	48,25	52,55	57,20	158,0

EKP fikseerib toimingu jaoks euro ja USA dollari vahelise hetkekursi 1,1300.

Kui jaotamismenetlus toimub ühtse intressimääraga (Hollandi) enampakkumise kohaselt, ostab eurosüsteem toimingu alguspäeval 158 000 000 eurot ja müüb 178 540 000 USA dollarit. Toimingu tähtpäeval müüb eurosüsteem 158 000 000 eurot ja ostab 178 644 754 USA dollarit (tähtpäevakurss on $1,130663 = 1,1300 + 0,000663$).

Kui jaotamismenetlus toimub mitme intressimääraga (Ameerika) enampakkumise kohaselt, vahetab eurosüsteem eurode ja USA dollarite summasid järgmises tabelis näidatud viisil:

Hetketehting			Tähtpäevatehting		
Vahetuskurs	eurode ost	USA dollarite müük	Vahetuskurs	eurode müük	USA dollarite ost
1,1300			1,130684		
1,1300	10 000 000	11 300 000	1,130680	10 000 000	11 306 800
1,1300	15 000 000	16 950 000	1,130676	15 000 000	16 960 140
1,1300	15 000 000	16 950 000	1,130671	15 000 000	16 960 065
1,1300	25 000 000	28 250 000	1,130667	25 000 000	28 266 675
1,1300	93 000 000	105 090 000	1,130663	93 000 000	105 151 659
1,1300			1,130658		
1,1300			1,130654		
1,1300			1,130649		
Kokku	158 000 000	178 540 000		158 000 000	178 645 339

NÄIDE 5

Muutuva intressimääraga pakkumistena teostatavad likviidsust lisavad vääringute vahetustehingud

EKP otsustab lisada turul likviidsust ning teostab selleks muutuva intressimääraga pakkumismenetlusena euro ja USA dollari vahelise vääringute vahetustehingu. (Märkus: Käesolevas näites kaubeldakse euroga üle omahinna.)

Kolm vastaspoolt esitavad järgmised pakkumised:

Vahetustehingu punktid (× 10 000)	Summa (miljonites eurodes)				
	1. pank	2. pank	3. pank	Kokku	Kumulatiivsed pakkumised
6,23					
6,27	5		5	10	10
6,32	5		5	10	20
6,36	10	5	5	20	40
6,41	10	10	20	40	80
6,45	20	40	20	80	160
6,49	5	20	10	35	195
6,54	5	5	10	20	215
6,58		5		5	220
Kokku	60	85	75	220	

EKP otsustab jaotada 197 miljonit eurot vahetustehingu piirpunktidega 6,54. Täielikult rahulkuupäevkse kõik pakkumised, mis on madalamad kui 6,54 (195 miljoni euro suuruse kumulatiivse summa jaoks). 6,54 juures on jaotuse protsendimäär:

$$\frac{197 - 195}{20} = 10\%$$

Vahetustehingu piirpunktide juures on näiteks eraldis 1. pangale:

$$0,10 \times 5 = 0,5$$

Kogu eraldis 1. pangale on:

$$5 + 5 + 10 + 10 + 20 + 5 + 0,5 = 55,5$$

Jaotamise tulemused võib kokku võtta järgmiselt:

Vastaspoold	Summa (miljonites eurodes)			
	1. pank	2. pank	3. pank	Kokku
Pakkumised kokku	60,0	85,0	75,0	220
Eraldised kokku	55,5	75,5	66,0	197

EKP fikseerib toimingu jaoks euro ja USA dollari vahelise hetkekursi 1,1300.

Kui jaotamismenetlus toimub ühtse intressimääraga (Hollandi) enampakkumise kohaselt, müüb eurosüsteem toimingu alguspäeval 197 000 000 eurot ja ostab 222 610 000 USA dollarit. Toimingu tähtpäeval ostab eurosüsteem 197 000 000 eurot ja müüb 222 738 838 USA dollarit (tähtpäevakurs on $1,130654 = 1,1300 + 0,000654$).

Kui jaotamismenetlus toimub mitme intressimääraga (Ameerika) enampakkumise kohaselt, vahetab eurosüsteem eurode ja USA dollarite summasid järgmises tabelis näidatud viisil:

Hetketehting			Tähtpäevatehting		
Vahetuskurs	eurode müük	USA dollarite ost	Vahetuskurs	eurode ost	USA dollarite müük
1,1300			1,130623		
1,1300	10 000 000	11 300 000	1,130627	10 000 000	11 306 270
1,1300	10 000 000	11 300 000	1,130632	10 000 000	11 306 320
1,1300	20 000 000	22 600 000	1,130636	20 000 000	22 612 720
1,1300	40 000 000	45 200 000	1,130641	40 000 000	45 225 640
1,1300	80 000 000	90 400 000	1,130645	80 000 000	90 451 600
1,1300	35 000 000	39 550 000	1,130649	35 000 000	39 572 715
1,1300	2 000 000	2 260 000	1,130654	2 000 000	2 261 308
1,1300			1,130658		
Kokku	197 000 000	222 610 000		197 000 000	222 736 573

NÄIDE 6

Riskide ohjamise meetmed

Käesolev näide illustreerib eurosüsteemi likviidsust lisavate toimingute alusvara suhtes kohaldatavat riskide ohjamise raamistikku. ⁽¹⁾ Näite aluseks on eeldus, et vastaspool osaleb järgmistes eurosüsteemi rahapoliitika toimingutes:

- 28. juunil 2000 algav ja 12. juulil 2000 lõppev põhiline refinantseerimistoiming, mille raames eraldatakse vastaspoolele 50 miljonit eurot,
- 29. juunil 2000 algav ja 28. septembril 2000 lõppev pikemaajaline refinantseerimistoiming, mille raames eraldatakse vastaspoolele 45 miljonit eurot, ja
- 5. juulil 2000 algav ja 19. juulil 2000 lõppev põhiline refinantseerimistoiming, mille raames eraldatakse vastaspoolele 10 miljonit eurot.

Allpool tabelis 1 kirjeldatakse selliste esimese astme varade omadusi, mida vastaspool kasutab nimetatud toimingute tagamiseks.

Tabel 1. Tehingutes kasutatav esimese astme alusvara

Omadused					
Nimi	Tähtpäev	Kupong	Kupongi sagedus	Järelejäänud tähtaeg	Turuväärtuse allahindlus
Võlakiri A	26.8.2002	Fikseeritud	6 kuud	2 aastat	1,5 %
FRN B	15.11.2002	Eelnevalt kindlaksmääratud ujuv	12 kuud	2 aastat	0,0 %
Võlakiri C	5.5.2010	Nullkupong		10 aastat	5,0 %
Hinnad (sealhulgas kogunenud intress)					
28.6.2000	29.6.2000	30.6.2000	3.7.2000	4.7.2000	5.7.2000
102,63 %	101,98 %	100,57 %	101,42 %	100,76 %	101,21 %
	98,35 %	97,95 %	98,15 %	98,75 %	99,02 %
					55,125 %

Märgistatud tagatiste haldussüsteem

Kõigepealt eeldatakse, et tehingud teostatakse riigi keskpangaga, kus kasutatakse süsteemi, mille puhul alusvara märgistatakse iga tehingu jaoks. Märgistatud tagatiste haldussüsteemi puhul toimub alusvara hindamine iga päev. Riskide ohjamise raamistikku võib kirjeldada järgmiselt (vt ka tabel 2):

1. Iga vastaspoole sõlmitud tehingu puhul rakendatakse 2 % suurust esialgset marginaali, sest toimingu tähtaeg on pikem kui üks pangapäev.
2. 28. juunil 2000 sõlmib vastaspool tagasiostutehingu riigi keskpangaga, kes ostab 50 miljoni euro eest võlakirju A. Võlakiri A on fikseeritud kupongimääraga võlakiri, mille tähtpäev on 26. august 2002. Seega on selle järelejäänud tähtaeg kaks aastat, mis eeldab 1,5 % suurust turuväärtuse allahindlust. Kõnealusel päeval on võlakirja A turuhind vaadeldaval turul 102,63 %, mis hõlmab kogunenud kupongiintressi. Vastaspool peab esitama sellise koguse võlakirju A, et selle väärtus oleks pärast 1,5 % suuruste turuväärtuse allahindluste mahaarvamist 51 miljonit eurot (mis vastab jaotatud 50 miljonile eurole koos esialgse 2 % suuruse marginaaliga). Seega esitab vastaspool võlakirju A 50,5 miljoni euro nominaalväärtuses, mille kohandatud turuväärtus kõnealusel päeval on 51 050 728 eurot.
3. 29. juunil 2000 sõlmib vastaspool tagasiostutehingu riigi keskpangaga, kes ostab 21,5 miljoni euro eest võlakirju A (turuhind 101,98 %, turuväärtuse allahindlus 1,5 %) ja 25 miljoni euro eest väärtpaberit B (turuhind 9,35 %). Väärtpaber B on perioodi alguses fikseeritud iga-aastaste kupongimaksetega ujuva intressimääraga väärtpaber, mille suhtes kohaldatakse 0 % suurust turuväärtuse allahindlust. Võlakirja A ja väärtpaberi B kohandatud turuväärtus kõnealusel päeval on 46 184 315 eurot, mis ületab 45 900 000 euro suuruse nõutava summa (45 miljonit eurot koos esialgse 2 % marginaaliga).

⁽¹⁾ Näite aluseks on eeldus, et lisatagatise nõude vajalikkuse arvutamisel võetakse arvesse pakutud likviidsuselt kogunenud intressi ning nõude esitamise lävi on 1 % pakutud likviidsusest.

30. juunil 2000. aastal hinnatakse alusvara väärtus ümber: võlakirja A turuhind on 100,57 % ja väärtpaberi B turuhind on 97,95 %. 28. juunil 2000 alanud põhiliselt refinantseerimistoimingult kogunenud intress on 11 806 eurot ning 29. juunil 2000 alanud pikemaajaliselt refinantseerimistoimingult kogunenud intress on 5 625 eurot. Seega langeb võlakirja A kohandatud turuväärtus esimese tehingu puhul tehingu piirsummast ligikaudu 1 miljoni euro võrra madalamale (pakutud likviidsus + kogunenud intress + esialgne marginaal). Vastaspool esitab 1 miljoni euro nominaalväärtuses võlakirju A, millega taastatakse pärast 1,5 % suuruse allahindluse maha arvamist turuväärtusel põhinevast hinnast 100,57 % piisav tagatiskate. ⁽¹⁾ Teise tehingu puhul ei ole lisatagatist vaja nõuda, sest kõnealusel tehingus kasutatava alusvara kohandatud turuväärtus (45 785 712 eurot) on küll pisut madalam kui piirsumma (45 905 738 eurot), kuid see ei lange siiski madalamale 45 455 681 euro suurusest nõude esitamise lävest (piirsumma, millest arvatakse maha 1 %). ⁽²⁾

4. 3. ja 4. juulil 2000 hinnatakse alusvara väärtus ümber ning see ei too 28. ja 29. juunil sõlmitud tehingute osas kaasa lisatagatise nõudeid. 4. juulil 2000 ulatub kogunenud intressi summa 35 417 ja 28 125 euroni.
5. 5. juulil 2000 sõlmib vastaspool tagasiostutehingu riigi keskpangaga, kes ostab 10 miljoni euro eest võlakirju C. Võlakirju C on nullkupongiga võlakiri, mille turuväärtus kõnealusel päeval on 55,125 %. Vastaspool esitab 19,5 miljoni euro nominaalväärtuses võlakirju C. Nullkupongiga võlakirja järelejäänud tähtaeg on ligikaudu 10 aastat ning seega kohaldatakse 5 % suurust turuväärtuse allahindlust.

Koondtagatiste haldussüsteem

Teiseks eeldatakse, et tehinguid teostatakse riigi keskpangaga, kes kasutab koondtagatiste haldussüsteemi Vastaspool kasutatavate koondtagatiste hulka kuuluvaid tagatiseid ei märgistata konkreetsete tehingute jaoks.

Käesoleva näite puhul kasutatakse sama tehingute jada, kui eespool märgistatud tagatiste haldussüsteemi kohta toodud näites. Peamine erinevus seisneb selles, et ümberhindamispäeval peab kõigi koondatud tagatiste kohandatud turuväärtus katma kõigi vastaspool ja riigi keskpanga vahel pooleliolevate toimingute piirsumma. Tulenevalt 29. juunil 2000 sõlmitud tehingu mõjust nõude esitamise lävele on 30. juuni 2000. aasta lisatagatise nõue pisut suurem (1 106 035 eurot) kui märgistatud tagatiste haldussüsteemi puhul. Vastaspool esitab 1,15 miljoni euro nominaalväärtuses võlakirju A, millega taastatakse pärast 1,5 % suuruse allahindluse mahaarvamist turuväärtusel põhinevast hinnast 100,57 % piisav tagatiskate. Lisaks sellele võib vastaspool 12. juulil 2000, kui saabub 28. juunil 2000 alanud põhilise refinantseerimistoimingu tähtpäev, hoida varasid oma tagatiskontol ning kasutada seega automaatselt võimalust saada nõude esitamise lävede piires päevasest või üleölaenu (kõnealuste toimingute suhtes kohaldatav esialgne marginaal on 1 %). Tabelis 3 kirjeldatakse riskide ohjamise raamistikku koondtagatiste haldussüsteemi puhul.

⁽¹⁾ Riikide keskpangad võivad nõuda lisatagatise esitamist pigem sularahas kui väärtpaberites.

⁽²⁾ Kui riigi keskpang pidi maksma vastaspoolle tagatist seoses teise tehinguga, võib sellise tagatise teatavatel juhtudel tasaarveldada tagatisega, mida vastaspool maksab riigi keskpangale seoses esimese tehinguga. Selle tulemusena oleks tegemist vaid ühe tagatise arveldamisega.

Tabel 2. Märgistatud tagatiste haldussüsteem

Kuupäev	Pooleliolevad tehingud	Alguspäev	Lõpukuupäev	Intressimäär	Summa	Kogunenud intress
28.6.2000	Põhiline refinantseerimine	28.6.2000	12.7.2000	4,25 %	50 000 000	0
29.6.2000	Põhiline refinantseerimine	28.6.2000	12.7.2000	4,25 %	50 000 000	5 903
	Pikemaajaline refinantseerimine	29.6.2000	28.9.2000	4,50 %	45 000 000	
30.6.2000	Põhiline refinantseerimine	28.6.2000	12.7.2000	4,25 %	50 000 000	11 806
	Pikemaajaline refinantseerimine	29.6.2000	28.9.2000	4,50 %	45 000 000	5 625
30.6.2000	Põhiline refinantseerimine	28.6.2000	12.7.2000	4,25 %	50 000 000	11 806
	Pikemaajaline refinantseerimine	29.6.2000	28.9.2000	4,50 %	45 000 000	5 625
3.7.2000	Põhiline refinantseerimine	28.6.2000	12.7.2000	4,25 %	50 000 000	29 514
	Pikemaajaline refinantseerimine	29.6.2000	28.9.2000	4,50 %	45 000 000	22 500
4.7.2000	Põhiline refinantseerimine	28.6.2000	12.7.2000	4,25 %	50 000 000	35 417
	Pikemaajaline refinantseerimine	29.6.2000	28.9.2000	4,50 %	45 000 000	28 125
5.7.2000	Põhiline refinantseerimine	28.6.2000	12.7.2000	4,25 %	50 000 000	41 319
	Pikemaajaline refinantseerimine	29.6.2000	28.9.2000	4,50 %	45 000 000	33 750
	Põhiline refinantseerimine	5.7.2000	19.7.2000	4,25 %	10 000 000	0

Esiagne marginaal	Tagatise summa	Nõude esitamise läve alampiir	Nõude esitamise läve ülempiir	Kohandatud turuväärtus	Lisatagatise nõue	Kuupäev
2 %	51 000 000	50 500 000	51 500 000	51 050 728	0	28.6.2000
2 %	51 006 021	50 505 962	51 506 080	50 727 402	0	29.6.2000
2 %	45 900 000	45 450 000	46 350 000	46 184 315	0	
2 %	51 012 042	50 511 924	51 512 160	50 026 032	- 986 009	30.6.2000
2 %	45 905 738	45 455 681	46 355 794	45 785 712	0	
2 %	51 012 042	50 511 924	51 512 160	51 016 647	0	30.6.2000
2 %	45 905 738	45 455 681	46 355 794	45 785 712	0	
2 %	51 030 104	50 529 809	51 530 399	51 447 831	0	3.7.2000
2 %	45 922 950	45 472 725	46 373 175	46 015 721	0	
2 %	51 036 125	50 535 771	51 536 479	51 113 029	0	4.7.2000
2 %	45 928 688	45 478 406	46 378 969	46 025 949	0	
2 %	51 042 146	50 541 733	51 542 559	51 341 303	0	5.7.2000
2 %	45 934 425	45 484 088	46 384 763	46 188 748	0	
2 %	10 200 000	10 100 000	10 300 000	10 211 906	0	

Tabel 3. Koondtagatiste haldussüsteem

Kuupäev	Pooleliolevad tehingud	Alguspäev	Lõpukuupäev	Intres- simäär	Summa	Kogunenud intress
28.6.2000	Põhiline refinantseerimine	28.6.2000	12.7.2000	4,25 %	50 000 000	0
29.6.2000	Põhiline refinantseerimine	28.6.2000	12.7.2000	4,25 %	50 000 000	5 903
	Pikemaajaline refinantseerimine	29.6.2000	28.9.2000	4,50 %	45 000 000	
30.6.2000	Põhiline refinantseerimine	28.6.2000	12.7.2000	4,25 %	50 000 000	11 806
	Pikemaajaline refinantseerimine	29.6.2000	28.9.2000	4,50 %	45 000 000	5 625
30.6.2000	Põhiline refinantseerimine	28.6.2000	12.7.2000	4,25 %	50 000 000	11 806
	Pikemaajaline refinantseerimine	29.6.2000	28.9.2000	4,50 %	45 000 000	5 625
3.7.2000	Põhiline refinantseerimine	28.6.2000	12.7.2000	4,25 %	50 000 000	29 514
	Pikemaajaline refinantseerimine	29.6.2000	28.9.2000	4,50 %	45 000 000	22 500
4.7.2000	Põhiline refinantseerimine	28.6.2000	12.7.2000	4,25 %	50 000 000	35 417
	Pikemaajaline refinantseerimine	29.6.2000	28.9.2000	4,50 %	45 000 000	28 125
5.7.2000	Põhiline refinantseerimine	28.6.2000	12.7.2000	4,25 %	50 000 000	41 319
	Pikemaajaline refinantseerimine	29.6.2000	28.9.2000	4,50 %	45 000 000	33 750
	Põhiline refinantseerimine	5.7.2000	19.7.2000	4,25 %	10 000 000	0

Esialgne marginaal	Tagatise summa	Nõude esitamise läve alampäär	Nõude esitamise läve ülempäär	Kohandatud turuväärtus	Lisatagatise nõue	Kuupäev
2 %	51 000 000	50 500 000	51 500 000	51 050 728	0	28.6.2000
2 %	96 906 021	95 955 962	97 856 080	96 911 716	0	29.6.2000
2 %						
2 %	96 917 779	95 967 605	97 867 953	95 811 744	- 1 106 035	30.6.2000
2 %						
2 %	96 917 779	95 967 605	97 867 953	96 802 358	0	30.6.2000
2 %						
2 %	96 953 054	96 002 534	97 903 574	97 613 399	0	3.7.2000
2 %						
2 %	96 964 813	96 014 177	97 915 448	97 287 850	0	4.7.2000
2 %						
2 %	107 176 571	106 125 820	108 227 322	107 891 494	0	5.7.2000
2 %						
2 %						

2. LISA

Sõnastik

Aktsiahinnarisk: aktsiahindade liikumisest tulenev kahjumi oht. Eurosüsteem puutub aktsiahinnariskiga kokku oma rahapoliitika toimingute puhul niivõrd, kui võrd aktsiaid leotakse teise astme jaoks kõlblikuks varaks.

Alguspäev: kuupäev, mil arveldatakse rahapoliitika toimingu esimene osa. Alguspäev vastab tagasiostulepingutel ja välisvaluuta vahetustoimingutel põhinevate toimingute puhul ostukuupäevale.

Allahindlus: vt turuväärtuse allahindlus.

Ameerika enampakkumine: vt mitme intressimääraga enampakkumine

Arveldusagent: asutus, mis juhivad arveldusprotsessi (arvelduspositsioonide kindlaksmääramine, maksetehingute seire jms) ülekandesüsteemide või muude menetluste puhul, milleks on vaja arveldamist.

Arvelduskonto: otsese osalise selline konto keskpanga siseriiklikus RTGS-süsteemis, mida kasutatakse maksete töötlemiseks.

Arvelduspäev: tehingu arveldamise kuupäev. arveldamine võib toimuda kauplemisega samal päeval (sama päeva arveldus) või üks või mitu päeva pärast kauplemist (arvelduspäev on kauplemispäev (T) + arvelduslõtk).

Asutamisleping: Euroopa Ühenduse asutamisleping (ehk EÜ leping). Hõlmab esialgset EMÜ asutamislepingut (Rooma lepingud) kehtivas redaktsioonis.

Avaturutehing: tehing, mis teostatakse finantsturul keskpanga algatusel. Lähtuvalt eesmärkidest, regulaarsusest ja menetlustest võib eurosüsteemi avaturutehingud jagada nelja kategooriasse: põhilised refinantseerimistoimingud, pikaajalised refinantseerimistoimingud, tasandustoimingud ja struktuursed toimingud. Kasutatud toimingutest on pöördehingud peamised eurosüsteemi avaturuinstrumendid ja neid võib kasutada kõigis neljas toimingute kategoorias. Lisaks sellele võib struktuursete toimingute puhul kasutada võlasertifikaatide emitteerimist ja otsetehinguid ning tasandustoimingute teostamiseks võib kasutada otsetehinguid, välisvaluuta vahetuslepinguid ja tähtajaliste hoiuste kogumist.

Brutoarveldussüsteem: ülekandesüsteem, mille puhul vahendite arveldamine või väärtpaberite ülekandmine toimub üksikjuhtude kaupa.

Depoosarve: keskpanga hallatav väärtpaberikonto, millele krediitiasutused võivad paigutada pangatoimingute tagamiseks sobivaks peetavaid väärtpabereid.

Depositoorium: asutus, mille esmane ülesanne on kanda väärtpaberid füüsiliselt või elektrooniliselt börsinimekirja ning pidada arvestust nende väärtpaberite omandiõiguse üle.

EKP aeg: aeg EKP asukohas.

EKP maksesüsteem: EKPs kasutatav maksekord, mis on ühendatud süsteemiga TARGET, et teostada:

Elektroonilise väärtpaberi kasutuselevõtt: finantsvara omandiõigust tähistavate füüsiliste sertifikaatide ja väärtpaberite kaotamine selliselt, et finantsvara eksisteerib ainult raamatupidamiskirjetena.

Emitent: üksus, kellel on kohustus seoses väärtpaberi või muu finantsinstrumendiga.

EMP (Euroopa Majanduspiirkonna) riigid: Euroopa Liidu liikmesriigid, Island, Liechtenstein ja Norra.

Esialgne marginaal: pöördehingute puhul rakendatav riski ohjamise meede, mis tähendab, et tehingu jaoks vajalik tagatis on samaväärne vastaspoolele antava krediidiga, millele lisandub esialgse marginaali väärtus. Eurosüsteem rakendab esialgseid marginaale, mis on diferentseeritud vastavalt sellele, kui pikk on konkreetse tehingu puhul eurosüsteemi kokkupuude vastaspoolega.

Esimese astme vara: turukõlblik vara, mis vastab teatavatele ühtsetele kogu euroalal kehtivatele kõlblikuskriteeriumidele, mille EKP on kindlaks määranud.

Etteteatamistähtajaga lõpetatavad tähtajalised hoiused: instrumentide kategooria, mis koosneb hoiustest, mille hoidja peab ootama kindlaksmääratud etteteatamistähtajani enne, kui saab vahendid välja võtta. Mõningatel juhtudel on võimalik konkreetsel ajavahemikul võtta välja teatav fikseeritud summa või võtta vahendid välja enne tähtaega ja maksta leppetrahvi.

Euroala: termin, millega tähistatakse kollektiivselt Euroopa liidu liikmesriike, kes on vastavalt asutamislepingule võtnud ühtse valuutana kasutusele euro.

Euroopa Keskpankade Süsteem (EKPS): Euroopa Keskpank ja Euroopa Liidu liikmesriikide keskpangad. Tuleks märkida, et nende liikmesriikide keskpankadel, kes ei ole asutamislepingu kohaselt ühisraha kasutusele võtnud, säilivad rahapoliitika valdkonnas siseriikliku õiguse kohased volitused ning seega ei ole nad seotud Eurosüsteemi rahanduspoliitika teostamisega.

Eurosüsteem: koosneb Euroopa Keskpangast (EKP) ja euroala liikmesriikide keskpankadest. Eurosüsteemi otsuseid langetavad organid on EKP nõukogu ja juhatus.

Eurosüsteemi pangapäev: iga päev, mil EKP ja vähemalt ühe liikmesriigi keskpank on eurosüsteemi rahapoliitika toimingute teostamiseks avatud.

Fikseeritud intressimääraga instrument: finantsinstrument, mille kupongimäär on fikseeritud kogu instrumendi kehtivuse ajal.

Fikseeritud intressimääraga pakkumismenetlus: pakkumismenetlus, mille puhul liikmesriigi keskpank määrab intressimäära eelnevalt kindlaks ning vastaspoolled teevad pakkumisi sellise rahasumma ulatuses, millega nad soovivad fikseeritud intressimäära juures tehinguid teha.

Hindamispäev: kuupäev, mil hinnatakse krediiditoimingute alusvara.

Hoidmisperiood: periood, mille kohta arvutatakse reservinõude täitmine. Eurosüsteemi kohustuslike reservide hoidmisperiood on üks kuu, mis algab iga kuu 24. kalendripäeval ja lõpeb järgneva kuu 23. kalendripäeval.

Hoiustamise püsivõimalus: eurosüsteemi püsivahend, mida osapooled võivad kasutada eelnevalt kindlaksmääratud intressimääraga üleoõhuste tegemiseks liikmesriikide keskpankades.

Hollandi enampakkumine: vt ühtse intressimääraga enampakkumine

i) makseid EKPs olevate kontode vahel ja ii) süsteemi TARGET kaudu makseid EKPs ja liikmesriikide keskpankades olevate kontode vahel.

Intressi piirmäär: intressimäär, mille juures ammendub kogu pakkumisega jaotatav summa.

Intressiarvestusmeetod: tava, mille kohaselt määratletakse krediidintressi arvutamisel arvessevõetavate päevade arv. Eurosüsteem kasutab oma rahapoliitika toimingutes intressiarvestusmeetodit tegelik päevade arv/360.

Kahepoolne menetlus: menetlus, mille puhul keskpank suhtleb ühe või mitme vastaspoollega otse ilma pakkumismenetlust kasutamata. Kahepoolsete menetluste hulka kuuluvad väärtpaberibörside ja turuesindajate vahendusel teostatavad toimingud.

Kauplemispäev (T): päev, mil teostatakse kauplemistehing (st kahe vastaspoole vaheline kokkulepe finantstehingu kohta). Kauplemispäev võib langeda kokku tehingu arvelduspäevaga (sama päeva arveldus) või eelneva arvelduspäevale määratud arvu pangapäevade võrra (arvelduspäev on kauplemispäev (T) + arvelduslõtk).

Keskpankade vahelise korrespondentpanganduse mudel (CCBM): Euroopa Keskpankade Süsteemi loodud mehhanism, mille eesmärk on võimaldada vastaspooltel kasutada alusvarasid piiriüleselt. Keskpankade vahelise korrespondentpanganduse mudeli puhul tegutsevad liikmesriikide keskpangad üksteise kontohalduritena. See tähendab, et iga liikmesriigi keskpangal on oma väärtpaberite haldussüsteemis väärtpaberikonto iga liikmesriigi keskpanga (ja EKP) jaoks.

Kiirpakkumine: pakkumismenetlus, mida eurosüsteem kasutab tasandustoiminguteks, kui soovitakse kiiresti mõjutada likviidsust turul. Kiirpakkumisi teostatakse ühe tunni jooksul ning nendes osalevate vastaspoolte arv on piiratud.

Kindlasummaline mahaarvamine: fikseeritud summa, mille institutsioon arvab maha, kui arvutatakse tema reservõuet eurosüsteemi kohustuslike reservide raamistikus.

Kohustusliku reservi määr: määr, mille keskpang on iga reservibaasi arvatud kõlblike bilansikirjete kategooria kohta kehtestanud. Määrasid kasutatakse reservõuete arvutamiseks.

Kokkulepitud tähtajaga hoiused: instrumentide kategooria, mis koosneb peamiselt määratletud tähtajaga tähtajalistest hoiustest, mis võivad olenevalt liikmesriigis levinud tavadest olla kas enne tähtaega vahetamatud või vahetatavad pärast teatavate sanktsioonide rakendamist. See kategooria hõlmab ka mõningaid turukõlbmatuid võlainstrumente, näiteks turukõlbmatuid (*retail*) hoiusertifikaate.

Kontohaldur: üksus, kes tegeleb väärtpaberite ja muude finantsvarade hoidmise ja haldamisega teiste nimel.

Koondsüsteem: vt koondtagatiste haldussüsteem.

Koondtagatiste haldamissüsteem: keskpanga tagatiste haldamise süsteem, mille puhul vastaspooled avavad keskpangas koondtagatiste konto, millele hoiustavad keskpangaga teostatavate tehingute tagamise varad. Erinevalt märgistatud tagatiste haldussüsteemist ei ole koondtagatiste haldussüsteemis alusvara üksiktehingute jaoks märgistatud.

Korrespondentpangandus: kord, mille kohaselt üks krediidasutus pakub teisele krediidasutusele makse- ja muid teenuseid. Maksete teostamiseks korrespondentpankade vahendusel kasutatakse sageli vastastikuseid kontosid (nostro- ja lorokonto), mille võib ühendada alaliste krediidiiniididega. Korrespondentpankade teenuseid osutatakse peamiselt ühest riigist teise, kuid riigisisesele võib neid kasutada seoses teatavate esindussuhetega. Korrespondentpank nimetab välisriigi krediidasutuse nimel hoitavat kontot lorokontoks; välisriigi krediidasutus omakorda nimetaks sama kontot nostrokontoks.

Krediidasutus: viitab käesolevas dokumendis Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. märtsi 2000. aasta direktiivi 2000/12/EÜ (krediidasutuste asutamise ja tegevuse kohta, muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. septembri 2000. aasta direktiiviga 2000/28/EÜ) artikli 1 lõikes 1 nimetatud krediidasutusele; Seega on krediidasutus: a) ettevõtja, kelle tegevuseks on hoiuste või muude tagasimakstavate vahendite vastuvõtmine avalikkuselt ning oma arvel ja nimel laenu andmine; või ii) alapunktis i nimetatama ettevõtja või muu juriidiline isik, kes emiteerib elektronraha vormis maksevahendeid. Elektronraha tähendab väljaandja vastu esitatud nõude vormis rahalist väärtust: i) mida hoitakse elektronseadmel; ii) mis antakse välja sellise vahendite summa vastu, mille väärtus ei ole väiksem kui väljaantud rahaline väärtus; iii) mida tunnustavad maksevahendina lisaks väljaandjale ka teised ettevõtjad.

Kustutuspäev: kuupäev, mil rahapoliitika toiming aegub. tagasiostulepingu või vahetuslepingu puhul vastab kustutuspäev tagasiostmiskuupäevale.

Laenamise püsivõimalus: eurosüsteemi püsivahend, mida vastaspooled võivad kasutada eelnevalt kindlaksmääratud intressimääraga üleõlaenude saamiseks liikmesriikide keskpankades.

Vastaspool: finantstehingu (nt igasuguse keskpangaga teostatava tehingu) vastaspool.

Liikmesriigi keskpang (RKP): käesolevas dokumendis sellise Euroopa Liidu liikmesriigi keskpang, kes on kooskõlas asutamislepinguga võtnud kasutusele ühisraha.

Liikmesriik: käesolevas dokumendis EL liikmesriik, kes on kooskõlas asutamislepinguga võtnud kasutusele ühisraha.

Lisatagatise nõue: kõikumise marginaalide rakendamisega seotud menetlus, mis tähendab, et kui alusvara regulaarselt mõõdetud väärtus langeb teatavast tasemest madalamale, võivad keskpangad nõuda, et vastaspooled esitaksid täiendavaid varasid (või sularaha). Kui alusvara väärtus peaks pärast ümberhindamist olema suurem kui vastaspoole võlgnetav summa ja kõikumise marginaal kokku, tagastab keskpang liigsed varad (või sularaha) vastaspoolele.

Lõplik ülekanne: tühistamatu ja tingimusteta ülekanne, millega täidetakse ülekanne teostamise kohustus.

Mahupõhine pakkumine: vt fikseeritud intressimääraga pakkumismenetlus.

Maksevõime risk: finantsvara emitendi läbikukkumisest (pankrotist) või vastaspoole maksejõuetusest tulenev kahjumirisk.

Mitme intressimääraga pakkumismenetlus (Ameerika pakkumismenetlus): pakkumismenetlus, mille puhul jaotamise intressimäär (või hind/vahetustehingu punkt) on samaväärne iga üksikpakkumise puhul pakutava intressimääraga.

Muutmise marginaal (turuväärtuse meetod): eurosüsteem eeldab tema likviidsust lisavate pöördtehingute jaoks kasutatava alusvara konkreetse marginaali säilitamist aja jooksul. See tähendab, et kui alusvara regulaarselt mõõdetav turuväärtus langeb teatavast tasemest madalamale, peavad vastaspooled esitama täiendava vara (või sularaha). Kui alusvara turuväärtus peaks pärast ümberhindamist olema suurem kui vastaspoole võlgnetav summa ja kõikumise marginaal kokku, tagastab keskpang liigsed varad (või sularaha) vastaspoolele.

Muutuva intressimääraga pakkumine: pakkumismenetlus, mille puhul vastaspooled esitavad pakkumisi nii raha summa kohta, mille ulatuses nad soovivad keskpangaga tehinguid teostada, kui ka intressimäära kohta, mida nad soovivad tehingu suhtes rakendada.

Märgistatud tagatiste haldussüsteem: keskpankade tagatiste haldamise süsteem, mille puhul likviidsust pakutakse iga üksiktehingu jaoks märgistatud varade vastu.

Märkimisväärsed seosed: Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. märtsi 2000. aasta direktiivi 2000/12/EÜ (krediidi-asutuste asutamise ja tegevuse kohta) artikli 1 lõikes 26 on sätestatud, et "märkimisväärne seos — olukord, kus vähemalt kaks füüsilist või juriidilist isikut on seotud: a) osaluse kaudu, mis tähendab otseselt või kontrollsuhte kaudu vähemalt 20 % omamist ettevõtja hääleõigusest või kapitalist või b) kontrolli kaudu, mis tähendab ema- ja tütarettevõtja suhet kõikidel direktiivi 83/349/EMÜ artikli 1 lõigetes 1 ja 2 osutatud juhtudel või samasugust suhet füüsilise või juriidilise isiku ja ettevõtja vahel; tütarettevõtja iga tütarettevõtjat loetakse ka kõnealuste ettevõtjate eesotsas oleva emasettevõtja tütarettevõtjaks. Olukorda, kus vähemalt kaks füüsilist või juriidilist isikut on valitseva mõju kaudu ühe ja sama isikuga alaliselt seotud, käsitletakse ka nimetatud isikute vahelise märkimisväärse seosena."

Nullkupongiga võlakiri: väärtpaber, millelt makstakse sularaha vaid kord tema kehtivuse jooksul Käesoleva dokumendi rakendamisel hõlmavad nullkupongiga võlakirjad diskontomääraga emiteeritud võlakirju ja võlakirju, mille tähtpäeva saabumisel teostatakse üks intressimakse. Põhiosast eraldatud kupongiga võlakiri on nullkupongiga võlakirja eriliik.

Nõude esitamise lävi: pakutud likviidsuse väärtuse eelnevalt sätestatud tase, mille puhul esitatakse lisatagatise nõue.

Ostuhind: hind, millega müüja ostetavat vara ostjale müüb või müüa kavatseb.

Ostupäev: kuupäev, mil müüja tegelikult müüb vara ostjale.

Osetehing: tehing, mille puhul varasid ostetakse või müüakse kuni nende kustutamiseni (hetke- ja tähtpäevatehingud).

Pakkumise mahu ülempiir: üksiku vastaspoole suurima aktsepteeritava pakkumise piirmäär pakkumistoimingu puhul. Eurosüsteem võib pakkumise mahu ülempiire kehtestada selleks, et vältida ebaproportsionaalselt suuri pakkumisi üksikutelt vastaspooltelt.

Pakkumisintressi alalammäär: intressimäärade alampiir, millega vastaspooled võivad esitada pakkumisi muutuva intressimääraga pakkumismenetlustes.

Pakkumisintressi ülemmäär: intressimäära ülempiir, millega vastaspooled võivad esitada pakkumisi muutuva intressimääraga pakkumismenetlustes. EKP teatud pakkumisintressi ülemmäärast kõrgema intressimääraga pakkumised jäetakse kõrvale.

Pakkumismenetlus: menetlus, mille puhul keskpank lisab turul likviidsust või kõrvaldab seda, kasutades pakkumisi, mille vastaspooled on omavahel konkureerides esitanud. Kõige konkurentsivõimelisemad pakkumised rahuldatakse eelisjärjekorras kuni kogu keskpanga lisatava või kõrvaldatava likviidsuse ammendumiseni.

Perioodi alguses fikseeritud kupongimäär: ujuva intressimääraga instrumendi kupong, mis on määratletud lähtuvalt väärtustest, mida enne kupongi kogunemisperioodi algust teataval kuupäeval (või kuupäevadel) kasutab viitindeks.

Perioodi keskmiste kasutamine: säte, mis võimaldab vastaspooltel täita oma reservinõuded reservide hoidmisperioodi ajal hoitavate keskmiste reservide põhjal. Perioodi keskmiste kasutamise eesmärk on aidata kaasa rahaturu intressimäärade stabiliseerimisele, motiveerides asutusi tasandama ajutiste likviidsuskõikumiste mõju. Eurosüsteemi kohustuslike reservide süsteem võimaldab perioodi keskmiste kasutamist.

Perioodi lõpus fikseeritud kupongimäär: ujuva intressimääraga instrumendi kupong, mis on määratletud lähtuvalt väärtustest, mida kupongi kogunemisperioodi teataval kuupäeval (või kuupäevadel) kasutab viitindeks.

Piiriülene arveldus: arveldus, mis toimub muus riigis või muudes riikides kui see, kus üks või mitu vastaspoolt asuvad.

Pikemaajaline refinantseerimistoiming: regulaarne avaturutehing, mida eurosüsteem teostab pöörtehinguna. Pike-
maajalisi refinantseerimistoiminguid teostatakse igakuiste standardpakkumiste kaudu ning nende tähtaeg on kolm
kuud.

Põhiline refinantseerimistoiming: regulaarne avaturutehing, mida eurosüsteem teostab pöörtehinguna. Põhilisi
refinantseerimistoiminguid teostatakse iganädalaste standardpakkumistena ja tavaliselt on nende tähtaeg kaks nädal-
lat.

Põhiosast eraldatud kupongiga võlakiri: nullkupongiga võlakiri, mis on loodud selleks, et kaubelda eraldi
väärtpaberite konkreetse rahakäibe nõuetega ja sama instrumendi peanõudega.

Päeva lõpp: see aeg pangapäeva jooksul (pärast süsteemi TARGET sulgemist), mil selleks päevaks finaliseeritakse
süsteemis TARGET töödeldavad maksed.

Päevisene laen: laen, mis antakse lühemaks ajaks kui üks pangapäev. Keskpangad võivad anda päevisesiseid
laene selleks, et tasakaalustada maksete arveldustes tekkinud vahesid ning neid võib anda i) tagatud arvelduskredii-
dina või ii) pandi vastu antava laenuotiminguna või tagasiostulepinguna.

Pöördtehing: toiming, mille puhul liikmesriigi keskpang ostab või müüb varasid tagasiostulepingu alusel või teos-
tab tagatise vastu krediitotoiminguid.

Püsivahend: keskpanga vahend, mida vastaspoold saavad omal algatusel kasutada. Eurosüsteem pakub kaht
üleõöpüsivahendit: laenamise püsivõimalus ja hoiustamise püsivõimalus.

Rahaloomeasutused (RA): rahaasutused, mis koos moodustavad euroala rahaloova sektori. Nende hulka kuuluvad
ühenduse õigusaktidega määratletud krediitiasutused ning kõik teised residentidest finantsasutused, mis võtavad
üksustelt, välja arvatud rahaloomeasutusetelt, vastu hoivuseid ja/või nende lähedasi asendajaid ning annavad (vähe-
malt majanduslikus mõttes) oma arvel ja nimel laenu ja/või investeerivad väärtpaberitesse.

Rahvusvaheline väärtpaberite identifitseerimisnumber (ISIN): rahvusvaheline tunnuscode, mis määratakse
rahaturgudel emitteeritud väärtpaberitele.

Repotehing: tagasiostulepingul põhinev likviidsust lisav pöördtehing.

Reservibaas: kõlblike bilansikirjete summa, mis moodustab krediitiasutuse reservinõude arvutamise baasi.

Reservihoiused: lepinguosaliste reservikontodel olevad hoiused, mille eesmärk on reservinõuete täitmine.

Reservikonto: liikmesriigi keskpangas asuv konto, millel hoitakse vastaspoolde reservihoiuseid. Reservikontona võib
kasutada vastaspoolde arvelduskontosid liikmesriikide keskpankades.

Reservinõue: nõue, mille kohaselt asutustel peab olema keskpangas kohustuslik reserv. Eurosüsteemi kohustusliku
reservi süsteemis korrutatakse krediitiasutuse reservinõude arvutamiseks iga reservibaasi arvatud kõlblike bilansikir-
jete kategooria kohustusliku reservi määr selliste kirjete arvuga asutuse bilansis. Lisaks sellele arvavad asutused oma
reservinõudest maha kindla summa.

RKP pangapäev: iga päev, mil konkreetse liikmesriigi keskpang on avatud eurosüsteemi rahapoliitika toimingute
teostamiseks. Mõningates liikmesriikides võivad liikmesriigi keskpangad olla RKP pangapäeval suletud kohalike või
piirkondlike pangapühade tõttu. Sellisel juhul teavitab asjaomane liikmesriigi keskpang vastaspooli eelnevalt korrast,
mida rakendatakse nende filiaalidega seotud tehingute suhtes.

RTGS-süsteem (reaalajaline brutoarveldussüsteem): arveldussüsteem, mille puhul töötlemine ja arveldamine toi-
mub iga korralduse puhul eraldi (ilma tasaarveldusteta) ja reaajas (pidevalt). Vt ka süsteem TARGET.

Sidussüsteem: süsteemis TARGET loob sidussüsteem ühised menetlused ja infrastruktuuri, mis võimaldavad makse-
korraldustel liikuda ühe liikmesriigi RTGS süsteemist teise.

Struktuurne toiming: avaturutehing, mille eurosüsteem teostab peamiselt selleks, et kohandada rahasektori struk-
tuurset likviidsust võrreldes eurosüsteemiga.

Tagasiostuhind: hind, millega ostja on tagasiostulepingul põhineva tehingu puhul kohustatud müüma vara tagasi müüjale. tagasiostuhind võrdub ostuhinna ja hinnavahega, mis vastab toimingu tähtaja jooksul pakutud likviidsuse intressile.

Tagasiostuleping: kord, mille puhul vara müüakse ja müüjal tekib samal ajal õigus ja kohustus osta see konkreetse hinnaga tagasi tulevikus kindlaksmääratud kuupäeval või nõudmise korral. Selline kord sarnaneb tagatise vastu laenu saamisele, kuid erinevalt nimetatud toimingust ei säili müüjal väärtpaberi omandiõigus. Eurosüsteem kasutab fikseeritud tähtajaga tagasiostulepinguid oma pöördtehingute jaoks.

Tagasiostupäev: kuupäev, mil ostja on tagasiostulepingul põhineva tehingu puhul kohustatud müüma vara tagasi müüjale.

TARGET (üleeuroopaline automaatne reaajaline brutoarvelduste kiirülekandesüsteem): euro reaajaline brutoarvelduste süsteem. Tegemist on detsentraliseeritud süsteemiga, mis koosneb 15 liikmesriigi RTGS-süsteemidest, EKP makseasüsteemist ja sidussüsteemist.

Tasandustoiming: Eurosüsteemi teostatud ebaregulaarne avaturutehing, mille peamine eesmärk on tulla toime ootamatute likviidsuskõikumistega turul.

Tavapakkumine: pakkumismenetlus, mida eurosüsteem kasutab oma regulaarsete avaturutehingute jaoks. Tavapakumised teostatakse 24 tunni jooksul. Kõigil üldistele kõlblikuskriteeriumidele vastavatel vastaspooltel on õigus esitada tavapakkumiseks oma pakkumisi.

Tavapärase mahaarvamise: Kuni kaheaastase kokkulepitud tähtajaga võlakirjade ja rahaturupaberite tasumata summade fikseeritud protsendimäär, mille võivad reservibaasist maha arvata emitendid, kes ei suuda esitada tõendeid selle kohta, et selline tasumata summa kuulub teisele asutusele, kelle suhtes kohaldatakse eurosüsteemi kohustusliku reservi nõuet, EKPlle või liikmesriigi keskpangale.

Tegelik päevade arv/360: intressiarvestusmeetod, mida kasutatakse krediidi intressi arvutamiseks; see tähendab, et intress arvutatakse tegelike kalendripäevade põhjal, mida krediit hõlmab ning aluseks võetakse 360 päeva pikkune aasta. Sellist intressiarvestusmeetodit rakendatakse eurosüsteemi rahapoliitika toimingute suhtes.

Teise astme vara: turukõlblik või turukõlbmatu vara, mille kohta on ette nähtud konkreetsed liikmesriikide keskpankade kehtestatud kõlblikuskriteeriumid, mille EKP peab heaks kiitma.

Turuväärtuse allahindlus: pöördtehingute alusvara suhtes kohaldatav riskide ohjamise meede, mis tähendab, et keskpank arvutab alusvara väärtuse vara turuväärtuse põhjal, millest arvatakse maha teatav protsendimäär (allahindlus). Eurosüsteem kohaldab turuväärtuse allahindlust, võtte arvesse konkreetsete varade omadusi, näiteks järelejäänud tähtaega.

Turuväärtuse meetod: vt kõikumise marginaal.

Tähtajalise hoiuste kogumine: rahapoliitika instrument, mida eurosüsteem võib kasutada tasandustoimingute jaoks, kui eurosüsteem maksab liikmesriikide keskpankades asuvatel kontodel olevatelt vastaspoolte tähtajalistelt hoiustelt intresse, et absorbeerida turult likviidsust.

Ujuva intressimääraga instrument: finantsinstrument, mille kupongi määratletakse regulaarselt uuesti viitindeksi põhjal, et võtta arvesse lühikese ja keskmise tähtajaga turuintressimäärade muutumist. Ujuva intressimääraga instrumentide kupongimäär on fikseeritud kas perioodi alguses või perioodi lõpus.

Ujuva pöördintressimääraga instrument: struktureeritud väärtpaber, mille puhul väärtpaberi hoidjale makstava intressi määr varieerub pöördvõrdeliselt teatava viitintressimäärade muutumisega.

Vahetustehingu punkt: välisvaluuta vahetuslepingu puhul erinevus tähtpäevatehingu vahetuskursi ja hetketehingu vahetuskursi vahel.

Vahetustehingute piirpunktid: vahetustehingu punktide noteering, mille juures ammendub kogu pakkumisega jaotatav summa.

Väikseim jaotatav maht: üksikule vastaspoolele pakkumismenetluses jaotatava summa alampiir. Eurosüsteem võib otsustada jaotada oma pakkumistoimingutes igale vastaspoolele väikseima mahu.

Väikseim jaotatav määr: intressi piirmääraga tehtud pakkumiste madalaim protsendimäär, mis jaotatakse pakkumismenetluse raames. Eurosüsteem võib otsustada kohaldada oma pakkumistoimingute puhul väikseimat jaotatavat määra.

Välisvaluuta vahetusleping: samal ajal toimuv ühe vääringu hetkeost/-müük ja tähtpäevamüük/-ost teise vääringu vastu. Eurosüsteem teostab avaturu rahapoliitika toiminguid välisvaluuta vahetuslepingutena, kui liikmesriikide keskpangad (või EKP) ostavad (või müüvad) eurot hetketehingu raames välisvaluuta vastu ja samal ajal müüvad (või ostavad) selle tagasi tähtpäevatehinguga.

Väärtpaberiarveldussüsteem (SSS): süsteem, mille abil saab väärtpabereid või muid finantsvarasid hoida ja üle kanda kas tasuta või tasu eest (ülekanne makse vastu).

Väärtpaberite keskdepositoorium: üksus, mis hoiab ja haldab väärtpabereid või muid finantsvarasid, hoiab emitteerimiskontosid ja võimaldab tehinguid töödelda väärtpaberite registreerimissüsteemis. Varad võivad eksisteerida füüsiliselt (kuid väärtpaberite keskdepositooriumi süsteemis paigal) või immateriaalselt (st ainult elektrooniliste kirjetena).

Väärtpaberite registreerimissüsteem: raamatupidamissüsteem, mis võimaldab väärtpabereid ja muid finantsvarasid üle kanda ilma paberdokumente või sertifikaate tegelikult liigutamata (nt väärtpaberite elektronülekanne). Vt ka elektroonilise väärtpaberi kasutuselevõtt.

Ühendus väärtpaberiarveldussüsteemide vahel: ühenduse moodustavad kõik kahe väärtpaberiarveldussüsteemi vahelised menetlused ja korrad, mille abil saab kahe väärtpaberiarveldussüsteemi vahel väärtpabereid väärtpaberite registreerimissüsteemi kaudu üle kanda.

Ühtse intressimääraga enampakkumine (Hollandi enampakkumine): enampakkumine, mille puhul kõigi rahuldatud pakkumiste suhtes kohaldatav jaotamise intressimäär (või hind/vahetustehingu punkt) on samaväärne intressi piirmääraga.

Ülekanne makse vastu: väärtuse vastu vahetamise arveldussüsteemi mehhanism, millega tagatakse, et varade (väärtpaberite või muude finantsinstrumentide) lõplik ülekanne toimub ainult siis, kui toimub muu vara (või muude varade) lõplik ülekanne.

LISA 3

Vastaspoolte valimine välisvaluuta sekkumistoimingute ja vääringute vahetustehingute jaoks rahapoliitika eesmärgil

Vastaspoolte valimine välisvaluuta sekkumistoimingute ja vääringute vahetustehingute jaoks rahapoliitika eesmärgil toimub ühtse lähenemise kohaselt olenemata eurosüsteemi välisvaluutadeks valitud organisatsioonilisest mudelist. Valimis- põhimõtteid ei erine märkimisväärselt kehtivatest turustandarditest, sest nad on tuletatud riikide keskpankade parimate seniste tavade ühtlustamise teel. Vastaspoolte valimine eurosüsteemi välisvaluuta sekkumistoimingute jaoks toimub peamiselt kahe kriteeriumite kogumi põhjal.

Esimene kriteeriumite kogum toetub ettevaatuspõhimõttele. Esimene ettevaatuskriteerium on krediitdivõime, mille hindamisel kasutatakse koos erinevaid meetodeid (nt kommertsagentuuridelt kättesaadavate krediitdireitingute ning siseanalüüsid kapitali ja muude kaubandusnäitajate kohta); teine kriteerium on see, et eurosüsteem nõuab kõigilt potentsiaalsetelt välisvaluuta sekkumistoimingute vastaspooltelt, et nende üle teostaks järelevalvet tunnustatud järelevaataja; ning kolmas kriteerium on see, et kõik eurosüsteemi välisvaluuta sekkumistoimingute vastaspooled peavad toimima rangelt eetikanormide kohaselt ning neil peab olema hea maine.

Kui minimaalsed ettevaatusnõuded on täidetud, rakendatakse teist kriteeriumite kogumit, mille aluseks on tõhususega seotud kaalutlused. Esimene tõhususega seotud kaalutus käsitleb konkurentsivõimelist hinnakujundusstrateegiat ja vastaspoolte suutlikkust tulla suurte mahtudega toime ka ebastabiilsete turutingimuste korral. Tõhususega seotud kriteeriumide hulka kuuluvad ka vastaspoolte esitatava teabe kvaliteet ja katvus.

Potentsiaalsete välisvaluuta sekkumistoimingute vastaspoolte hulk on piisavalt suur ja mitmekesine, et tagada sekkumistoimingute teostamisel vajalik paindlikkus. See võimaldab eurosüsteemil valida erinevate sekkumiskanalite vahel. Eurosüsteem võib tõhusaks sekkumiseks eri geograafilistes paikades ja ajavööndites kasutada mis tahes rahvusvahelises finantskeskuses asuvaid vastaspooli. Tegelikult asub märkimisväärne hulk vastaspooli siiski euroalal. Rahapoliitika eesmärkidel teostatavate vääringute vahetustehingute vastaspoolte hulk vastab euroalal asuvatele vastaspooltele, kes on valitud eurosüsteemi välisvaluuta sekkumistoiminguteks

Riikide keskpangad võivad rakendada limiidipõhiseid süsteeme, et kontrollida üksikute rahapoliitika eesmärkidel teostatavate vääringute vahetustehingute vastaspooltega seotud krediidiriske.

LISA 4

Euroopa Keskpannga monetaar- ja pangandusstatistika aruandlusraamistik⁽¹⁾

1. Sissejuhatus

Nõukogu 23. novembri 1998. aasta määruses (EÜ) nr 2533/98 (statistilise teabe kogumise kohta Euroopa Keskpannga poolt) on määratletud füüsilised ja juriidilised isikud, kelle suhtes kehtib andmete esitamise kohustus ("vaadeldav andmeid esitav üldkogum"), konfidentsiaalsussätted ja asjakohased jõustamissätted vastavalt Euroopa Keskpankade Süsteemi ja Euroopa Keskpannga põhikirja (edaspidi "EKPSi põhikiri") artiklile 5.4. Lisaks antakse EKP-le sellega õigus anda määruisi, et:

- täpsustada tegelik andmeid esitav kogum,
- määratleda EKP statistiliste andmete esitamise nõuded ja rakendada neid osalevate liikmesriikide tegeliku andmeid esitava kogumi suhtes ja
- täpsustada tingimused, mille kohaselt võivad EKP ja riikide keskpangad (RKP-d) kontrollida statistilisi andmeid või teostada nende kohustuslikku kogumist.

2. Üldkaalutlused

Euroopa Keskpannga 1. detsembri 1998. aasta määruse (EÜ) nr 2819/98 rahaloomeasutuste sektori koondbilansi kohta (EKP/1998/16) eesmärk on võimaldada EKP-l ja põhikirja artikli 5.2 kohaselt ka riikide keskpankadel, kes teostavad ülesandeid võimaluse piires, koguda statistilisi andmeid, mis on Euroopa Keskpankade Süsteemile (edaspidi "EKPS") vajalikud oma ülesannete teostamiseks ja eelkõige selleks, et EKPS saaks määratleda ja rakendada ühenduse rahapoliitikat vastavalt Euroopa Ühenduse asutamislepingu (edaspidi "asutamisleping") artikli 105 lõike 2 esimesele taandele. EKP määruse nr EKP/1998/16 kohaselt kogutud statistilisi andmeid kasutatakse rahaloomeasutuste (RA) sektori koondbilansi koostamiseks peamise eesmärgiga anda EKP-le terviklik statistiline ülevaade rahapoliitilise keskkonna arengust ühtse majandusterritooriumina käsitletavates osalevates liikmesriikides asuvate rahaloomeasutuste koondfinantsvarade ja -kohustuste alusel.

Tuleks märkida, et kõnealune määrus asendati 2002. aasta jaanuaris Euroopa Keskpannga 22. novembri 2001. aasta määrusega (EÜ) rahaloomeasutuste sektori koondbilansi kohta (EKP/2001/13). EKP määrust nr EKP/1998/16 kasutatakse endiselt 2002. aasta andmete puhul. Uue määruse kohast aruandlust kasutatakse esmakordselt 2003. aasta jaanuari käsitlevate igakuiste andmete jaoks (kvartaliandmete puhul alates 2003. aasta märtsist). Seepärast käsitletakse käesolevas dokumendis sisalduvaid viiteid kehtetuks tunnistatud määrusele viidetena uuele määrusele. Kõnealuse uue määruse vastuvõtmisega toimunud muutused mõjutavad ainult reservibaasi käsitlevate andmete esitamist, mitte aga reservibaasi koosseisu. Nimetatud muutusi kirjeldatakse allpool.

Statistika seisukohast toetuvad EKP statistiliste andmete esitamise nõuded rahaloomeasutuste sektori koondbilansi osas kolmele peamisele kaalutlusele:

Esiteks peab EKP saama võrreldavaid, usaldusväärseid ja ajakohaseid statistilisi andmeid, mille kogumise tingimused on kogu euroalal võrdväärsed. Kuigi andmeid koguvad riikide keskpangad detsentraliseeritult vastavalt põhikirja artiklitele 5.1 ja 5.2 ning see toimib vajaduse korral kooskõlas ühenduse täiendavate statistilistele nõudmistega või siseriiklike eesmärkidega, eeldab ühtse rahapoliitika määratlemiseks ja teostamiseks usaldusväärse statistilise baasi loomine piisavat ühtlust ja kohustuslike aruandlusstandardite järgimist.

Teiseks tuleb EKP määruses nr EKP/1998/16 sätestatud aruandluskohustuse puhul pidada kinni läbipaistvuse ja õiguskindluse põhimõtetest. Seda seetõttu, et EKP määrus nr EKP/1998/16 on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kogu euroalal. Sellega nähakse ette kohustused füüsilistele ja juriidilistele isikutele, kelle suhtes EKP võib kehtestada sanktsioone, kui tema kehtestatud aruandekohustust ei täideta (vt nõukogu määruse (EÜ) nr 2533/98 aartikkel 7). Seega on aruandekohustus selgelt määratletud ja kõigil juhtudel, kui EKP kasutab oma õigust kontrollida statistilisi andmeid või neid kohustuslikult koguda, rakendatakse selgeid põhimõtteid.

Kolmandaks peab EKP muutma asjaomase aruandluskoormuse võimalikult väikseks (vt nõukogu määruse (EÜ) nr 2533/98 artikli 3 punkt a). Seepärast kasutatakse riikide keskpankade poolt määruse nr EKP/1998/16 kohaselt kogutud statistilist teavet reservibaasi arvutamiseks vastavalt Euroopa Keskpannga 1. detsembri 1998. aasta määrusele (EÜ) nr 2818/98 kohustuslike reservide kohaldamise kohta (EKP/1998/15).

⁽¹⁾ Käesoleva lisa sisu on teabeotstarbeline. Monetaar- ja pangandusstatistika aruandluse seisukohast on olulised järgmised õigusaktid: nõukogu 23. novembri 1998. aasta määrus (EÜ) nr 2533/98 statistilise teabe kogumise kohta Euroopa Keskpannga (EKP) poolt ja Euroopa Keskpannga 1. detsembri 1998. aasta määrus (EÜ) nr 2819/98 rahaloomeasutuste sektori koondbilansi kohta (EKP/1998/16) (mis on asendatud Euroopa Keskpannga 22. novembri 2001. aasta määrusega (EÜ) nr 2423/2001 rahaloomeasutuste sektori koondbilansi kohta, EKP/2001/13).

EKP määruse nr EKP/1998/16 artiklites määratletakse üldiselt tegelik andmeid esitav üldkogum, tema aruandekohustus ja põhimõtted, mille kohaselt EKP ja riikide keskpangad tavaliselt rakendavad oma volitusi kontrollida statistilisi andmeid või neid kohustuslikult koguda. EKP statistiliste andmete esitamise nõuete ja kehtestatud miinimumstandardite täitmiseks esitatavate statistiliste andmete üksikasjad on sätestatud EKP määruse nr EKP/1998/16 I–IV lisas.

3. *Tegelik andmeid esitav üldkogum; rahaloomeasutuste statistiline nimekiri*

Rahaloomeasutused hõlmavad ühenduse õigusaktidega määratletud krediidasutusi ning kõiki teisi residentidest finantsasutusi, mis võtavad üksustelt, välja arvatud rahaloomeasutustelt, vastu hoiuseid ja/või nende lähedasi asendajaid ning annavad (vähemalt majanduslikus mõttes) oma arvel ja nimel laenu ja/või investeerivad väärtpaberitesse. EKP koostab EKP määruse nr EKP/1998/16 I lisas sätestatud liigitamispõhimõtteid järgides selle määratluse kohaste asutuste loetelu ja haldab seda. Rahaloomeasutuste statistilise nimekirja koostamine ja ajakohastamine kuulub EKP juhatuse pädevusse. Euroalal asuvad rahaloomeasutused moodustavad tegeliku andmeid esitav üldkogumi.

Riikide keskpangadel on õigus teha erandeid väikestele rahaloomeasutustele, kui kuu koondbilansis osalevate rahaloomeasutuste osatähtsus on vähemalt 95 % iga osaleva liikmesriigi kõigi rahaloomeasutuste bilansi kogumahust. Sellised erandid võimaldavad riikide keskpangadel kasutada nn "saba lõikamise" meetodit.

4. *Statistilise aruandluse kohustused*

Koondbilansi koostamiseks peab tegelik andmeid esitav üldkogum esitama statistilised andmed oma bilansi kohta kord kuus. Täiendavad andmed tuleb esitada kord kvartalis. Esitatavad statistilised andmed on sätestatud EKP määruse nr EKP/1998/16 I lisas.

Asjaomaseid statistilisi andmeid koguvad riikide keskpangad, kes peavad määratlema aruandluskorra. EKP määrus nr EKP/1998/16 ei takista riikide keskpanku kogumast tegelikult andmeid esitavalt üldkogumilt EKP statistiliste nõuete rahuldamiseks vajalikku statistilist teavet osana laiemast statistilise aruandluse raamistikust, mille riikide keskpangad loovad omal vastutusel ühenduse või siseriikliku õiguse või kehtiva tava kohaselt ning mis täidab muid statistilisi eesmärke. See ei tohiks siiski kahjustada EKP määruses nr EKP/1998/16 sätestatud statistilise teabega seotud nõuete täitmist. Erijuhtudel võib EKP kasutada statistilisi andmeid, mis on kogutud muudel eesmärkidel, oma nõuete täitmiseks;

Riigi keskpanga tehtud eespool määratletud erandi tagajärg on see, et asjaomaste väikeste rahaloomeasutuste suhtes rakendatakse andmete esitamise vähendatud nõudeid (see tähendab muu hulgas andmete esitamist vaid kord kvartalis), mis on kohustuslikud seoses kohustuslike reservidega ja mis on sätestatud EKP määruse nr EKP/1998/16 II lisas. Kui väikesed rahaloomeasutused ei ole krediidasutused, kehtivad nende suhtes EKP määruse nr EKP/1998/16 III lisas sätestatud nõuded. Rahaloomeasutused, kelle suhtes on tehtud erand, võivad siiski täita kõiki aruandlusnõudeid.

5. *Statistilise teabe kasutamine kohustuslike reservide kohaldamist käsitleva EKP määruse kohaselt*

Et muuta aruandluskoormus võimalikult väikseks ja välistada statistiliste andmete kogumise dubleerimist, kasutatakse rahaloomeasutuste poolt EKP määruse nr EKP/1998/16 kohaselt esitatud bilansi käsitlevat statistilist teavet ka reservibaasi arvutamiseks vastavalt EKP määrusele nr EKP/1998/16.

Andmeesitajad esitavad statistilised andmed vastavate riikide keskpankadele vastavalt tabelile 1, mis on esitatud EKP määruse nr EKP/1998/16 I lisas. Andmete esitajad kasutavad tabelis 1 tärniga (*) tähistatud lahtreid oma reservibaasi arvutamiseks (vt käesoleva dokumendi 7. peatüki lahter 11).

Selleks et oleks võimalik välja arvutada õige reservibaas, mille suhtes kohaldatakse positiivset kohustusliku reservi määra, tuleb esitada üksikasjalikud andmed üle kaheaastase kokkulepitud tähtajaga hoiuste kohta, üle kaheaastase etteteatamisajaga lõpetatavate tähtajaliste hoiuste kohta ning krediidasutuste repotehingutega seotud kohustuste kohta järgmistes (riigisisestes ja teiste rahaliidu liikmesriikide) sektorites: "rahaloomeasutused", "krediidasutused", mille suhtes kohaldatakse kohustuslike reservide nõuet, EKP ja riikide keskpangad, "keskvalitsus" ja "teised riigid".

	A. Riigisisesed					B. Teised rahaliidu liikmesriigid					C. Teised riigid	D. Jaotamata
	Rahaloomeasutused		Muud asutused kui rahaloomeasutused			Rahaloomeasutused ⁽¹⁾		Muud asutused kui rahaloomeasutused				
		millest krediitiasutused, mille suhtes kohaldatakse kohustuslike reservide nõuet, EKP ja RKPd	Valitsemissektor		Muud residentid		millest krediitiasutused, mille suhtes kohaldatakse kohustuslike reservide nõuet, EKP ja RKPd	Valitsemissektor		Muud residentid		
			Keskvalitus	Muu valitsemissektor				Keskvalitus	Muu valitsemissektor			
(a)	(b)	(c)	(d)	(e)	(f)	(g)	(h)	(i)	(j)	(k)	(l)	
11x. Rahaliiduvälised väärin- gud kuni üks aasta												*
üle ühe aasta ja kuni kaks aastat												*
üle kahe aasta												*
12. Rahaturupaberid ⁽³⁾ Euro												*
Rahaliiduvälised väärin- gud												*
13. Omakapital												
14. Muud kohustused												
VARAD												
1. Sularaha (kõik väärin- gud)												
1e. millest euro												
2. Laenud												
2e. millest euro												
3. Väärtpaberid, v.a akt- siad												
3e. Euro												
kuni üks aasta												
üle ühe aasta ja kuni kaks aastat												
üle kahe aasta												
3x. Rahaliiduvälised väärin- gud												
kuni üks aasta												
üle ühe aasta ja kuni kaks aastat												
üle kahe aasta												
4. Rahaturupaberid ⁽⁴⁾ Euro												
Rahaliiduvälised väärin- gud												
5. Aktsiad ja muud osa- kud												
6. Põhivara												
7. Muu vara												
⁽¹⁾ Kaasa arvatud riiklikult reguleeritavad hoiused. ⁽²⁾ Kaasa arvatud mitteülekantavad arveldushoiused. ⁽³⁾ Rahaloomeasutuste emiteeritud rahaturupaberid (MMP). ⁽⁴⁾ Rahaloomeasutuste emiteeritud rahaturupaberid. Käesoleval juhul hõlmavad rahaturupaberid ka rahaturufondide emiteeritud aktsiaid/osakuid. Turukõlblikud instrumendid, millel võivad olla samad omadused nagu rahaturupaberitel, kuid mille emiteerija on muu asutus kui rahaloomeasutus, tuleks esitada rubriigis "Väärtpaberid, välja arvatud aktsiad". ⁽⁵⁾ Krediitiasutused võivad esitada oma võlad rubriigis "rahaloomeasutused, v.a krediitiasutused, mille suhtes kohaldatakse kohustuslike reservide nõuet, EKP ja riikide keskpangad", selle asemel et esitada need rubriigis "rahaloomeasutused" ning "krediitiasutused, mille suhtes kohaldatakse kohustuslike reservide nõuet, EKP ja riikide keskpangad", tingimusel et andmed on piisavalt üksikasjalikud ja see ei mõjuta poolpaksus kirjas esitatud andmeid. ⁽⁶⁾ Nende andmete esitamine on kuni edaspidise teatamiseni vabatahtlik.												

Olenevalt andmete kogumise riiklikust süsteemist ning ilma et see piiraks EKP määruses nr EKP/1998/16 sätestatud mõistete ning rahaloomeasutuste bilansi liigituspõhimõtete täielikku järgimist, võivad krediidasutused, mille suhtes kohaldatakse reservinõuet, esitada reservibaasi arvutamiseks vajalikud andmed, välja arvatud andmed vabalt kaubeldavate instrumentide kohta, järgmise tabeli kohaselt, tingimusel et see ei mõjuta eelmise tabeli poolpaksus kirjas esitatud andmeid.

	Reservibaas (v.a vabalt kaubeldavad instrumendid), mis on arvu- tatud tabeli 1 järgmiste veergude summana: (a) - (b) + (c) + (d) + (e) + (f) - (g) + (h) + (i) + (j) + (k)
KOHUSTUSED (euro ja rahaliiduväliste vääringute ühendatud summad)	
HOIUSED KOKKU 9.1e + 9.1x 9.2e + 9.2x 9.3e + 9.3x 9.4e + 9.4x	
millest: 9.2e + 9.2x kokkulepitud tähtajaga üle kahe aasta	
millest: 9.3e + 9.3x lõpetatavad etteteatamistähtajaga üle kahe aasta	Andmete esitamine vabatahtlik
millest: 9.4e + 9.4x repotehingud	

Tuleks märkida, et eespool nimetatud uue määruse kohaselt esitatakse andmed esimest korda 2003. aasta jaanuarikuu kohta ning EKP monetaar- ja pangandusstatistika aruandlussüsteemi raames liidetakse kohustuste kategooria "rahaturupaberid" kohustuste kategooriaga "emiteeritud võlakirjad". See tähendab, et andmeesitajad peavad igakuiste andmete puhul alates 2003. aasta jaanuari lõpust (kvartaliandmete puhul alates 2003. aasta märtsi lõpust) jaotama nimetatud kohustuste kategooria vastavalt samasugustele esialgse tähtaja klassidele, nagu nõutakse võlakirjade puhul, ning lisama need kohustuste kategooriasse "emiteeritud võlakirjad".

EKP määruse nr EKP/1998/16 II lisa on sätestatud kohustusliku reservi süsteemi kohaldamist käsitlevad eri- ja üleminekusätted ning sätted krediidasutusi hõlmava ühinemise kohta.

EKP määruse nr EKP/1998/16 II lisa sisaldab eelkõige lihtsustatud aruandlusega väikeste krediidasutuste puhul kasutatavat aruandluse kava. Lihtsustatud aruandlusega väikesed krediidasutused peavad esitama vähemalt andmed, mis on vajalikud reservibaasi arvutamiseks vastavalt tabelile 1a. Need asutused tagavad, et tabeli 1a kohaselt esitatud andmed vastavad täielikult tabelis 1 kohaldatavatele määratlustele ja liigitusele. Lihtsustatud aruandlusega asutuste reservibaasi andmed kolme (ühekuuse) reservide hoidmisperioodi kohta põhinevad kvartalilõpu andmetel, mille riide keskpangad koguvad hiljemalt 28. tööpäeval pärast iga kvartali lõppu.

Lisa sisaldab ka sätteid andmete konsolideeritud esitamiseks. Kohustusliku reservi süsteemi kuuluvad krediidasutused võivad Euroopa Keskpanga loal esitada konsolideeritud statistilise aruande kohustusliku reservi süsteemi kuuluvate krediidasutuste kontserni kohta, kes asuvad ühe riigi territooriumil, tingimusel et kõik asjaomased institutsioonid on loobunud õigusest saada kasu reservinõude kindlasummalisest mahaarvamisest. Kontsernil tervikuna säilib siiski õigus saada kasu kindlasummalisest mahaarvamisest. Kõik asjaomased asutused on üksikult esitanud EKP rahaloomeasutuste nimekirjas.

TABEL 1 A

Andmed, mida väikesed krediidasutused peavad esitama iga kvartal seoses kohustuslike reservide nõuetega

	Reservibaas, arvatud tabeli 1 järgmiste veergude summana: (a) - (b) + (c) + (d) + (e) + (f) - (g) + (h) + (i) + (j) + (k)
KOHUSTUSED HOIUSTE NÄOL (euro ja rahaliiduväliste vääringute ühendatud summad)	
9. HOIUSED KOKKU	
9.1e + 9.1x	
9.2e + 9.2x	
9.3e + 9.3x	
9.4e + 9.4x	
millest:	
9.2e + 9.2x kokkulepitud tähtajaga üle kahe aasta	
millest:	
9.3e + 9.3x lõpetatavad etteteatamistähtajaga üle kahe aasta	Vabatahtlik teatamine
millest:	
9.4e + 9.4x repotehingud	
	Tasumata summad, tabeli 1 veerg 1
KAUBELDAVAD INSTRUMENDID (euro ja rahaliiduväliste vääringute ühendatud summad)	
11. EMITEERITUD VÕLAKIRJAD	
11e + 11x kokkulepitud tähtajaga kuni kaks aastat	
11.EMITEERITUD VÕLAKIRJAD	
11e + 11x kokkulepitud tähtajaga üle kahe aasta	
12. RAHATURUINSTRUMENDID	

Lisa sisaldab ka sätteid krediidasutusi hõlmava ühinemise kohta. Käesolevas lisis on terminitel "ühinemine", "ühinevad asutused" ja "ühendav asutus" EKP määruses nr EKP/1998/15 määratletud tähendus. Hoidmisperioodil, mille jooksul ühinemine jõustub, arvutatakse ühendava asutuse reservinõuded ja neid tuleb täita EKP määruse nr EKP/1998/15 artikli 13 kohaselt. Järgmisteks reservide hoidmisperioodideks arvutatakse ühendava asutuse reservinõuded reservibaasi ja statistilise teabe alusel võimaluse korral vastavalt erieeskirjadele (vt EKP määruse nr EKP/1998/16 II lisa liites olev tabel). Muul juhul kohaldatakse EKP määruse nr EKP/1998/15 artiklis 3 sätestatud tavalisi statistilise teabe esitamise ja reservinõude arvutamise eeskirju. Lisaks sellele võib riigi keskpank lubada ühendaval asutusel täita oma kohustust edastada statistilist teavet ajutise korra kohaselt. Erand tavalisest andmeesitamiskorrast peab piirduma võimalikult lühikese ajaga ega tohi ületada kuut kuud pärast ühinemise jõustumist. Erand ei piira ühendava asutuse kohustust täita oma andmete esitamise kohustusi EKP määruse nr EKP/1998/16 kohaselt ja vajaduse korral tema kohustust võtta endale ühinevate asutuste andmete esitamise kohustused. Ühinev asutus on kohustatud teavitama asjaomase riigi keskpanka, kui ühinemiskavatsus on muutunud avalikuks ning aegsasti enne ühinemise jõustumist, menetlustest, mida ta kavatseb rakendada, et täita oma reservinõuete määratlemisega seotud statistilise aruandluse kohustust.

6. *Statistilise teabe kontrollimine ja kohustuslik kogumine*

EKP ja riikide keskpangad kasutavad oma õigust kontrollida statistilisi andmeid või neid kohustuslikult koguda alati, kui ei edastamise, täpsuse, mõistelise vastavuse ja kontrollimise miinimumnõuded ei ole täidetud. Osutatud miinimumnõuded on sätestatud EKP määruse nr EKP/1998/16 IV lisas.

7. *Mitteosalevad liikmesriigid*

Põhikirja artikli 34.1 kohane määrus ei anna õigusi ega määra kohustusi liikmesriikidele, kelle suhtes kehtib erand (põhikirja artikkel 43.1), ega Taanile (teatavaid Taaniga seotud sätteid käsitleva protokolliga artikkel 2), ning seda ei kohaldata Ühendkuningriigi suhtes (teatavaid Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigiga seotud sätteid käsitleva protokolliga artikkel 8) ja seepärast kohaldatakse EKP määrust nr EKP/1998/16 ainult osalevate liikmesriikide suhtes.

Põhikirja artiklit 5, mis käsitleb EKP ja riikide keskpankade pädevust statistika valdkonnas, ja nõukogu määrust (EÜ) nr 2533/98 kohaldatakse siiski kõigis liikmesriikides. Koos Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikliga 10 (endine artikkel 5) osutab see mitteosalevate liikmesriikide kohustusele kavandada ja võtta riiklikul tasandil kõik meetmed, mida nad peavad vajalikuks selleks, et koguda EKP statistiliste andmete esitamise nõuete täitmiseks vajalikku statistilist teavet ning teha statistika valdkonnas õigeaegselt ettevalmistusi, et saada osalevateks liikmesriikideks. Nimetatud kohustus on selgelt sätestatud nõukogu määruse (EÜ) nr 2533/98 artiklis 4 ja põhjenduses 17. Läbipaistvuse huvides on nimetatud erikohustust meenutatud EKP määruse nr EKP/1998/16 põhjendustes.

—

5. LISA

Eurosüsteemi veebisaidid

Keskpank	Veebisait
Euroopa Keskpank	www.ecb.int
Nationale Bank van België/Banque Nationale de Belgique	www.nbb.be or www.bnb.be
Deutsche Bundesbank	www.bundesbank.de
Bank of Greece	www.bankofgreece.gr
Banco de España	www.bde.es
Banque de France	www.banque-france.fr
Central Bank of Ireland	www.centralbank.ie
Banca d'Italia	www.bancaditalia.it
Banque centrale du Luxembourg	www.bcl.lu
De Nederlandsche Bank	www.dnb.nl
Österreichische Nationalbank	www.oenb.at
Banco de Portugal	www.bportugal.pt
Suomen Pankki — Finlands Bank	www.bof.fi

6. LISA

Vastaspoolte kohustuste rikkumise korral rakendatavad menetlused ja sanktsioonid

1. Rahatrahvid

Kui vastaspool rikub pakkumiseeskirju, ⁽¹⁾ kahepoolse menetluse eeskirju, ⁽²⁾ alusvara kasutamise eeskirju ⁽³⁾ või päevalõpumenetlusi ja laenamise püsivõimaluse kasutamise tingimusi, ⁽⁴⁾ rakendab eurosüsteem järgmisi rahatrahve:

- i) pakkumistoimingute, kahepoolsete menetluste ja alusvara kasutamisega seotud eeskirjade esmakordse ja teistkordse rikkumise korral 12 kuu pikkuse ajavahemiku jooksul rakendatakse rahatrahve. Kohaldatava rahatrahvi suurus arvutatakse vastavalt laenuintressi piirmääradele, millele lisatakse 2,5 protsendipunkti;
 - pakkumistoimingute ja kahepoolsete menetlustega seotud eeskirjade rikkumise korral arvutatakse rahatrahv vastavalt tagatise või sularaha summale, mida vastaspool ei suutnud esitada, ning see korrutatakse koefitsiendiga 7/360,
 - alusvara kasutamisega seotud eeskirjade rikkumise korral arvutatakse rahatrahv vastavalt kõlbmatutele varadele (või sellistele varadele, mida vastaspool ei saa kasutada): 1) mille vastaspool on esitanud riigi keskpankale või EKP-le või 2) mida vastaspool ei ole kõrvaldanud 20 päeva jooksul pärast sündmust, mille tagajärjel kõlblikud varad muutusid kõlbmatuiks või mille tagajärjel ei saa vastaspool neid enam kasutada, ning saadud summa korrutatakse koefitsiendiga 1/360;
- ii) esimene kord, kui rikutakse päevalõpumenetluse või laenamise püsivõimaluse kasutamise eeskirju, kohaldatakse 5 protsendipunkti suurust rahatrahvi. Korduvate rikkumiste puhul suurendatakse laenamise püsivõimaluse loata kasutamise summa põhjal arvutatava rahatrahvi määra täiendavalt 2,5 protsendipunkti võrra iga 12 kuu pikkuse ajavahemiku jooksul toimuva rikkumise korral. ⁽⁵⁾

2. Muud sanktsioonid

Kui vastaspool rikub pakkumismenetluse või kahepoolse menetluse eeskirju või alusvara käsitlevaid eeskirju, peatab eurosüsteem tema osaluse rahapoliitika toimingutes järgmiselt:

- a) Toimingutes osalemise peatamine pärast pakkumismenetluse ja kahepoolse menetluse eeskirjade rikkumist

Kui 12 kuu jooksul esineb kolmas sama liiki rikkumine, peatab eurosüsteem vastaspoole osaluse edaspidi teatava aja jooksul algatatavates sama liiki ja sama menetluse kohaselt toimuvates avaturutehingutes ning kohaldab lisaks ka punktis 1 osutatud reeglite kohaselt arvutatud rahatrahvi. Peatamist kohaldatakse järgmiselt:

- i) kui esitamata tagatise või sularaha osakaal moodustab kolmanda rikkumise puhul kuni 40 % kogu tagatise või esitatavast sularahast, peatatakse toimingutes osalemine ühe kuu jooksul;
- ii) kui esitamata tagatise või sularaha osakaal moodustab kolmanda rikkumise puhul 40 %–80 % kogu tagatise või esitatavast sularahast, peatatakse toimingutes osalemine kahe kuu jooksul ja

⁽¹⁾ See kehtib juhul, kui vastaspool ei suuda üle kanda piisavalt suurt hulka alusvara talle eraldatud likviidsuse summa katteks või kui ta ei suuda esitada piisavat hulka sularaha, et katta talle likviidsuse absorbeerimise toimingu käigus eraldatud summa.

⁽²⁾ See kehtib juhul, kui vastaspool ei suuda esitada piisavat hulka kõlblikke alusvarasid või kui ta ei suuda esitada piisavat hulka sularaha, et katta kahepoolses tehingus kokkulepitud summa.

⁽³⁾ See kehtib juhul, kui vastaspool kasutab olemasoleva krediidi tagamiseks varasid, mis on kõlbmatud või mis on muutunud kõlbmatuteks (või mida ta ei või kasutada).

⁽⁴⁾ See kehtib juhul, kui vastaspoole arvelduskonto bilanss on päeva lõpus negatiivne ning ta ei täida laenamise püsivõimaluse kasutamise tingimusi.

⁽⁵⁾ Ainult päevasisese laenu jaoks kõlblikuks peetavate varade kasutamise eeskirjade rikkumise puhul kohaldatavad rahatrahvid on ettenähtud ainult süsteemi TARGET (üleeuroopaline automaatne reaalaajaline brutoarvelduste kiirülekanDESüsteem) õigusliku raamistiku piires. Selliseid rikkumisi käesolevates suunistes ei käsitleta.

iii) kui esitamata tagatise või sularaha osakaal moodustab kolmanda rikkumise puhul 80 %–100 % kogu tagatisest või esitatavast sularahast, peatatakse toimingutes osalemine kolme kuu jooksul.

Nimetatud rahatrahve ja peatamismeetmeid kohaldatakse ka muude 12 kuu pikkuse ajavahemiku jooksul toimuvate järjestikuste rikkumiste suhtes ilma, et see piiraks punkti c sätteid.

b) Osaluse peatamine pärast alusvaraga seotud eeskirjade rikkumist

Kui 12 kuu jooksul toimub kolmas rikkumine, peatab eurosüsteem vastaspoole osalemise edaspidises avaturutingus ning kohaldab lisaks ka punktis 1 osutatud reeglite kohaselt arvutatud rahatrahvi.

Nimetatud rahatrahve ja peatamismeetmeid kohaldatakse ka muude 12 kuu pikkuse ajavahemiku jooksul toimuvate järjestikuste rikkumiste suhtes ilma, et see piiraks punkti c sätteid.

c) Erandjuhtudel teatava aja jooksul kohaldatav osaluse peatamine kõigis tulevastes rahapoliitika toimingutes

Erandjuhtudel, kui see on vajalik rikkumise asjaolude tõsiduse tõttu ning võttes arvesse eelkõige asjaomaseid summasid ja rikkumisjuhtude sagedust või kestust, tuleks lisaks punktis 1 osutatud reeglite kohaselt arvutatud rahatrahvi kohaldamisele peatada vastaspoole juurdepääs kõigile edaspidistele rahapoliitika toimingutele kolme kuu jooksul.

d) Teistes liikmesriikides paiknevad asutused

Eurosüsteem võib otsustada, kas eeskirju rikkunud vastaspoole suhtes rakendatavaid peatamismeetmeid tuleks kohaldada ka sama asutuse teistes liikmesriikides paiknevate filiaalide suhtes.
